

**LİSANS DÜZEYİNDE TURİZM EĞİTİMİ VEREN
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ DURUMU:
YÖKATLAS VERİTABANI İNCELEMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÇAĞLAR ADA

**MERSİN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**TURİZM İŞLETMECİLİĞİ
ANABİLİM DALI**

**MERSİN
TEMMUZ-2019**

**LİSANS DÜZEYİNDE TURİZM EĞİTİMİ VEREN
YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ DURUMU:
YÖKATLAS VERİTABANI İNCELEMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÇAĞLAR ADA

**MERSİN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**TURİZM İŞLETMECİLİĞİ
ANABİLİM DALI**

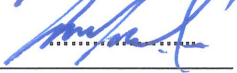
**Danışman
Doç. Dr. Dilek ATÇI**

**MERSİN
TEMMUZ-2019**

ONAY

ONAY

Çağlar ADA tarafından Doç. Dr. Dilek ATÇI danışmanlığında hazırlanan "Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Veren Yükseköğretim Kurumlarının Durumu: Yökatlas Veritabanı İncelemesi" başlıklı bu çalışma, aşağıda imzaları bulunan jüri üyeleri tarafından oy birliği ile Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Görevi	Ünvanı, Adı ve Soyadı	İmza
Başkan	Doç. Dr. Dilek ATÇI	
Üye	Doç. Dr. Kamil UNUR	
Üye	Dr. Öğr. Üyesi Çağdaş ERTAŞ	

Yukarıdaki Jüri kararı Sosyal Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 22/06/2019 tarih ve 2019/...20..... sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Süleyman DEĞİRMEN
Sosyal Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Bu tezde kullanılan özgün bilgiler, şekil, tablo ve fotoğraflardan kaynak göstermeden alıntı yapmak 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu hükümlerine tabidir.

ETİK BEYAN

Mersin Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinde belirtilen kurallara uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada,

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlâk kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- Atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak kullandığımı,
- Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- Bu tezin herhangi bir bölümünü Mersin Üniversitesi veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı,
- Tezin tüm telif haklarını Mersin Üniversitesi'ne devrettiğimi beyan ederim.

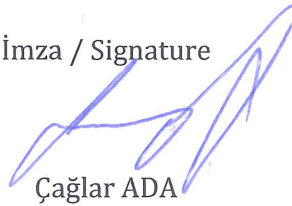
ETHICAL DECLARATION

This thesis is prepared in accordance with the rules specified in Mersin University Graduate Education Regulation and I declare to comply with the following conditions:

- I have obtained all the information and the documents of the thesis in accordance with the academic rules.
- I presented all the visual, auditory and written informations and results in accordance with scientific ethics.
- I refer in accordance with the norms of scientific Works about the case of exploitation of others' works.
- I used all of the referred works as the references.
- I did not do any tampering in the used data.
- I did not present any part of this thesis as an another thesis at Mersin University or another university.
- I transfer all copyrights of this thesis to the Mersin University.

24 Haziran 2019 / 24 June 2019

İmza / Signature

Çağlar ADA

ÖZET

20. yüzyılın sonlarından itibaren hızla gelişen ve gelişmeye devam eden bir sektör olarak turizm sektörü, sağladığı istihdam ve döviz getirisi ile ülke ekonomileri için önemli bir güç haline gelmiştir. Sektörde rekabet avantajı elde etmenin nihai yolu ise yüksek standartlarda hizmet kalitesi ve müşteri memnuniyetine bağlıdır. Bu bağlamda nitelikli ve iyi eğitilmiş iş gücü sektördeki işletmeler için hayati bir önem taşımaktadır. Nitelikli iş gücüne sahip olmanın yegane yolu ise turizm eğitime verilen önemin artmasından geçmektedir. Bu noktadan hareketle çalışmanın amacı, Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) tarafından adayların üniversite tercihi yaparken yararlanabilmeleri için hazırlanan YÖK LİSANSATLASI yazılım kapsamında yer alan devlet ve vakıf üniversitelerinin turizm lisans eğitimi veren programları ile ilgili 2017 yılında elde edilen yükseköğretim girdi, süreç ve çıktı göstergelerini inceleyerek Türkiye’de lisans düzeyinde turizm eğitiminin genel bir resmi çizilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yökatlas, Turizm Eğitimi, Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi.

Danışman: Doç.Dr. Dilek ATÇI, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Mersin Üniversitesi, Mersin.

ABSTRACT

Tourism sector, which has been developing rapidly since the end of the 20th century, has become an important force for the economies of the country with the employment and return on foreign exchange. The ultimate way to gain a competitive advantage in the sector depends on high standards of service quality and customer satisfaction. In this context, qualified and well-trained workforce is vital for the enterprises in the sector. The only way to have qualified labor force is to increase the importance given to tourism education. The aim of the study Starting from this point, the Higher Education Council (YOK) by the candidate of the universities preferred HEC LİSANSATLA state within the scope of the software and the foundation of the university prepared to utilize when tourism degree programs related programs obtained in 2017, higher input, process and output indicators to examining Turkey An overall picture of tourism education at undergraduate level in Turkey will be drawn.

Keywords: Yökatlas, Tourism Education, Undergraduate Tourism Education

Advisor: Assoc. Prof. Dr. Dilek ATCI Mersin University, Department of Tourism Management, Mersin.

TEŐEKKÖR

Yüksek lisans öğretim hayatım boyunca bilgisini, tecrübesini ve fikirlerini benden esirgemeyen, her zorlandığım anda bana yardımcı olan, her zaman yolumu aydınlatan ve bu çalışmanın ortaya çıkmasında büyük emeği olan değerli danışmanım Sayın Doç. Dr. Dilek Atçı'ya teşekkürlerimi bir borç bilirim. Ayrıca özgün fikirleri ve önerileriyle tezime önemli katkıları bulunan değerli hocam Sayın Doç. Dr. Kamil UNUR'a ve yüksek lisans eğitim hayatım boyunca tüm zorluklarımda ve her ihtiyacım olduğunda yanımda olan tüm hocalarıma ve arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunarım. Hayatım boyunca maddi, manevi hiçbir zaman desteklerini esirgemeyen, istediğim yolda yürümem için her zaman arkamda duran ve emeklerinin karşılığını asla ödeyemeyeceğim canım annem Yasemin ADA, babam Adem ADA ve kardeşim Anıl ADA'ya ve bütün aileme sonsuz teşekkür ederim. Tez sürecinde beni hiç yalnız bırakmayan, beraber zorlukları aştığım ve yüksek lisans öğretim hayatım boyunca beraber büyüdüğüm insan Sema Nur Ünlübulduk'a varlığı için teşekkür ederim. Son olarak çocukluğumdan beri yanımda olan, iyi ve kötü zamanlarda beni yalnız bırakmayan, beraber sayısız anı paylaştığımız güzel insanlar, arkadaşlarım Fahri Örener, Hakan Balyemez ve Ufuk Özsoy'a teşekkürü bir borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
İÇ KAPAK	i
ONAY	ii
ETİK BEYAN	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar DİZİNİ	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ	xi
KISALTMALAR ve SİMGELER	xii
1. GİRİŞ	1
2. KURAMSAL ÇERÇEVE	3
2.1. Eğitim	3
2.2. Turizm Eğitimi	6
2.3. Dünyada Turizm Eğitimi	9
2.4. Türkiye’de Turizm Eğitimi	13
2.5. Dünyada ve Türkiye’de Turizm Eğitiminin Sorunları	15
3. YÖKATLAS VERİ TABANI İNCELEME	18
3.1. Araştırmanın Problemi	18
3.2. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı	19
3.3. Araştırma Soruları	20
3.4. Araştırmanın Önemi	21
3.5. Araştırma Yöntemi	21
3.5.1. Evren ve Örneklem	22
3.5.2. Veri Kaynakları	23
3.5.3. Analiz Yöntemi	24
3.6. Sınırlılıklar	24
3.7. Bulgular ve Tartışma	24
3.7.1. Türkiye’de 2017 Yılında Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Verilen Programlar Ve Genel Bilgileri	24
3.7.3. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) Programı Bulunan Devlet ve Vakıf Üniversitelerinin 1. Öğretim ve 2. Öğretim 2017 Yılındaki Genel Bilgileri	26
3.7.4. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) Programı Bulunan 1. Öğretim ve 2. Öğretim Devlet ve Vakıf Üniversitelerine Yerleşen Öğrencilerin 2017 Yılındaki Cinsiyet Dağılımları	37
3.7.5. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 1. Öğretim ve 2. Öğretim Programı Bulunan Devlet ve Vakıf Üniversitelerine 2017 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Geldikleri Coğrafi Bölgeler	44
3.7.6. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 1. Öğretim ve 2. Öğretim Programı Bulunan Devlet ve Vakıf Üniversitelerine 2017 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Grupları/Türleri	52
3.7.7. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 1. Öğretim ve 2. Öğretim Programı Bulunan Devlet ve Vakıf Üniversitelerine 2017 Yılında Yerleşen Öğrencilerin YGS/LYS Net Ortalamaları	58

3.7.8. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul)	
1. Öğretim ve 2. Öğretim Programı Bulunan Devlet ve Vakıf Üniversitelerinin 2017 Yılındaki Tercih Edilme İstatistikleri	66
3.7.9. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul)	
1. Öğretim Programı Bulunan Devlet ve Vakıf Üniversitelerinin 2017 Yılındaki Öğretim Üyeleri Sayıları ve Unvan Dağılımları	72
3.7.10. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul)	
1. Öğretim ve 2. Öğretim Programı Bulunan Devlet ve Vakıf Üniversitelerinin 2017 Kayıtlı Öğrenci Sayıları	76
4. SONUÇLAR ve ÖNERİLER	85
KAYNAKLAR	90
ÖZGEÇMİŞ	94

TABLULAR DİZİNİ

	Sayfa
Tablo 1. Türkiye’de Turizm Eğitiminin Genel Görünümü	14
Tablo 2. Türkiye’de 2017 Yılında Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Verilen Programlar Ve Genel Bilgileri	25
Tablo 3. Türkiye’de Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Devlet Üniversitelerinin 2017 Yılı 1.Öğretim Genel Bilgileri	27
Tablo 4. Türkiye’de Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Devlet Üniversitelerinin 2017 Yılı 2. Öğretim Genel Bilgileri	29
Tablo 5. Türkiye’de Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Vakıf Üniversitelerinin 2017 Yılı Genel Bilgileri	31
Tablo 6. Türkiye’de Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) Programı Bulunan Üniversitelerinin 2017 Yılı Genel Bilgileri	33
Tablo 7. Türkiye’de Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 2. Öğretim Programı Bulunan Üniversitelerinin 2017 Yılı Genel Bilgileri	35
Tablo 8. 2017 Yılında Devlet Üniversitelerinde Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 1.Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı	37
Tablo 9. 2017 Yılında Devlet Üniversitelerinde Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2.Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı	39
Tablo 10. 2017 Yılında Vakıf Üniversitelerinde Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programına Yerleşen Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı	41
Tablo 11. 2017 Yılında Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik (Yüksekokul) 1.Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı	42
Tablo 12. 2017 Yılında Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik (Yüksekokul) 2.Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı	43
Tablo 13. 2017 Yılında Devlet Üniversitelerinde Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 1. Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Geldikleri Coğrafi Bölgeler	45
Tablo 14. 2017 Yılında Devlet Üniversitelerinde Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2.Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Geldikleri Coğrafi Bölgeler	47
Tablo 15. 2017 Yılında Vakıf Üniversitelerinde Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programına Yerleşen Öğrencilerin Geldikleri Coğrafi Bölgeler	48
Tablo 16. 2017 Yılında Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik (Yüksekokul) Programına Yerleşen Öğrencilerin Geldiği Coğrafi Bölgeler	49
Tablo 17. 2017 Yılında Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik (Yüksekokul) 2.Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Geldiği Coğrafi Bölgeler	50
Tablo 18. 2017 Yılında Devlet Üniversitelerinde Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 1.Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Grupları/Tipleri	52
Tablo 19. 2017 Yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2. Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Grupları/Tipleri	54
Tablo 20. 2017 Yılında Vakıf Üniversitelerinde Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programına Yerleşen Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Grupları/Tipleri	55
Tablo 21. 2017 Yılında Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik (Yüksekokul) Programına Yerleşen Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Grupları/Tipleri	56
Tablo 22. 2017 Yılında Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik (Yüksekokul) 2.Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Grupları/Tipleri	57
Tablo 23. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversitelere Yerleşen Öğrencilerin YGS/LYS Net Ortalamaları (2017)	59
Tablo 24. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2.Öğretim Programı Bulunan Üniversitelere Yerleşen Öğrencilerin YGS/LYS Net Ortalamaları (2017)	61

Tablo 25. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Vakıf Üniversitelerine Yerleşen Öğrencilerin YGS/LYS Net Ortalamaları (2017)	62
Tablo 26. Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) Programı Bulunan Üniversitelere Yerleşen Öğrencilerin YGS/LYS Net Ortalamaları (2017)	63
Tablo 27. Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul)2.öğretim Programı Bulunan Üniversitelere Yerleşen Öğrencilerin YGS/LYS Net Ortalamaları (2017)	64
Tablo 28. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 1. Öğretim Programı Bulunan Devlet Üniversitelerinin 2017 Yılında Türkiye Genelinde Tercih Edilme İstatistikleri	67
Tablo 29. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2. Öğretim Programı Bulunan Üniversitelerin 2017 Yılında Türkiye Genelinde Tercih Edilme İstatistikleri	68
Tablo 30. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Vakıf Üniversitelerinin 2017 Yılında Türkiye Genelinde Tercih Edilme İstatistikleri	69
Tablo 31. Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik (Yüksekokul) Programı Bulunan Üniversitelerin 2017 Yılında Tercih Edilme İstatistikleri	70
Tablo 32. Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik (Yüksekokul) 2. Öğretim Programı Bulunan Üniversitelerin 2017 Yılında Türkiye Genelinde Tercih Edilme İstatistikleri	71
Tablo 33. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Devlet Üniversitelerinin 2017 Yılındaki Öğretim Üyesi Sayısı ve Unvan Dağılımı	73
Tablo 34. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Vakıf Üniversitelerinin 2017 Yılındaki Öğretim Üyesi Sayısı ve Unvan Dağılımı	74
Tablo 35. Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik (Yüksekokul) Programı Bulunan Üniversitelerin 2017 Yılındaki Öğretim Üyesi Sayısı ve Unvan Dağılımı	75
Tablo 36. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 1. Öğretim Programı Bulunan Devlet Üniversitelerinin 2017 Yılında Kayıtlı Öğrenci Sayıları	76
Tablo 37. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2. Öğretim Programı Bulunan Devlet Üniversitelerinin 2017 Yılında Kayıtlı Öğrenci Sayıları	78
Tablo 38. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Vakıf Üniversitelerinin 2017 Yılında Kayıtlı Öğrenci Sayıları	80
Tablo 39. Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik (Yüksekokul) Programı Bulunan Üniversitelerin 2017 Yılında Kayıtlı Öğrenci Sayıları	81
Tablo 40. Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik (Yüksekokul) 2.Öğretim Programı Bulunan Üniversitelerin 2017 Yılında Kayıtlı Öğrenci Sayıları	82

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayf

Şekil 1. 2017 Yılında Devlet Üniversitelerinde Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 1. Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı % Oran	38
Şekil 2. 2017 yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2.Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı %Oran	40
Şekil 3. 2017 Yılında Vakıf Üniversitelerinde Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 1. Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı % Oran	41
Şekil 4. 2017 Yılında Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) Programına Yerleşen Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı % Oran	43
Şekil 5. 2017 yılında Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 2.Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı %Oran	43
Şekil 6. 2017 Yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversitelere Yerleşen Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Grupları/Tipleri % Oran	53
Şekil 7. 2017 Yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2. Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Grupları/Tipleri % Oran	54
Şekil 8. 2017 Yılında Vakıf Üniversitelerinde Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programına Yerleşen Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Grupları/Tipleri % Oran	55
Şekil 9. 2017 Yılında Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik (Yüksekokul) Programına Yerleşen Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Grupları/Tipleri % Oran	56
Şekil 10. 2017 Yılında Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 2. Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Grupları/Tipleri % Oran	57
Şekil 11. Turizm işletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversitelerin 2017 Yılındaki Öğretim Üyesi Dağılımı % Oran	74
Şekil 12. Turizm işletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) Programı Bulunan Üniversitelerin 2017 Yılındaki Öğretim Üyesi Dağılımı % Oran	75
Şekil 13. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Devlet Üniversitelerinin 2017 Yılındaki Kayıtlı Öğrenci Sayıları Cinsiyet Dağılımı %Oran	78
Şekil 14. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2. Öğretim Programı Bulunan Üniversitelerin 2017 Yılındaki Kayıtlı Öğrenci Sayıları Cinsiyet Dağılımı %Oran	79
Şekil 15. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Vakıf Üniversitelerinin 2017 Yılındaki Kayıtlı Öğrenci Sayıları Cinsiyet Dağılımı %Oran	80
Şekil 16. Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) Programı Bulunan Üniversitelerin 2017 Yılındaki Kayıtlı Öğrenci Sayıları Cinsiyet Dağılımı %Oran	81
Şekil 17. Turizm İşletmeciliği VE Otelcilik (Yüksekokul) 2. Öğretim Programı Bulunan Üniversitelerin 2017 Yılındaki Kayıtlı Öğrenci Sayıları Cinsiyet Dağılımı %Oran	82

KISALTMALAR ve SİMGELER

Kısaltma/Simge	Tanım
GSMH	Gayri Safi Milli Hasıla
GSYİH	Gayri Safi Yurtiçi Hasıla
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
UNESCO	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim, Kültür Teşkilatı
A.B.D.	Amerika Birleşik Devletleri
YÖK	Yüksek Öğretim Kurumu
FK	Fakülte
Ü	Üniversite
İng	İngilizce
İİBF	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Uygulamalı Bilimler Meslek Yüksekokulu
YO	Yüksekokul
T.U.İ.	Turizm İşletmeciliği (Fakülte)
T.U.İ.O.	Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul)
METEM	Mesleki Ve Teknik Eğitim Merkezi
G.L.	Genel Lise
A.O.T.M.L.	Anadolu Otelcilik Turizm Meslek Lisesi
M.L	Meslek Lisesi
D.Ö.Ü.	Doktor Öğretim Üyesi
UNWTO	Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü
UNICEF	Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu
TDK	Türk Dil Kurumu

1. GİRİŞ

Tüm dünyada özellikle gelişme potansiyeli olan ülkeler için turizm sektörü, 33 farklı sektör için talep oluşturabilme özelliği ile her geçen gün önemli bir noktaya gelmektedir (Mısırlı, 2002: 39). Turizmin ekonomik etkileri sadece ülkeler için değil iş dünyası ve akademisyenler için de önemli bir konu olmuştur (Inui, Wheeler ve Lankford, 2006: 25). Turizm, kendine has özellikleri ile de çağımızın en global ve gelişme potansiyeline sahip olan sektörü olarak görülmektedir (Bayer, 1998: 145).

Ekonomik olarak gelişmekte olan bir ülke olarak görülen Türkiye açısından turizm sektörü incelendiğinde, özellikle 1980'li yıllar itibariyle sektöre önemli yatırımların yapılmaya başlandığı görülmektedir. Güncel olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun rakamlara göre, 2018 yılında Türkiye'yi yurt dışından 45 628 673 kişi ziyaret etmiş ve 29, 512, 674 milyon dolar gelir elde edilmiştir, yerli turist sayısı ise 8 383 432 kişi ve elde edilen gelir 4,896,310 milyon dolardır. Yani Türkiye 2018 yılında turizmden 34, 409, 236 milyon dolarlık gelir elde etmiştir. Ayrıca TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) verilerine göre 2018 yılında turizm gelirlerinin GSMH içindeki payı %2,8'dir. Ayrıca 2018 yılında, Türkiye'de turizmin GSYİH payı 2,2'dir ve 2017 yılında turizm gelirlerinin ihracata oranı 15,8'dir (Akın, 2018: 9). Görüldüğü üzere tüm dünyada olduğu gibi Türkiye içinde turizm sektörü ekonomik gelişme ve kalkınma için önemli araçlardan biri olarak görülmektedir.

Uluslararası anlamda turizm sektörünün ülke ekonomilerine sağladığı katkı göz önüne alındığında yoğun bir rekabet ortamının oluştuğu görülmektedir. Emek yoğun bir sektör olan turizm sektöründe işletmelerin rekabet ortamında sağ kalabilmeleri, hizmeti alan ve verenin "insan" olması nedeniyle iş gücünün nitelikli ve kaliteli olmasına doğrudan bağlıdır (Amoah ve Baum, 1997: 5). Sektörün dinamik yapısına bağlı olarak turizm eğitiminin her aşamasında bireylerin pratik bilgi ve yeteneklerle donatılması gereklidir (Aksu ve Bucak, 2012:8). Üst düzey bir kalite savaşının yaşandığı turizm sektöründe çekiciliği ve tercih edilebilirliği sağlamanın en önemli yolu, standartlara uygun ve tatmin edici düzeyde turistik mal ve hizmetin sunulmasıdır. Bunun sağlanmasında en önemli faktör ise iyi eğitilmiş iş gücüdür. (Ünlüönen ve Boylu, 2005: 13)

Eğitim; bireyin mevcut düzeyi ile arzu ettiği ve ulaşmak istediği düzey arasındaki farkın kapatılmaya çalışıldığı süreç olarak tanımlanmaktadır (Bayer, 1998: 146). Yani, bireyin hem kendisinin hem de toplumun gelişme ve kalkınmasına katkı sağlamada öncül bir araç olduğu düşünülmektedir. Bu

bağlamda eğitim ve ekonomik kalkınma arasında güçlü bir ilişkinin olduğu görülmektedir (Taş ve Yenilmez, 2008: 157). Mesleki eğitim ise birey, meslek ve eğitim unsurlarının bir araya getirilmesi ile oluşmuş bir mesleğin gereklilikleri olan yetenek ve bilgilerin bireye kazandırıldığı bir eğitim süreci olarak tanımlanmaktadır (Şahinkesen, 1992: 691). Bir mesleki eğitim türü olarak turizm eğitimi de emeğe dayalı olan turizm sektöründe, çalışanların verimliliği arttırmak ve mesleğin gerektirdiği yetenek ve beceriyi bireye kazandırmak amacıyla verilen eğitim sürecidir (Aksu ve Bucak, 2012: 10).

Türkiye’de turizm ile ilgili yapılanmada ilk yatırımların, , planlamaların, teşvik ve kredilerin 1963 yılı itibariyle başladığı görülse de (Ünlüönen ve Kıcılar, 2004: 24) turizm eğitimi ile ilgili ilk girişimlerin 1953 yılına dayandığı görülmektedir. Ancak ciddi bir adım atılması 1980’li yılları bulmuştur (Ünlüönen ve Boylu, 2005: 14). Bu tarihten itibaren turizm sektörüne verilen teşviklerin ve turizm gelirlerinin artmasına bağlı olarak turizm eğitiminin de önemi fark edilmiş ve turizm eğitimi veren yükseköğretim programlarında devamlı bir artış gözlemlenmiştir. Türkiye’de ön lisans turizm eğitimi veren üniversite sayısı 1990 yılında 28’iken bu sayı 2012-2013 eğitim-öğretim yılında 91’e ulaşmıştır. Lisans düzeyinde ise bu sayı 2002’de 21’iken, 2012-2013 yılında ise 45 üniversiteye çıkmıştır. Ancak bu artışlar beraberinde çeşitli genel ve özel sorunlar doğurmuştur (Dağdeviren, 2007: 43).

Bu bağlamda yapılacak tez çalışmasında turizm sektörünü ekonomik kalkınma için önemli bir unsur olarak gören Türkiye’de lisans düzeyinde verilen turizm eğitiminin durumu ortaya konulmaya ve mevcut durumun genel bir resmi çizilmeye çalışılacaktır .Mevcut durumun ortaya konulmasıyla mevcut sorunlar da tespit edilmiş olacaktır, bu da gelecekteki planlama çalışmalarına yol gösterici olabilecektir.

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

Tez çalışmasının bu kısmında eğitim kavramına, ülkeler ve toplum açısından önemine, eğitimin amacına, eğitimin günümüz dünyasındaki yapısına ve Türkiye'deki yapısına değinilecektir. Daha sonrasında bir mesleki eğitim olan turizm eğitiminin daha iyi anlaşılması açısından mesleki eğitim, mesleki eğitimin dünyada ve Türkiye'deki tarihi gelişiminden ve yapısından bahsedilecektir. Son kısımda turizm eğitiminin günümüzdeki önemi, turizm eğitiminin dünya ve Türkiye'deki tarihi gelişimi, yapısı ve sorunlarına değinilecektir.

2.1. Eğitim

Uygarlık tarihinin başlamasıyla birlikte insanoğlunun gelişimi de istikrarlı bir şekilde sürmüştür. Eğitim de bu gelişimin ve kalkınmanın önemli unsurlarında birisi olmuş ve toplumların sosyal kurumlarından biri haline gelmiştir (Ergün, 1985: 5). İlkel çağlarda sadece anne-baba ve daha önceki nesillerden elde edilen sınırlı bilgi bireylerin yaşamlarını sürdürebilmelerinde yeterliyken Rönesans, sanayi devrimi ve bilgi çağına geçilmesiyle birlikte artan bilgi birikimine paralel olarak eğitime olan ihtiyaç da artmıştır (Topal, 2016: 12). Bu bilgi birikimini kuşaklarına verimli bir şekilde aktaramayan ülkeler değişimlere ayak uyduramazken siyasal, sosyal ve ekonomik yönden de geri kalmışlardır.

Toplum ve insanı doğrudan etkileyen bir fenomen olan eğitim çağlar boyunca ünlü düşünürler tarafından teoriden pratiğe bütün yönleriyle felsefi olarak irdelenmiştir. Örneğin Durkheim eğitimi toplumsal düzensizliği ortadan kaldıracak işlevsel bir araç olarak görmüştür. Eflatun insanı olgunlaştırma; Aristo, insana ahlaki davranışları kazandırma; Çiçero, insan aklını disipline etme; Descartes, zihni doğru kullanmayı öğrenmek; Rousseau, insanda doğuştan bulunmayan, deneyimler ve diğer insanlardan kazandırılan her şey olarak görmektedir (Şişman, 2009; Başaran, 2007'den aktaran Evren, 2010: 21).

Eğitim sözcüğünün Türkçedeki tarihsel gelişimi incelendiğinde, Cumhuriyet öncesi dönemde Arapça kökenli terbiye sözcüğünün kullanıldığı görülmektedir. Terbiye sözlükte düzeltmek, çocuk eğitmek, ıslah etmek gibi anlamlara gelmektedir ve günümüzde de ahlaki eğitim manasında kullanılmaktadır. Cumhuriyet sonrası dönemde ise eğitim sözcüğünün eğmek fiilinden türetilerek ortaya çıktığı görülmektedir (Şişman, 2014: 6). Türk Dil Kurumu Büyük Türkçe Sözlüğünde ise eğitim , “çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini

almaları ve gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine okul içinde veya dışında, doğrudan veya dolaylı yardım etme, terbiye” olarak tanımlanmaktadır (tdk.gov.tr, 2017). Ayrıca eğitimin, bireyin davranışlarında kendi istek ve çabasıyla değişim yaratma süreci (Bakır, 2016), insanlara kaliteli tepki alma ve verme yetisi kazandırmak (Sarıçay, 2012), insan hayatını daha nitelikli bir hale getirme süreci (Topal, 2016), toplumların ve bireylerinin gelişmesini, kültürel mirasın korunup sonraki nesillere sağlıklı bir şekilde aktarılmasını sağlayan toplumsal yaşamın önemli bir unsuru (Karaarslan, 2005), bireyin zihinsel ve bedensel gelişimini sağlayıp bulunduğu topluma ve çevreye faydalı bir insan haline getirmek (Taş ve Yenilmez, 2008) şeklinde farklı tanımlamaları vardır. Eğitim bireyin dünyaya gözünü açmasıyla başlar ve yaşamı boyunca devam eder (Muradova, 1994: 75). Bu süreç boyunca bireylerin ihtiyaç duyduğu kişisel gelişmeyi, çevresindekiler ile iletişim sağlamayı ve toplum içerisinde kendisine yer edinme gibi ihtiyaçlarını karşılamada en güçlü etken eğitimidir.

Eğitim uygulamalarının esasında insan anlayışı ve felsefesi ile planlanan bir toplum projesi vardır (Şişman, 2014: 3). Eğitim, ekonomik ve toplumsal gelişim için insan sermayesine yapılan bir yatırımdır (Woodhall, 1979: 34). Toplumsal kalkınmanın gerçekleşebilmesi için donanımlı çalışanların yetişmesini sağlayan etkili bir araçtır (Gharamaleki, 2011: 19). Bir ulusun zengin, geleceğinin parlak ve güvenilir ellerde olabilmesi o toplumun bireylerine bağlıdır, toplumsal kalkınma iyi eğitilmiş bireylerin çabası ile gerçekleşir (Yağcı, 1998: 15). Ünlü İslâm sosyologlarından biri olan İbn-i Haldun da eğitilmiş bir toplum olmanın kazanımlarını “Mukaddime” adlı eserinde şu sözleriyle belirtmiştir “*Genel olarak kentlilerin göçebelere oranla anlayışlı ve kavrayışlı olmaları, öğretim hüner ve sanatının onların akıl ve fikirlerini aydınlatmış ve geliştirmiş olmasından ileri gelmektedir*” (Uludağ, 1996: 451). Eğitim ülkelerin kendilerini nasıl tanımladıklarının ve ne şekilde bir geleceğe hazırlandıklarının mühim bir göstergesi olabilir.

Eğitim tanımları incelendiğinde kavramın bir çok araştırmacı tarafından farklı şekillerde tanımlandığı görülmektedir. Bu farklılıkların oluşmasındaki sebebin eğitimin geniş kapsamlı soyut ve sürekli değişen bir yapısının olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Tanımlardaki farklılıklara rağmen eğitimin bireyde olumlu değişimler yaratma çabası olduğuna dair ortak bir kanının olduğu gözlemlenebilmektedir. Ayrıca eğitim insan sermayesine yapılan bir yatırım olarak düşünüldüğünde bireysel kazanımlarının yanı sıra toplumsal ve

ekonomik boyutlara etkisi göz önüne alındığında eğitime yapılan yatırımlar diğer yatırımlara kıyasla daha önemli görevler üstlenebilmektedir.

Eğitim bilimciler eğitimi iki ana başlık altında değerlendirmektedirler (Fidan, 2012: 5):

- *Formal Eğitim*

Planlı ve amaçlı olarak önceden düzenlenmiş bir programa bağlı olarak bir eğitimci tarafından uygulanan ve takip edilen eğitim biçimidir. Belirli bir çevre etrafında başlangıcından bitişine kadar denetlenerek yürütülür. Belirlenen dönemlerde ve dönem sonunda öğrenciler değerlendirmelere tabi tutulur. Okullar, halk eğitim merkezleri, ordu formal eğitim örnekleridir.

Türkiye’de formal eğitim örgün ve yaygın olmak üzere iki şekilde görülmektedir (Fidan, 2012: 5). Bu ayrımı Türk literatüründe ilk yapan kişi Ziya Gökalp’tir (Tezcan, 1993: 25). Örgün eğitim, belirli kurumlar içerisinde aynı yaş grubuna yönelik uzun süreli ve kademeli eğitim türüdür. Yaygın eğitim ise farklı yaş gruplarına yönelik olan, ilgi ve gösterilen özene dayanan ve mesleğe yönelik beceri geliştirmeyi ya da meslek edindirmeyi amaçlayan eğitim türüdür (Milli Eğitim Bakanlığı, 2015: 115).

- *Formal Olmayan (İnformal) Eğitim*

Belirli bir amacı ve planı olmayan hayatın içinde kendiliğinden gelişigüzel bir şekilde oluşan eğitim biçimidir. Birey içerisinde bulunduğu toplumun üyeleriyle etkileşimde bulunarak öğrenir. Böyle bir eğitim ailede, yaşanan muhitte, çalışılan işte, televizyonda, yani hayatın her alanında gelişigüzel bir şekilde oluşur. İnformal eğitimde öğrenmenin iki yolu gözlemlemek ve taklit etmektir (Fidan, 2012: 5).

Eğitimin esasında bir amaç vardır. Bu amaç bireyde kazanılması istenilen bilgi, yetenek ve becerilerin oluşmasını sağlamaktır. İçinde yaşadıkları sosyal ve kültürel çevreye bağlı olarak insanlar farklı eğitim değerleri, yaklaşımlar ve tutumlar edinir. Yani eğitim amaçları birey ve toplumun ihtiyaçlarına göre değişkenlik gösterir ve buna göre düzenlenir. Birey yaşamı boyunca ihtiyaç duyacağı bilgi ve beceriyi edinme amacındayken toplumsal açıdan amaç toplumun ve kültürün devamlılığını sağlamaktır (Sağ, 2003: 13). Ayrıca eğitim amaçları toplumlara göre ideolojik, siyasi ve ekonomik bakımından da değişiklik gösterir.

Eğitimin amaçları tarihi süreç boyunca dönemlere toplumlara ve koşullara göre değişim göstermiştir(Millî Eğitim Bakanlığı, 2015: 4):

- İlk Çağ'da Sümer ve Mısırlılarda eğitimin amacı devlet işlerinde görev alacak bireyleri yetiştirmeye dayalıyken Çin'de ve Yunan eğitiminde iyiye, akla ve erdeme yönelik bir amaç üzerine kurulmuştur.
- Orta Çağ'da Avrupa'nın eğitim daha çok dinselendirilmiş bir amaca yönelik hale gelmiştir. Okullar kiliseye bağlı ve bireyler din adamlarının dogmacı öğretileri yönünde eğitilmekteydi. İslam dünyasında ise amaç dini bilgileri edindirmenin yanı sıra bilim, sanat ve felsefe ile de ilgili bilgi sahibi olan eğitilmiş bireyler yetiştirme amacı güdülmektedir.
- Yeni Çağ'da Rönesans ve Reform akımlarıyla birlikte Antik Yunan'daki eğitim yaklaşımlarına dönüş başlamış ve eğitimde amaç bilimsellik, deney, gözlem, özgürlük ve laiklik etrafında şekillenmiştir.
- Yakın Çağ'da Fransız İhtilali'nin etkisiyle eğitimde önemli değişimler meydana gelmiştir. Yeni kurulan ulus devletlerin sürdürülebilirliğini sağlamak ve bir kültür etrafında birleştirmek amacı ön plana çıkmıştır. Sanayi Devrimi ile beraber sosyoloji ve ekonomi gibi sosyal bilimler eğitim sistemlerine girmiş ve ünlü filozof ve kuramcılar eğitim amaçlarını güçlendirmiştir.
- Günümüzde ise Bilişim Devrimi ve globalleşme ile eğitimin amaçlarına demokrasi, insan hakları, çok kültürlülük ve çevre sorunlarına duyarlı, bilgi sahibi, teknolojiyi verimli kullanabilen bireyler yetiştirme gibi boyutlar eklenmiştir.

UNESCO (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim, Kültür Teşkilatı) eğitimin yaşamları değiştirip standartları yükselteceğine ve eğitimin herkes için ömür boyu bir hak olduğuna inanmaktadır. UNESCO'ya göre eğitim amaçları tüm dünya halkları için eşit ve kaliteli eğitim ile barışı tahsis etmek, yoksulluğu ortadan kaldırmak ve sürdürülebilir kalkınmayı sağlamaktır (en.unesco.org, 2018).

Eğitimde kısa ve uzun vadeli amaçlar iyi planlanmalıdır. Her ulus kendi toplumunun kültürel, sosyal normlarına ve günün şartlarına uygun eğitim sistemini uygulamalı ve amaçlarını da bu doğrultuda yürütmelidir. Bir devletin birlik ve beraberliğini sağlayacak unsur eğitim sisteminin bütünlüğüdür. Sistem teorisinin temeli de amaç birliğine dayanır (Bursalıoğlu, 1989: 4).

2.2. Turizm Eğitimi

Turizm eğitimi temelinde bir mesleki eğitimidir, bu bağlamda öncelikle mesleki eğitim kavramının incelenmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir. Mesleki eğitim, bir mesleğin gereklilikleri olan bilgi, yetenek, tavır ve mesleki pratiğin kazanılması için bireye verilen eğitim olarak tanımlanmaktadır (Şahinkesen, 1992: 691). Eğitim sisteminin önemli bir parçası olan mesleki eğitim, iş ve meslek alanları için iş gücü yetiştirilmesini sağlayan eğitim türüdür (Yörük, Dikici ve Uysal, 2002: 304). Mesleki eğitim, henüz yeterli uzmanlığı edinmemiş ya da belirli bir oranda edinmiş işgücünü uzmanlık gerektiren işlere hazırlamak için verilen eğitim olarak da tanımlanabilir (Olçay, 2008: 384). Mesleki eğitim sayesinde çeşitli sektörlerin talep ve beklentileri yönünde potansiyeli olan iş gücü istihdam edilebilmektedir.

Mesleki eğitim, meslek okullarında verilen eğitim ve hizmet içi eğitimdeki çabaları, herhangi bir işletmenin çalışanlarına sağladığı seminer ve kursları, iş ve işçi bulma kurumlarının düzenlediği eğitim programlarını ve buna benzer kişiye verilen eğitim faaliyetlerinin tamamını kapsamaktadır (Erdem, 2012: 37). Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler mesleki eğitimi genel olarak örgün eğitim kurumlarında vermektedir. Ancak bir yaygın eğitim programı olan çıraklık eğitimi de önemli bir eğitim programı olarak görülmektedir (Ekin, 1997'den aktaran Erdem, 2012: 38).

Örgün eğitim modelinde eğitim okulda ve 8-10 yıl diliminde teorik eğitim baz alınarak verilmektedir. Sonraki süreçte isteyen öğrenciler doğrudan iş hayatına atılırken, diğer öğrenciler eğitimlerini yükseköğretime taşımaktadır. Bununla birlikte maliyeti yüksek olan bu modelde okulların teknolojik ve teorik donanımlarının sürekli olarak güncel tutulması da önem arz etmektedir. Çıraklık modelinde ise devlet ve özel işletmeler ile mesleki eğitim konusunda uyumlu bir şekilde hareket etmektedirler. İkili sistem olarak da bilinen modelde ilk 8-10 yıllık eğitimin ardından sonra çıraklık eğitimi başlamaktadır. Öğrenciler haftanın belirli günlerinde okulda teorik eğitimlerini alırken diğer günlerde iş yerlerine gönderilerek pratik eğitim almaktadırlar (Ekşioğlu, 2017: 269). Belçika, Fransa, İsveç ve İtalya gibi ülkeler tam zamanlı örgün eğitime önem verirken, İsviçre, Avusturya gibi ülkeler çıraklık eğitime daha çok yönelmektedirler. Amerika Birleşik Devletleri, Almanya, Hollanda ve İngiltere gibi ülkeler ise her iki modele de ağırlık vermektedirler (Uçar ve Özerbaş, 2013: 243).

Türkiye’de mesleki eğitimin gelişimi Osmanlı İmparatorluğu dönemine dayanmaktadır. Üretimin el sanatlarıyla yapıldığı bu dönemde LONCA adı verilen çıraklık modeli uygulanmıştır. Bu modelde kişi çıraklık, kalfalık ve ustalığa geçme şeklinde meslek hayatına atanmaktadır. Cumhuriyet döneminde ise günün şartlarına uyum sağlamak amacıyla mesleki ve teknik eğitim okul temelli bir modele geçirilmiştir (Yörük, Dikici ve Uysal, 2002: 301). Yörük, Dikici ve Uysal (2002) Türkiye’de mesleki ve teknik liselerin dört alanda eğitim verdiğini belirtmişlerdi;

1. *Erkek Teknik Öğretim Okulları: Endüstri Meslek Liseleri ve Teknik Liselerdir. otomotiv, yapı, elektronik, elektrik vb. bölümleri vardır..*
2. *Kız Teknik Okulları: teknoloji ve çağdaş bilim yöntemlerine hakim orta düzeyde mesleki eleman yetiştiren eğitim kurumlarıdır.*
3. *Ticaret ve Turizm Öğretim Okulları: ticaret, maliye, pazarlama, muhasebe, bankacılık, sekreterlik, turizm, bilgi işlem, gibi alanlarda görev alacak insan gücü yetiştiren eğitim kurumlarıdır.*
4. *Dini Öğretim Okulları: İmam Hatip Liseleri, imamlık, hatiplik, Kur’an kursu öğreticiliği gibi dini hizmetlerin yerine getirilmesi için gerekli elemanları yetiştirmek üzere, ortaöğretim sistemi içinde hem mesleğe hem de yükseköğretime hazırlayan programların uygulandığı öğretim kurumlarıdır”.*

Günümüz dünyasında önemi her geçen gün artmakta olan turizm sektörüne her kademedede eğitimli iş gücü yetiştirilmesi ülkeler açısından kilit bir unsur haline gelmeye başlamıştır. Turizm sektöründe turizm ürününün stoklanamaması, çalışan ve müşterilerin sürekli aynı ortamda bulunmaları, çalışanların davranış ve tutumlarının müşteri memnuniyetine yansması gibi özellikleri nedeniyle büyük ölçüde iyi yetiştirilmiş ve eğitilmiş kendini geliştirebilen personel istihdamının önemini her geçen gün arttırmaktadır (Gharamaleki, 2011: 24).

Turizm eğitimine duyulan ihtiyaç 1960’larda, turizm sektörü için önemli bir basamak olarak kabul edilen kitle turizmin artmasına bağlı olarak ortaya çıkmıştır. Kitle turizminin özellikle destinasyonlar üzerinde olumsuz etkiler yarattığı, kültürel kimliğe ve geleneksel misafirperverliğe önemli ölçüde zarar verdiği görülmüştür (Blanton, 1992: 5). Bayer’in (1998) turizm eğitimi ile ilgili yaptığı tanım bu sorunun nasıl üstesinden gelineceğine dair önemli bir göstergedir

“toplumda turizm bilincini yerleştirmek, turizm kaynaklarını koruyarak bilinci geliştirmek, turiste karşı; onun ekonomik gücüne, ırk, milliyet, din, dil, toplumdaki statüsüne, ahlak ve namus düzeyine, siyasal ideolojilerine göre ayırım yapmadan eşit ve dürüst hizmet etmek ahlakını ve terbiyesini vermek, turizmin sağladığı uzun vadeli çıkarlar üzerine dikkati çekerek saygıya ve konukseverliğe dayalı bir davranış düzeni yerleştirmektir”

Hizmet kalitesinin çalışan performansına bağlı olması nedeniyle nitelikli iş gücü önemlidir ve bu da kaliteli, iyi planlanmış bir mesleki eğitimi gerekli hale getirmektedir. Bu noktadan hareketle turizm eğitimi, turizm sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin ihtiyaç ve beklentilerine cevap verebilecek yeterli bilgi ve beceriye sahip iş gücü yetiştirme süreci olarak tanımlanabilir (Olçay, 2008: 384).Turizm eğitimi turizm sektörünün ihtiyaçlarını en iyi şekilde karşılamak ve verilen hizmetin kalitesini arttırmak için bireylere ihtiyaç duydukları teorik ve pratik bilgiyi sistematik bir şekilde kazandırmaktır (Erdoğan ve Yıldırım, 2014: 17) .Amoah ve Baum’a (1997) göre turizm eğitimi veren kurumların esas amaçları:

- Sektörde yaşanan yenilik ve ilerlemeleri yakından takip edebilmek.
- Kalifiye personelin yetiştirmek
- Turizmde kariyer imajını attırmak.
- Turizm sektörünü geliştirmek.
- İstihdama katkı sağlamak.
- Müşterilerin giderek artan ihtiyaç ve taleplerine cevap vermek şeklinde sıralanabilir.

Turizm eğitimi Avrupa’daki teknik ve mesleki okullarda başlamış ve gelişimini sürdürmüştür. Bu okulların temel amacı ilk başlarda öğrencilerine otelcilik, misafirperverlik ve mesleki iş becerileri gibi konularda gelişimini sağlamak olmuştur .Ancak turizmin çok çeşitli bir yapıya sahip olması, doğrudan veya dolaylı olarak hayatın her yönüne nüfuz etmesi ekonomi, işletme, sosyoloji, psikoloji, coğrafya ve antropoloji gibi bilim dalları ile bağlantıları turizm eğitimi ve araştırmalarının yapısını değiştirmiştir (Jafari ve Ritchie, 1981: 22). Ayrıca kamu ve özel sektörden gelen ilgi ve talebin de artmasıyla teknik ve mesleki okulların yanı sıra yüksek öğretim kurumlarında da seyahat ve turizm bölümlerinin kuruluşu hızlı bir şekilde artış göstermiştir (Inui ve Wheeler, 2006: 26).

2.3. Dünyada Turizm Eğitimi

Türkiye’de turizm eğitiminin durumunu iyi analiz edebilmek için diğer ülkelerdeki turizm eğitimi modellerine de kısaca değinilmesi karşılaştırma yapabilmeyi mümkün kılacaktır. Bu nedenle bu bölümde Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü’nün 2017 yılında yayınladığı rapor doğrultusunda dünyada en çok ziyaret edilen ve turizm geliri elde eden ilk 5 ülkenin (UNWTO, 2017: 6) turizm eğitimlerinin yapısı incelenecektir.

1. Fransa’da Turizm Eğitimi

Fransa’da zorunlu eğitim 3 kısımdan oluşmaktadır. İlk kısım, 6 ila 11 yaş aralığını kapsayan ilkokul, 11-15 yaş arasında öğrencilerin koleje gittikleri orta öğretim birinci kademe, son aşamada ise öğrencilerin tercihlerine bağlı olarak genel ya da mesleki liselere gittikleri orta öğretim ikinci kademedir. Mesleki liselerde diplomaya bağlı olarak farklı sınıflandırmalar mevcuttur. İlki, Mesleki Yeterlilik Sertifikası (CAP) veren okullardır. Süresi 2 yıldır ve belirli uzmanlıklara göre ayrılmıştır. Diğerleri ise Mesleki Eğitim Brövesi veren liselerdir. Bu eğitim programı da 2 yıllık bir süreyi kapsamakta ancak CAP’den farklı olarak 2. yılın sonunda öğrenciye üst programa devam etme şansı tanımaktadır. Fransa’da yükseköğretim turizm eğitimi ise “Ağırlama Eğitimi” ve “Turizm Eğitimi” şeklinde iki farklı alanda verilmektedir:

- Ağırlama Eğitimi: Fransa’da ağırlama eğitiminde esas alınan yeterlilik diploması BTS’dur (Brevet de Technicien Supérieur). Devlet okulları, özel okullar ve mesleki eğitim merkezleri dahil olmak üzere 156 kurumda ağırlama eğitimi verilmektedir. Ülke genelinde ağırlama eğitimi veren bütün kurumlar aynı ulusal müfredatı uygulamaktadırlar. Eğitim süresi 2 yıl olmakla birlikte daha önce herhangi bir mesleki yeterliliği ve deneyimi olmayan öğrenciler 1 yıl ön hazırlık okumak zorundadırlar. Son yıllarında öğrenciler otel yöneticiliği ya da restoran yöneticiliği alanlarından birine istekleri doğrultusunda yönelirler. Birinci yıllarında ders programı haftalık 32 saattir: 2 saat Fransızca; 2 saat birinci yabancı dil; 2 saat ikinci yabancı dil; 2 saat ekonomi; 2 saat insan kaynakları yönetimi; 1 saat hukuk; 8 saat finans; 2 saat pazarlama; 2 saat uygulamalı bilimler; 3 saat gastronomi; 3 saat yiyecek içecek çalışmaları; 2 saat ileri düzey iletişim ve 1 saat sürdürülebilirlik (Lominé, 2003: 109).

- Turizm Eğitimi: Yükseköğretimde turizm eğitimi ağırlama eğitimi ile oldukça benzer yapıdadır. Ülke genelinde 200 kurumda aynı müfredat takip edilmektedir. Profesyonel açıdan sektöre girmek isteyen her kişi için oldukça yaygın ve popüler olan turizm eğitimi yılda 5.000 öğrenci almaktadır. 2001 yılından başlayarak günümüze kadar sürekli geliştirilen ve güncelleştirilen yapıda öğrenciler “Satış ve Üretim” ya da “Hizmet ve Organizasyon” alanlarından birine odaklanarak iki yol arasında bir seçim yapmaktadırlar. Ortalama 30 öğrenciden oluşan sınıflarda haftalık 33 saatlik ders işlenmektedir: 2 saat Fransızca; 3 saat İngilizce; 3 saat ikinci yabancı dil; 2 saat miras tarihi; 3 saat coğrafi analiz; 4 saat ekonomi ve hukuk; 4 saat pazarlama; 4 saat turizm teknikleri; 8 saat örnek olay çalışmaları.

2. Amerika Birleşik Devletleri’nde Turizm Eğitimi

Dünyada en çok ziyaret edilen ve turizm geliri elde eden ülkelerin başında olan Amerika Birleşik Devletleri’nde turizm sektörüne ara eleman yetiştirme amaçlı sertifika veren 1 ay ile 2 yıl arasında süren programlar ve 2 yıl süren ön lisans programları bulunmaktadır. Yükseköğretimde iki farklı seviyeden oluşmaktadır. Birinci seviyede 4 yıllık lisans eğitimi, 2. seviyede ise yüksek lisans ve doktora eğitimi mevcuttur. Lisans düzeyinde turizm eğitimi kişisel mesleki gelişime odaklıdır. Esas amaç bir konaklama ya da restoran işletmesini yönetebilecek beceri ve bilgiyle donatılmış yöneticiler yetiştirmektir. Turizm sektörünün bir dalında uzmanlaşmak hedefli turizm finansmanı, turizm pazarlaması, turizmde teknoloji geliştirme, turizm planlama ve geliştirme projeleri, turizm mimarlığı ve tasarımı gibi bölümler oluşturulmuştur. Ayrıca akademik çalışmalarda ve akademisyen yetiştirmede de ABD öncü konumdadır. Cornell Üniversitesi dünyada lisans düzeyinde turizm eğitimi veren ve yüksek lisans programı başlatan ilk üniversitedir (Formica, 1996: 320; Pelit, Ergün ve Yarmacı, 2011: 156).

3. İspanya’da Turizm Eğitimi

İspanya’da turizm eğitimi, eğitimin derecesine ya da öğrencinin yeterliliğine bağlı olarak 4 seviyede uygulanmaktadır (temel, orta, ileri ve üniversite). Temel seviyedeki turizm eğitiminin ana amacı kalifiye eleman yetiştirmektir. Temel seviyede turizm eğitimi alan kişiler turizm sektöründeki en alt düzeydeki işleri yapmaktadırlar.

Orta seviyede turizm eğitimi ise 2 yıllık bir süreyi kapsamaktadır. Ayrıca eğitim belirli bir saat teorik eğitimin yanında pratik eğitimle de

destelenmektedir. Okul içi teorik eğitim 1600 saatten, pratik eğitim ise 200 saatten oluşmaktadır.

İspanya'da ileri düzey bir turizm eğitimi 2 şekilde alınabilmektedir. Orta düzeyde mesleki turizm eğitimi diploması olan öğrenciler doğrudan yüksek öğrenime başlayabilmektedir. Diğer bir yol ise bakalorya sahibi öğrencilerin yapılan bir dize sınav ile programa kabul edilmesi şeklindedir. İleri düzeyde turizm eğitimi 4 farklı programda verilmektedir:

- Mutfak Sanatları Programı
- Otel İşletmeciliği Programı
- Seyahat Acenteciliği Programı
- Turizm Ticaret Programı

Üniversite düzeyinde turizm eğitimi tek bir diploma vermeyi amaçlamaktadır (Turizm İşletmeciliği Diploması). 3 yıllık lisans programı ile tüm turizm eğitimi tek başlık altında toplanmaya çalışılmıştır. Üniversiteyi başarıyla bitiren öğrenciler üst düzey yönetici derecesi almaktadırlar (Aykaç, 2002: 4; Pelit, Ergün ve Yarmacı, 2011: 158).

4. Çin'de Turizm Eğitimi

Çin'de turizm sektörünün gelişimi 1978 yılında dışa açılma stratejileri ve ekonomik reformların uygulanmasıyla başlamıştır (Zhang ve Fan, 2005: 118). 1980-1988 yıllarında ise yıllık ziyaretçi sayısı büyüme oranı %21,4 ve yıllık ortalama turizm gelirleri %16,2 oranında artmıştır (Zhao, 1991: 357). 2016 yılında ise Çin'e 59.3 milyon ziyaretçi gelmiş ve yaklaşık olarak 44.4 milyar dolar gelir elde edilmiştir (UNWTO, 2017:6). 1978 yılından önceki süreçte Çin'de turizm eğitimi resmi bir disiplin olarak tanınmamaktadır. Sadece Çin mutfağına ve mutfak sanatlarına odaklı eğitim veren birkaç orta dereceli profesyonel hizmet okulları mevcuttur. Üniversite düzeyinde bir ders ya da turizm ile ilgili ders kitabı yoktur.

Turizm sektörünün hızlı büyümesinin etkisiyle Ağırlama ve Turizm eğitiminde de hızlı bir gelişim gözlemlenmiştir. Günümüzde Ağırlama ve Turizm eğitimi 3 seviyede verilmektedir:

- Meslek Liseleri: Lise seviyesinde (16-18) yaş grubu öğrencilerin genel eğitim ve otel ve restoran hizmetleri derslerini eşit saatlerde aldığı okullardır. Mezunlar turizm sektöründe mavi yakalı işçiler olarak çalışacaktır. Öğrencilerin isteğine bağlı olarak eğitimleri bir üst seviyeye taşınabilmektedir.

- Ortaöğretim Meslek Okulları: Hizmet, yönetim ve mutfak sanatları eğitimi gibi belirli bir alan üzerine eğitim veren okullardır. Öğrenciler yine lise seviyesindedirler. Program 3-4 yıllık profesyonel düzeyde özel yetenek eğitiminden oluşmaktadır. Mezunlar sektörde ücretli profesyonel çalışan haline gelir. Bu programdan mezun olan öğrenciler üniversite düzeyinde turizm eğitimi almaya uygun değildirler. Üniversite diploması almak isteyenler özel başvuru dilekçesi ile başvurmaları gerekmektedir.
- Yüksek Eğitim Kurumları (Üniversiteler ve Kolejler): Turizm sektöründe üst düzey yönetici pozisyonlarına uygun eğitim veren okullardır. Eğitim programları 4 yıllık lisans dereceleri, 3 yıllık sertifikalar ve 2 yıllık diplomalar sunmaktadır. Bazı üniversitelerde yüksek lisans derecesi de bulunmaktadır. Yaygın olarak eğitim verilen bölümler Turizm ekonomisi, Ağırlama İşletmeleri Muhasebesi, Turizm Hukuku ve Yönetmeliği, Turizm Koordinasyonu (tur rehberliği ve tercümanlık) (Zhao, 1991: 362).

5. İtalya'da Turizm Eğitimi

İtalya'da turizm sektörünün aile bazlı küçük işletmelerden çok yapıları tesislere geçişiyle beraber restoran ve konaklama konusunda donanımlı çalışan gereksinimi de artmaya başlamıştır. 20. yüzyılın başlarında halk eğitim örgütleri profesyonel teknik eğitim veren meslek liseleri kurmuştur. Bu okullarda verilen turizm eğitimi temel mutfak eğitimi, restorancılık, ağırlama ve otelcilik alanlarına yöneliktir. Başlangıçta bu eğitimin süresi 2-3 yıl olmakla beraber 25 yıllık süreçte oluşturulan düzenleme ile üniversite düzeyinde eğitim görmelerini sağlayacak bir diploma almak isteyen öğrencilere 5 yıl uzunluğunda lise eğitimi programı da yapılandırılmıştır.

Kasım 1990'da İtalya parlamentosu bir yasa çıkartarak yükseköğretim turizm eğitimini Avrupa Birliği Ülkeleri'ne uyumlu, ülke genelinde standardize edilmiş bir hale getirmiştir. Üniversite düzeyinde turizm eğitimi İtalya'da 3 yıllık süreyi kapsamaktadır ve odak noktası yönetim, pazarlama, operasyonlar, finans, insan kaynakları, araştırma ve geliştirme gibi yönetimin 6 temel işlevsel alanıdır. Ayrıca etkili liderlik ve iletişim becerileri üzerine de önem verilmektedir. Diğer ülkelere benzer bir şekilde amaç mezunların bir turizm ya da restoran işletmesinin yönetimini üstlenebilecek seviyede bir yönetici haline gelmelerini sağlamaktır (Formica, 1997: 49).

Dünyada en çok ziyaret edilen ve turizm geliri elde eden ülkelerin turizm eğitimlerinin yapısı incelendiğinde genel olarak turizm eğitiminin ortaöğretim düzeyinde ve mesleki liselerde başladığı görülmektedir. Ortaöğretim seviyesinde verilen eğitimin esas amacı turizm sektöründe “mavi yaka” çalışan statüsünde çalışacak nitelikli kalifiye eleman yetiştirmektir. Mutfak sanatları, servis, seyahat acenteciliği, otelcilik gibi belirli alanların birine odaklanan ve profesyonel eğitim alan öğrenciler turizm sektöründe daha üst kademelerde görev alabilmektedirler. Ayrıca turizm ile ilgili eğitim veren çeşitli kurslar ve programlar da mevcuttur. Öğrencilere okullarda belirli bir saat teorik eğitimin yanında zorunlu staj programları sayesinde pratik eğitim de verilmektedir.

Yükseköğretim düzeyinde turizm eğitiminin üniversiteler ya da kolejlerde verildiği görülmektedir. Verilen eğitim 3-5 yıl arasında bir süreyi kapsamaktadır. Yükseköğretim turizm eğitiminin amacı ise mezun olan öğrencinin bir restoran ya da otel işletmesini yönetebilecek donanımlara sahip olmasını sağlamaktır. Öğrencilere verilen eğitimin yönetim, finans, pazarlama, liderlik ve iletişim odaklı olduğu da

2.4. Türkiye’de Turizm Eğitimi

Türkiye’de turizm eğitiminin tarihsel gelişimi incelendiğinde 1890 yılına kadar turizm eğitimiyle ilişkin herhangi bir girişim ya da uygulamaya rastlanmamıştır. Ancak 29 Ekim 1890’da Osmanlı’da seyyahlara tercümanlık edenler hakkında 190 sayılı Nizamnamenin yürürlüğe koyulmasıyla birlikte belirli seviyede yabancı dil bilen gayrimüslimlerin tercümanlık, rehberlik yapmalarının önü açılmıştır, yaygın öğretim olarak rehberlik eğitimi vermeye başlanmıştır. (Ünlüöner, 1994: 499).

Cumhuriyet döneminde 1925 yılında çıkarılan kararname ile turizm ve rehberlik eğitiminin yapılanması ve sorumluluğu yerel yönetimlere verilmiştir. Ancak yerel yönetimlerin ilgisizliği ve takipsizliği sonucu istenilen sonuca ulaşamamıştır (Ünlüöner, 1994: 499). Türkiye’de turizm eğitimi ile ilgili atılan ilk ciddi adımlar 1953 yılında Ankara ve İzmir Ticaret Liselerinde turizm meslek kurslarının açılmasıyla başlamıştır. Daha sonrasında “7334 Sayılı İktisadi ve Ticari İlimler Akademileri Kanunu” ile bir uzmanlık olarak turizm eğitimi bölümlerinin oluşturulması ve 1961-1962 yılında Ankara Otelcilik Okulunun açılması önemli

gelişmeler olmuştur (Ünlüönen, 1994: 499).1984-1985 yılında derslerin bir bölümünü yabancı dil ile veren “Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Liseleri” açılmıştır. Bu okullar 1993-1994 öğretim yılıyla beraber “resepsiyon”, “servis”, “mutfak”, “kat hizmetleri”, “seyahat acenteciliği” olmak üzere 5 farklı bölüme ayrılmıştır (Ünlüönen ve Boylu, 2005: 14).

Türkiye’de üniversite düzeyinde turizm eğitimi ile ilgili ilk girişimler 1965-1966 eğitim öğretim döneminde Ankara Ticaret Yüksek Öğretmen Okulu’nda turizm bölümünün açılmasıyla başlamıştır. Ege Üniversitesinde 1969 yılında, Hacettepe Üniversitesinde 1974 yılında, Bursa İktisadi ve Ticari İlimler Akademisinde 1975 yılında, Adana İktisadi ve Ticari İlimler Akademisinde 1980 yılında, Erciyes Üniversitesinde 1980 yılında açılan bölümler ile ön lisans ve lisans düzeyinde eğitim veren okul sayısı arttırılmıştır (Ünlüönen ve Boylu, 2005: 14).

Tablo 1. Türkiye’de Turizm Eğitiminin Genel Görünümü

TURİZM EĞİTİMİ		
ÖRGÜN TURİZM EĞİTİMİ		YAYGIN TURİZM EĞİTİMİ
MEB Bünyesinde	YÖK Bünyesinde	Farklı Kurumlar
Anadolu Tic. Meslek Liseleri	Önlisans (MYO)	Turizm Bakanlığı (TUREM vb.)
Anadolu Otelcilik ve Turizm M.L.	Lisans	MEB (Çıraklık Eğt. Merkezleri)
Anadolu Meslek Liseleri	Lisansüstü	İŞKUR (Çeşitli kurslar)
Özel Mesleki Ortaöğretim Okulları		Meslek Kuruluşları (TOBB vb.)
		AÖF (Uzaktan eğitim)
		Sosyal Kuruluşlar (TUGEV vb.)
		Üniversiteler (Sertifika Programları)
		Belediyeler
		Sendikalar (TOLEYİS vb.)
		Özel Eğitim Kurumları (Kurslar)
		Halk Eğitim Merkezleri
		İşletmeler (Hizmetiçi Eğitim)
		Diğer

Kaynak: Ünlüönen, K., Boylu, Y., Türkiye’de Yükseköğretim Düzeyinde Turizm Eğitimindeki Gelişmelerin Değerlendirilmesi. *Elektronik sosyal Bilimler Dergisi* ISSN:1304-0275 Bahar 2005 C.3 S.12 (11-32).

Turizm eğitiminin Türkiye’deki güncel yapısı incelendiğinde, Tablo 1.’de görüldüğü üzere örgün ve yaygın eğitim şeklinde yapılanmaktadır. Örgün eğitim veren kurumlar Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki turizm meslek liselerinden ve Yüksek Öğretim Kurulu bünyesindeki ön lisans, lisans ve yüksek lisans düzeyinde eğitim veren üniversitelerden oluşmaktadır. Resmi ve özel kurumlar tarafından

sunulan mesleki turizm eğitimi kurslar ve sertifika programları ise yaygın eğitimin yapısını oluşturmaktadır (Ünlüönen, Boylu, 2005: 15).

Ortaöğretim düzeyin turizm eğitimi Türkiye’de seyahat, rehberlik, otelcilik ve yiyecek-içecek alanlarında verilmektedir. Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Liseleri, Anadolu Kız Meslek ve Anadolu Meslek Liseleri, Anadolu Aşçılık Meslek Liseleri, Özel Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Liseleri ortaöğretim düzeyinde mesleki turizm eğitimi veren okullardır. Eğitim süreleri 4 yıllık süreyi kapsamaktadır (Ergün, 1985: 19). Eğitim müfredatları ve programları Türkiye’de turizm sezonun başlangıç ve bitiş tarihine göre düzenlenmektedir. Öğrenciler Ekim- Mart ayları arasında teorik eğitim alırken, Nisan-Eylül ayları arasında turizm faaliyeti gösteren işletmelerde pratik eğitimlerini almaktadırlar (Boylu ve Arslan, 2014: 82).

Türkiye’de yükseköğretim düzeyinde turizm eğitimi ön lisans, lisans ve lisansüstü seviyelerinde verilmektedir. Ön lisans eğitimi öğrencilerin ortaöğretimden sonra başlayabildikleri ve en az 4 dönemlik süreyi kapsayan bir programdır (Boylu ve Arslan, 2014: 83). Türkiye’de turizm lisans eğitimi ise en az sekiz yarıyıl ve dört yılı kapsamaktadır. Lisans düzeyinde verilen turizm eğitiminin amacı bir turizm işletmesini başlangıç seviyesinde yönetebilecek bir birey yetiştirilmesidir (Pınar, 2013: 5071). 2016 yılı itibarıyla Türkiye’de 47 devlet ve 15 vakıf üniversitesinde lisans düzeyinde turizm eğitimi verildiği tespit edilmiştir (www.yokatlas.yok.gov.tr, 2018). Lisansüstü turizm eğitimi ise yüksek lisans ve doktora olmak üzere 2 seviyede verilmektedir. Amaç turizmin karmaşık yapısını sentezleyebilecek, problem çözebilecek, ve yüksek düzeyde önemli karar verebilecek niteliklere sahip yönetici ve araştırmacı yetiştirmektir (Ünlüönen, 1994: 514).

2.5. Dünyada ve Türkiye’de Turizm Eğitiminin Sorunları

Lisans düzeyinde turizm eğitimi ile ilgili dünyada ve Türkiye’de yaşanan sorunlar ve problemler de mevcuttur. Örneğin 1993 yılında Birleşik Krallık’ta turizm eğitimi veren üniversite ve kurumların kontrolsüz artışının, gelecekte bu üniversite ve kurumlardan mezun olacak öğrencilerin iş bulma problemlerine neden olabileceğine değinilmiştir (Evans, 1993). Amoah ve Baum (1997), turizm eğitimi ile ilgili politikalar ve uygulamaları karşılaştırmıştır. Çalışmalarının sonucunda politika ve uygulamalardaki uyumsuzluklara ve hükümet, sektör ve akademinin beraber hareket etmemesine dikkat çekmişlerdir.

Globalleşen dünya, artan teknoloji ve bilgiye ulaşımın geçmişe kıyasla daha kolaylaşmasının turizm eğitiminin kalitesi üzerinde önemli bir etkisinin olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, uluslararası öğrenci değişim programlarında da önemli bir artış gözlemlenmektedir. Yani dünya genelinde belirli bir standarda ve kaliteye oturtulmuş müfredatın oluşturulmasının elzem bir konu olduğu belirtilmiştir. Bu sorunla ilgili olarak, akademisyenlerden oluşturulacak bir komisyonun Avrupa’da bulunan üniversiteler ile iş birliği içerisinde ortak bir müfredatın geliştirilmesinin iyi bir çözüm yolu olacağı önerilmiştir (Richards,1998). Turizm sektörün çalışanlarının olaylar karşısında etik davranış sergileyebilmeleri ve tutumları önemli bir olgudur. Ancak dünya genelinde turizm eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında “etik” konusuna yeteri kadar önem verilmediği eleştirilen noktalardan biridir (Tribe, 2002). Morgan(2004) ise yükseköğretim turizm eğitimi veren okulların yapısının ve müfredatlarının öğrencilerin öz farkındalık, motivasyon, hayal gücü ve yaratıcılıklarını geliştirmede eksik kaldığını belirtmiştir.

İngiltere ve Avusturalya’da öğrenciler üzerinde yapılan bir çalışmada, öğrencilerin daha aktif ve uygulama üzerinde yapılan derslerde başarı oranlarının yükseldikleri belirtilmiştir (Lashley ve Barron, 2006). Millar, Mao ve Moreo (2010), Amerika Birleşik Devletleri’nde turizm eğitiminin önündeki en büyük sorunun sektör ile akademi arasındaki koordine çalışmanın eksikliği olduğunu düşünmektedirler. Wang (2010) ise turizm aktivitelerinin çevreye ve doğaya verdiği zararların azaltılması adına turizm eğitimi verilen programlarda eko turizm ile ilgili eğitim verilmesinin önemine değinmiştir. Ülke gelirlerinin önemli bir kısmını turizm gelirlerinin oluşturduğu Vietnam’da turizm eğitimi veren yükseköğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin, talebin sadece yarısını karşılayabildiği belirtilmiştir. Ayrıca, okullardaki eğitim kalitesinin düşüklüğü de eleştirilen diğer bir noktadır. Bu tarz sorunların yaşanmasında deneyimli ve uzmanlaşmış öğretim elemanı eksikliği, hükümet tarafında sağlanan desteğin azlığı, kötü durumdaki okullar ve kötü malzeme imkanları gibi sebepler gösterilmektedir (Nyugen ve Chaisawat, 2011).

Turizmin disiplinler arası yapısına bağlı olarak Çin’de turizm eğitimi müfredatına farklı disiplinlere yönelik derslerinde dahil edilmesi gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca, katılımcı eğitim modelinin uygulanmasının takım çalışması, liderlik, problem çözme ve stratejik düşünme gibi yetkinliklerin gelişmesinde önemli rol oynayacağı sonucuna ulaşılmıştır (Zhang, Xiong, 2017). Daniel, Costa, Pita ve Costa (2017) ise turizm eğitimi veren üniversitelerin, öğrencilerine

girişimcilik yetilerini geliştirecek derslere ve uygulamalara yeterince yer vermediklerini, okulların öğrencileri bir çalışan olarak geliştirdikleri noktasında eleştirmişlerdir.

Türkiye’de turizm eğitiminin sorunları geçmişten beri süregelen benzer ve devam etmekte olan sorunlardır. Örneğin Bayer(1998), yapmış olduğu çalışmada turizm eğitiminin sorunlarının, yabancı dil eğitime yeterli önemin verilmemesi, bilgisayar, internet, sine vizyon benzeri teknolojik aletlerin yetersizliği ve düşük kalitede olmaları ve uygulama alanlarının azlığı olduğunu belirtmiştir. Ünlüöner ve Boylu (2005), Türkiye’de turizm eğitiminin sorunlarını araştırmışlardır. Başlıca gördükleri sorunlar, turizmin genellikle özel sektör olmasına bağlı olarak ucuz işgücü için eğitim düzeyini önemsememeleri bu nedenle turizm eğitimi alan kişilerin iş güvencelerinin bulunmaması, çoğu üniversitede yabancı dil öğretimi yönünden uygulama imkanlarının az olması ve bazı programlarda öğretim kadrosunun yetersizliğidir.

Türkiye özelinde turizm bölümlerinden mezun olan öğrencilerin önemli bir kısmını sektörde tutmanın giderek zorlaştığı görülmektedir. Böyle bir sorunun oluşmasındaki etkenlerin ise, öğrencileri turizm programlarını tercih etmeden önce sektörün çalışma koşulları ve kariyerlerinin gidebileceği yönlere ilişkin yeterli bilgiye sahip olmamaları, staj döneminde düşük bir ücrete uzun saatlerde kötü çalışma koşullarında çalıştırılmaları olduğu belirtilmiştir (Okumuş ve Yağcı, 2005). Türkiye’de yüksek öğretim turizm eğitimi veren üniversitelerde amaçların aynı olmasına rağmen ders programlarının birbirlerinden farklı olması önemli bir sorun olarak göze çarpmaktadır. Öğretim elemanlarının branş ve uzmanlıklarının girmiş oldukları dersler ile büyük oranda örtüşmediği ayrıca öğretim elemanı sayısında önemli bir eksiklik olduğu gözlemlenmiştir. Bu durum eğitimin kalitesini düşürdüğü gibi ülke genelinde standart dışı bir müfredat oluşumuna da sebebiyet verebilmektedir. Çünkü üniversitelerde, müfredattaki dersler için yeteri kadar öğretim elemanı bulunmaması her okulun müfredatında ağırlık verilen dersin farklı olmasına neden olmaktadır (Gürbüz, 2007).

Gürbüz (2007), turizm sektöründe eğitim seviyesinin artmasının iş tatminine olumlu etkisi olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu bağlamda sektörde turizm eğitimi almış öğrenciler yerine ucuz iş gücüne yönelmenin Türkiye turizminin gelişimi ve kalitesi üzerine olumsuz etkisi olacağını belirtmiştir. Kozak (2009) ise Türkiye’de turizm eğitiminin sorunlarını; mesleğin toplumsal saygınlığının düşük olması, akademisyenlerin eğitim tarzlarının profesyonel hayatla örtüşmemesi ve akademik niteliklerinin az olması, işsiz kalma korkusu

yüzünden öğrencilerin turizm eğitimi almaktan kaçınmaları, okullarda açılan kontenjan ile sektördeki işgücü talebinin analiz edilmemesine bağlı olarak yeterli ya da yetersiz kontenjan açılması olarak sıralamaktadır.

Türkeri (2014) öğrencilerin yabancı dil yetersizliği, okul kuruluş bölgelerinin yanlış olmasına bağlı olarak staj sorunu, sektör ve akademi işbirliğinin olmayışını Türkiye’de lisans düzeyinde turizm eğitiminin başlıca sorunları olarak görmektedir. Erdoğan ve Yıldırım’a (2014) göre lisans düzeyinde turizm eğitiminin önemli sorunlarından biri, Türkiye’de turizm eğitiminin 9 farklı fakülte ve yüksekokul ve 11 farklı bölümde verilmesi yani uluslararası düzeyde bütünleşmiş ve sürdürülebilir bir eğitim politikasının olmamasıdır .Ulama (2016) ise yaptığı çalışmada turizm eğitimi alan öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin oldukça yüksek olduğunu ancak müfredatta “girişimcilik” ile ilgili ders ve konulara yeteri kadar yer verilmediğini belirtmektedir.

Yapılan çalışmaların ışığında Türkiye’de ve dünyada lisans düzeyinde eğitim veren programların turizm eğitimi ile ilgili önemli sorunların olduğu görülmektedir. Özellikle Türkiye açısından değerlendirmek gerekirse, sektör akademi uyumsuzluğu, yabancı dil bilgisi eğitimi yetersizliği ve lisans düzeyinde farklı şekillerde turizm eğitimi verilmesi çözülmesi gereken sorunlar olarak görülmektedir.

3. YÖKATLAS VERİ TABANI İNCELEME

Tez çalışmasının bu kısmında araştırmanın yönteminden bahsedilecektir. Bu kapsamda araştırmanın problem ifadesi, amacı ve kapsamı, araştırma soruları, araştırmanın önemi, metodoloji, örneklem, analiz yöntemi ve sınırlılıklara yer verilecektir.

3.1. Araştırmanın Problemi

Günümüz dünyasında insanların gelir düzeylerine paralel olarak artmakta olan boş zamanı değerlendirme farkındalığı , teknoloji, iletişim ve ulaşımda yaşanan gelişmelerin ışığında turizm, ülke ekonomilerine katkısı giderek artan önemli bir küresel endüstri haline gelmiştir. (Kozak, 2009: 1). Özellikle ekonomik gelire, ödemeler dengesinde yaşanan problemlerin çözülmesine, istihdama, yerel ve ulusal kalkınmalara sağladığı katkılar, turizm sektörünün önemini arttırmıştır (Çımat ve Bahar, 2003: 1). Dünya Turizm Örgütü'nün (UNWTO) 2017 yılında yayınladığı yıllık raporuna göre, uluslararası turist sayısı %7 oranında artarak 2017'de 1,322 milyon kişiye ulaşmıştır; bu rakam 2010 yılından itibaren her yıl ortalama %4'lük bir artış göstermektedir ve 2017 yılındaki turist sayısı 2016 yılındaki turist sayısından 83 milyon kişi fazladır. Ayrıca 2018 yılında %4-%5 oranında bir büyüme beklenmektedir.

Jeopolitik konumuna bağlı olarak Asya, Avrupa ve Afrika için bir köprü konumunda olan Türkiye, geçmişten bu yana kıtalar arası iletişimde önemli bir rol oynamıştır. Bunun sonucunda Anadolu'da geniş bir kültür ağı oluşmuş ve Türkiye'yi çekiciliği yüksek bir turizm destinasyonu haline getirmiştir (Çımat ve Bahar, 2003: 3). Dış turizmde 1980'li yıllardan başlayarak günümüze kadar önemli bir büyüme gözlemlenen Türkiye'de turizm sektörü, ülke için önemli bir gelir unsuru haline gelmiştir (Çımat ve Bahar, 2003: 2). Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği (TÜRSAB) verilerine göre 2003-2016 yılları arasında Türkiye'yi ziyaret eden turist sayısı toplamda 433.306.327 kişidir, aynı yıllar arasında turizm gelirinin ise toplamda 343.511.821 dolar olduğu belirtilmiştir. Ayrıca, Türkiye'de dış turizm faaliyetlerinin gelişmeye başladığı 1980 yılında turizm gelirlerinin GSMH içindeki payının %0,6 ve ihracata oranının ise %11,2 olduğu 2016 yılında ise turizm gelirlerinin GSMH içindeki payının %2 artarak %2,6'ya ve ihracata oranının %4,3 artarak %15,5'e çıktığı belirtilmiştir (www.tursab.org.tr, 2017). Görüldüğü üzere turizm döviz getirisi, istihdam sağlaması ve buna bağlı

olarak işsizlik oranının azalmasında sağladığı faydalar açısından Türkiye ekonomisi üzerinde önemli bir etki yaratmaktadır.

Emek yoğun özellik gösteren turizm sektöründe rekabet üstünlüğü sağlamanın yolu iyi eğitilmiş, organize edilmiş, kaliteli ve nitelikli insan kaynağından geçmektedir. (Amoah ve Baum, 1997: 5). Türkiye’de turizm sektörüne verilen önemin artmaya başladığı yıllarda kısa süreli hizmetçi eğitimi ve kurslar yolu ile mesleki turizm eğitimi verilmeye başlanmış fakat sonraki yıllarda turizmin hızlı gelişimi ve turistlerin beklenti düzeylerinin artması ile önce ortaöğretim daha sonra yüksek öğretim düzeyinde eğitim ihtiyacı ortaya çıkmaya başlamıştır. Türkiye’deki mevcut eğitim sisteminde turizm ile ilgili eğitim veren meslek liselerinin amacı çalışan gereksinimini karşılamak, ön lisans düzeyinde ise orta kademe yönetici ve ara eleman yetiştirmektir. Üst düzey yönetici ve eğitimci ihtiyacı ise lisans eğitimi veren turizm fakülteleri ve yüksekokulları tarafından karşılanmaktadır (Kozak, 2009: 2).

Türkiye’de turizm eğitime verilen önem ve dikkat 1980’li yıllardan başlayarak artmasına rağmen çözüme ulaşmamış sorunların günümüze kadar uzandığı da gözlemlenmektedir. Karmaşık bir ders müfredatının olması, yabancı dil yetersizliği, staj problemlerinin yanı sıra turizm eğitimi veren bölümlerin isimlerinin sürekli değişmesi ve bir çok farklı isim adı altında turizm bölümü bulunmasının sonucunda öğrenciler üniversite tercihlerini yaparken bilgi karmaşasına maruz kalmakta ve sağlıklı tercih yapmakta zorlanmaktadır. Az önce de değinildiği gibi, hem turizmin ülke ekonomisi için hem de iyi yetişmiş, eğitilmiş iş gücünün turizm için önemini farkına varılmasıyla birlikte turizm eğitime yönelik adımlar atılmış ancak yeni sorunlar ortaya çıkmıştır. Geline nokta turizm eğitimi veren bölümlerin tercih edilme oranları oldukça düşmüş ve önemli sayıda kontenjan boş kalmıştır (Türkeri, 2014:10). Bu sonuç turizm eğitimi konusundaki ciddi sıkıntılara işaret etmektedir. Bu bağlamda Türkiye’de turizm lisans düzeyinde eğitim veren üniversite ve bölümlerin mevcut durumlarının genel bir resminin çizilmesinin gerekliliği çalışmanın temel problemini oluşturmaktadır. Çalışma turizm eğitimiyle ilgili sorunlara YÖKATLAS veri tabanındaki somut veriler üzerinden bilimsel bir dayanak oluşturmak amacıyla tasarlanmıştır. Var olan durumun ortaya konması neticesinde geleceğe yön verilmesi mümkün olabilecektir.

3.2. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Araştırmanın amacı, Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) tarafından adayların üniversite tercihi yaparken yararlanabilmeleri için hazırlanan YÖK LİSANSATLASI yazılımı kapsamında yer alan devlet ve vakıf üniversitelerinin Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programları ile ilgili 2017 yılında elde edilen yükseköğretim girdi göstergelerini (üniversitelerin genel bilgileri, yerleşenlerin cinsiyet dağılımı, yerleşenlerin geldikleri coğrafi bölgeler, yerleşenlerin mezun oldukları lise grubu/türleri, yerleşenlerin YGS/LYS net ortalamaları, üniversitelerin Türkiye genelinde tercih edilme istatistikleri), süreç ve çıktı göstergelerini (öğretim üyesi sayısı ve unvan dağılımı, kayıtlı öğrenci sayısı) karşılaştırmalı olarak analize tabi tutmaktır. Yapılan analiz sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda programlar incelenecek, yorumlanacak ve öneriler sunulacaktır. YÖKATLAS bu kapsamda muazzam bilgi içeren bir veri tabanıdır. Ancak söz konusu verilerin bir amaç bağlamında ele alınıp düzenlenerek, sistematik bir incelemeye tabi tutulması neticesinde daha net bir resim ortaya çıkacaktır. Araştırmanın temel amacı budur.

Araştırmanın kapsamını, YÖK'ün YÖK LİSANSATLASI yazılımında Türkiye'de Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programları bulunan devlet ve vakıf üniversiteleri oluşturacaktır. Bu bağlamda YÖK LİSANSATLASI incelendiğinde 2017 yılında, 37 üniversitede Turizm İşletmeciliği (Fakülte) eğitimi verilmektedir, vakıf üniversite sayısı ise 2'dir. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2. Öğretim eğitimi veren üniversite sayısı ise 17'dir. Devlet üniversitelerinden 4 tanesinde İngilizce eğitim verilmektedir. Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) eğitimi ise 10 üniversitede verilmektedir, vakıf üniversite sayısı 1, ikinci öğretim ise 3 üniversitede mevcuttur(yokatlas.yok.gov.tr, 2017).

3.3. Araştırma Soruları

Araştırmanın belirtilen amaçları doğrultusunda, aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranacaktır;

- 1.) 2017 yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 1. Öğretim ve 2. öğretim programı bulunan devlet ve vakıf üniversitelerinin genel bilgileri nelerdir ?
- 2.) 2017 yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 1. Öğretim ve 2. öğretim programı bulunan devlet

ve vakıf üniversitelerine yerleşen öğrencilerin cinsiyet dağılımı nasıldır ?

- 3.) 2017 yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 1. Öğretim ve 2. öğretim programı bulunan devlet ve vakıf üniversitelerine yerleşen öğrencilerin geldikleri coğrafi bölgelerin dağılımı nasıldır?
- 4.) 2017 yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 1. Öğretim ve 2. öğretim programı bulunan devlet ve vakıf üniversitelerine yerleşen öğrencilerin mezun oldukları lise grubu/tipleri nedir? ?
- 5.) 2017 yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 1. Öğretim ve 2. öğretim programı bulunan devlet ve vakıf üniversitelerine yerleşen öğrencilerin YGS/LYS net ortalamaları kaçtır ?
- 6.) 2017 yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 1. Öğretim ve 2. öğretim programı bulunan devlet ve vakıf üniversitelerinin Türkiye geneli tercih edilme istatistikleri nasıldır ?
- 7.) 2017 yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 1. Öğretim ve 2. öğretim programı bulunan devlet ve vakıf üniversitelerinin öğretim üyesi sayısı ve dağılımı nasıldır ?
- 8.) 2017 yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 1. Öğretim ve 2. öğretim programı bulunan devlet ve vakıf üniversitelerinin kayıtlı öğrenci sayıları kaçtır ?

3.4. Araştırmanın Önemi

Yapılan literatür incelemesi sonucunda Türkiye’de ve dünyada, mesleki eğitimin ve turizm sektöründe eğitimin önemi, sektöre katkısı, eğitimin önündeki engeller ve sorunlar, öğrencilerin eğitime karşı tutumları, memnuniyetleri, turizm eğitimi ve politikaları, turizm eğitimi kalitesinin geliştirilmesi, turizm eğitiminin kalitesinin artırılması için ders programı ve müfredatın incelenmesi adına yerli ve yabancı literatürde 07.05.2018- 10.05.2018 tarihleri arasında Google akademik ve Mersin Üniversitesi abone olunan veri tabanlarında yapılan tarama sonucunda çok sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Ancak bu çalışma YÖK LİSANSATLASI verilerinin sistematize edilerek incelenmesi açısından özgündür ve

önemi de bu noktada ortaya çıkmaktadır. YÖK LİSANSATLASI yazılımında bulunan verilerin incelenmesi sonucunda çalışmanın Türkiye’de Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programları bulunan üniversitelerin girdi, süreç ve çıktı göstergeleri analiz edilerek gerek turizm eğitimi veren kuruluşlara gerekse de turizm ile ilgili lisans düzeyinde eğitim almak isteyen öğrencilere rehberlik edecek bir çalışma olacağı düşünülmektedir. Ayrıca çalışmanın lisans düzeyinde turizm işletmeciliği ile ilgili eğitim almakta olan öğrenciler ve turizm işletmeciliği programı bulunan üniversiteler ile ilgili genel bir profil çizecek olması ve bunun için ilk kez YÖKATLAS programında bulunan verilerin kullanılacak olması dolayısıyla literatüre önemli bir katkı sunulacaktır. Çünkü YÖKATLAS’ın önemli miktarda veriyi içeren bir veri tabanı olmasına karşın, söz konusu veriler ayrı üniversite sayfalarında, farklı başlıklar altında yer aldığından belirli bir bağlama ve sistematığe sahip değildir ve karşılaştırma yapmaya olanak vermemektedir. Bu çalışmada ise veriler belirli bir sistematik içinde karşılaştırma yapmaya olanak sağlayacak şekilde sunulacaktır.

3.5. Araştırma Yöntemi

Betimsel bir araştırma olan bu tez çalışmasında öncelikle konunun temelini oluşturan kavramlar ve literatür incelenmiştir. Bu kapsamda ulusal ve uluslararası yayınlanmış tez ve makaleler ile internet üzerinden elde edilen verilere yer verilmiştir. Uygulama bölümünde ise Yüksek Öğretim Kurumu’nun (YÖK) YÖKATLAS-YÖK LİSANSATLASI yazılımında Türkiye’de Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programları bulunan üniversitelerin 2017 yılındaki belirlenen girdi, süreç ve çıktı göstergeleri incelenmiş ve elde edilen veriler ışığında değerlendirmeler yapılmıştır. Tezin yazıldığı tarihte 2018 verileri henüz açıklanmadığı için 2017 yılı verileri kullanılmıştır.

3.5.1. Evren ve Örneklem

2017 yılında Türkiye’de fakülte kapsamında turizm işletmeciliği bölümünün (birinci ve ikinci öğretim) yer aldığı devlet ve vakıf üniversite sayısı 37’dir. Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan birinci öğretim, ikinci öğretim ve vakıf üniversitesi sayısı ise 10 ‘dur. Araştırma bu çalışma evreni üzerinde yürütülecektir. İkincil veriler üzerinden karşılaştırma ve analizler

yapılacağı için örneklem seçmeye gerek duyulmamıştır. Söz konusu üniversiteler aşağıda sıralanmaktadır.

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Ünv.

1. Adıyaman Üniversitesi
2. Afyon Kocatepe Üniversitesi
3. Akdeniz Üniversitesi
4. Akdeniz Üniversitesi (İngilizce)
5. Aksaray Üniversitesi
6. Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi
7. Anadolu Üniversitesi
8. Atatürk Üniversitesi
9. Balıkesir Üniversitesi
10. Bartın Üniversitesi
11. Bülent Ecevit Üniversitesi
12. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
13. Dokuz Eylül Üniversitesi
14. Dokuz Eylül Üniversitesi (İngilizce)
15. Erciyes Üniversitesi
16. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
17. Gazi Üniversitesi
18. Gümüşhane Üniversitesi
19. İstanbul Medeniyet Üniversitesi
20. İstanbul Üniversitesi
21. İzmir Katip Çelebi Üniversitesi
22. Kafkas Üniversitesi
23. Karabük Üniversitesi
24. Kırklareli Üniversitesi
25. Mersin Üniversitesi
26. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
27. Necmettin Erbakan Üniversitesi
28. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
29. Ondokuz Mayıs Üniversitesi
30. Pamukkale Üniversitesi
31. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
32. Sakarya Üniversitesi
33. Selçuk Üniversitesi Beyşehir
34. Selçuk Üniversitesi
35. Süleyman Demirel Üniversitesi

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2. Öğretim Bulunan Ünv.

1. Afyon Kocatepe Üniversitesi
2. Akdeniz Üniversitesi
3. Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi
4. Atatürk Üniversitesi
5. Balıkesir Üniversitesi
6. Bartın Üniversitesi
7. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
8. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
9. Karabük Üniversitesi
10. Kırklareli Üniversitesi
11. Mersin Üniversitesi
12. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
13. Necmettin Erbakan Üniversitesi
14. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
15. Sakarya Üniversitesi
16. Selçuk Üniversitesi
17. Süleyman Demirel Üniversitesi

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Vakıf Ünv.

1. Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesi
2. Halic Üniversitesi

Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul)

1. Balıkesir Üniversitesi
2. Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
3. Çankırı Karatekin Üniversitesi
4. Dokuz Eylül Üniversitesi
5. Düzce Üniversitesi
6. Erzincan Üniversitesi
7. Gaziosmanpaşa Üniversitesi
8. Giresun Üniversitesi
9. Trakya Üniversitesi
10. Beykent Üniversitesi

Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) Prog. Bulunan Üniv.

1. Balıkesir Üniversitesi
2. Gaziosmanpaşa Üniversitesi
3. Düzce Üniversitesi
4. Trakya Üniversitesi

3.5.2. Veri Kaynakları

Bu çalışmada YÖKATLAS kapsamındaki ikincil veriler kullanılmıştır. Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK), “1981 yılında çıkarılan 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile tüm yükseköğretimden sorumlu tek kuruluştur. YÖK, Türkiye Cumhuriyeti’nin 1982 Anayasası ile belirlenen yükseköğretim sisteminin temel esaslarına göre oluşturulan Anayasal bir kuruluştur” (www.yok.gov.tr, 2017). YÖKATLAS ise YÖK tarafından hazırlanmış bir yazılımdır. Bu yazılımın amacı “adaylara, üniversite ve meslek tercihleri yaparken yardımcı olmaktır. Yazılım sadece YÖK tarafından derlenebilecek/paylaşılabilecek işlenmiş verilerin yer aldığı referans kaynaktır”. Bu yazılımda Yükseköğretim girdi, süreç ve çıktı göstergeleri çeşitli başlıklar altında belirtilmiştir.

3.5.3. Analiz Yöntemi

Tez çalışmasında araştırmaya dahil edilen programlar ve bu programa sahip üniversitelerin YÖK LİSANSATLASI uygulamasında daha önce belirtilen girdi, süreç ve çıktı göstergeleri çapraz tablolar yoluyla karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Söz konusu incelemelerde Excel ve SPSS programlarından yararlanarak veriler düzenlenmiş tablolar oluşturulmuş tablolardaki veriler grafikler yoluyla görselleştirilmiştir.

3.6. Sınırlılıklar

Çalışmanın kapsamında, YÖKATLAS yazılımında sadece Turizm İşletmeciliği, Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik programları bulunan üniversiteler ve sadece 2017 yılı verileri incelenmiştir. Bu bağlamda YÖKATLAS uygulamasında yer alan verilerden kaynaklanan sınırlılıklar mevcuttur. Onun dışında ikincil veri kullanımı söz konusu olduğundan sınırlılık mevcut değildir.

3.7. Bulgular ve Tartışma

Bu kısımda öncelikle Türkiye’de 2017 Yılında Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi verilen programlar ve genel bilgileri incelenmekte daha sonra Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programları bulunan devlet ve vakıf üniversitelerinin 2017 yılındaki 1. Öğretim girdi, süreç-çıkı göstergeleri tabloları, 2. öğretim girdi, süreç-çıkı göstergeleri ve karşılaştırmalı olarak yorumlanmaktadır.

3.7.1. Türkiye’de 2017 Yılında Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Verilen Programlar Ve Genel Bilgileri

2017 yılında Türkiye’de lisans düzeyinde eğitim veren programların sayıları ve genel bilgileri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 2. Türkiye’de 2017 Yılında Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Verilen Programlar Ve Genel Bilgileri

Turizm Eğitimi Verilen Programlar	Bulunduğu Üniversite Sayısı	Birinci Öğretim	İkinci Öğretim	İngilizce Eğitim	Devlet	Vakıf
Konaklama ve Turizm İşletmeciliği (Yüksekokul)	1	1	-	1	-	1
Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul)	10	10	3	-	9	1
Turizm İşletmeciliği (Fakülte)	37	35	17	4	35	2
Turizm İşletmeciliği (M.T.O.K)	1	1	-	-	1	-
Turizm İşletmeciliği (Yüksekokul)	4	4	1	2	3	1
Turizm ve Otel İşletmeciliği (Fakülte)	7	7	-	6	1	6
Turizm ve Otel	9	9	2	5	3	6

İşletmeciliği (Yüksekokul)						
Turizm ve Otelcilik (Fakülte)	1	1	-	-	-	1
Turizm ve Otelcilik (Yüksekokul)	2	2	-	-	-	2
Seyahat İşletmeciliği(Fakülte)	2	2	2	-	2	-
Seyahat İşletmeciliği(Yüksekokul)	2	2	-	-	2	-
Konaklama İşletmeciliği(Fakülte)	2	2	2	-	2	-
Konaklama İşletmeciliği(Yüksekokul)	10	10	6	-	10	-

Tablo 2'ye göre Türkiye'de lisans düzeyinde turizm eğitimi 13 farklı program şeklinde Fakülte ve Yüksekokullarda verilmektedir. Ayrıca 7 programın sadece 1 veya 2 üniversitede verildiği görülmektedir. Bu durum genel turizm eğitiminin farklı isimler altında verildiğini göstermektedir.

Lisans düzeyinde turizm eğitimi en yaygın Turizm İşletmeciliği (Fakülte) programında verilmektedir. 37 üniversitenin tamamında 1. öğretim eğitimi verilmekle beraber bu üniversitelerin sadece 17'sinde 2. öğretim mevcuttur ve 4 tanesinde %100 İngilizce eğitim verilmektedir. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) eğitimi veren programların 35'i devlet, 2 tanesi vakıf üniversiteleridir.

Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı Konaklama İşletmeciliği (Yüksekokul) programıyla birlikte en yaygın ikinci program olarak görülmektedir. Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan 10 farklı üniversitenin hepsinde 1. öğretim eğitim mevcuttur. 10 üniversitenin 3 tanesi 2. öğretim programı bulunmaktadır. Ayrıca, Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan hiçbir üniversitede İngilizce eğitim verilmemektedir. Bu programın bulunduğu üniversitelerin 9 tanesi devlet 1 tanesi vakıf üniversitesidir.

Tablo 2 genel anlamda incelendiğinde, 13 farklı turizm eğitimi 1.öğretim programının 37 üniversitede 86 farklı programda verildiği görülmektedir. Tablo 2'de üniversite türleri karşılaştırıldığında, turizm eğitimi veren programların çoğunluğunu devlet üniversitelerinin oluşturduğu (35 devlet üniversitesi, 2 vakıf üniversitesi) görülmektedir. Bu bağlamda lisans düzeyinde turizm eğitimi veren vakıf üniversite sayısının oldukça düşük olduğu dikkat çekmektedir.

3.7.2. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) Programı Bulunan Devlet ve Vakıf Üniversiteleri 1.Öğretim ve 2. Öğretim 2017 Yılı Girdi, Süreç-Çıktı Göstergeleri

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan devlet ve vakıf üniversitelerinin 2017 yılındaki genel bilgileri, yerleşen öğrencilerin cinsiyet dağılımı, geldikleri coğrafi bölgeler, mezun oldukları lise grupları/tipleri, YGS/LYS ortalamaları, üniversitelerin tercih edilme istatistikleri, öğreti üyesi sayısı ve unvan dağılımı ve kayıtlı öğrenci sayıları ile ilgili bilgileri içeren tablolar incelenmiş ve yorumlanmıştır.

3.7.3. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) Programı Bulunan Devlet ve Vakıf Üniversitelerinin 1. Öğretim ve 2. Öğretim 2017 Yılındaki Genel Bilgileri

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan devlet ve vakıf üniversitelerinin 2017 yılındaki 1.öğretim ve 2. öğretim genel bilgilerini içeren tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 3. Türkiye’de Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Devlet Üniversitelerinin 2017 Yılı 1.Öğretim Genel Bilgileri

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversiteler	Toplam Kontenjan	Toplam Yerleşen	Yerleşen %	Yerleşip Kayıt Yaptırmayan Öğrenci Sayısı	Tavan Puan	Taban Puan	Yerleşenlerin Ortalama Diploma Notu
Adıyaman Ü (Turizm FK.)	21	4	19,0	1	239,74930	228,40133	79,8
Afyon Kocatepe Ü	62	7	11,3	-	280,16391	202,91216	68,2

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversiteler	Toplam Kontenjan	Toplam Yerleşen	Yerleşen %	Yerleşip Kayıt Yaptırmayan Öğrenci Sayısı	Tavan Puan	Taban Puan	Yerleşenlerin Ortalama Diploma Notu
(Turizm FK.)							
Akdeniz Ü (Turizm FK.)	103	103	100	3	296,80968	244,30403	71,9
Akdeniz Ü (İng.) (Turizm FK.)	52	52	100	1	320,74320	266,81581	74,4
Aksaray Ü (Turizm FK.)	52	4	7,7	1	251,30044	208,83286	68,8
Alanya Alaaddin Keykubat Ü (Turizm FK.)	103	103	100	7	335,29047	205,17899	66,2
Anadolu Ü (Turizm FK.)	52	52	100	3	305,41752	251,96481	72,7
Atatürk Ü (Turizm FK.)	62	8	12,9	1	277,75391	216,46781	66,4
Balıkesir Ü (Turizm FK.)	82	65	79,3	6	269,28671	200,59593	67,6
Bartın Ü (İİBF)	42	4	9,8	-	232,59646	198,32919	67,8
Bülent Ecevit Ü	62	7	11,3	1	233,66612	215,91937	67,2
Çanakkale 18 Mart Ü (Turizm FK)	77	77	100	3	287,06335	227,10656	69,7
Dokuz Eylül Ü (Turizm FK)	62	62	100	8	268,76373	242,67056	71,7
Dokuz Eylül Ü (İng.) (İİBF)	62	62	100	2	348,59206	273,91061	74,6
Erciyes Ü (Turizm FK)	62	45	72,6	4	257,84250	199,45305	68,8
Eskişehir Osmangazi Ü (Turizm FK.)	67	67	100	4	265,20534	239,85006	70,9
Gazi Ü	79	79	100	5	290,27353	244,11541	72,5
Gümüşhane Ü (Turizm FK)	21	1	4,8	-	235,96162	235,96162	85,1
İstanbul Medeniyet Ü (Turizm FK)	52	52	100	2	281,14891	260,42779	74,5
İstanbul Ü (İİBF)	77	77	100	2	331,10190	280,80552	75,1

Tablo 3. Devamı

İzmir Katip Çelebi Ü (İng.) (Turizm FK.)	43	43	100	2	275,3397 2	256,1496 5	73,7
Kafkas Ü (Turizm FK.)	41	2	4,9	-	246,3956 8	236,6555 0	70,0
Karabük Ü (Turizm FK.)	72	5	6,9	2	264,7897 0	225,1822 8	70,2
Kırklareli Ü (Turizm FK.)	62	10	16,1	1	229,1772 4	201,9469 3	67,8
Mersin Ü (Turizm FK.)	103	97	94,2	6	284,1445 7	200,2005 4	67,9
Muğla Sıtkı Koçman Ü (İİBF)	62	62	100	2	301,9799 3	233,7594 8	71,7
Necmettin Erbakan Ü (Turizm FK.)	62	9	14,5	-	232,8135 6	201,1222 4	66,4
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ü (Turizm FK.)	54	10	18,5	-	289,6726 9	210,8089 8	70,8
19 Mayıs Ü (Turizm FK.)	52	50	96,2	7	277,4802 4	200,2017 2	66,8
Pamukkale Ü (Turizm FK.)	62	62	100	3	292,5539 0	201,6529 6	66,1
Recep Tayyip Erdoğan Ü (Turizm FK.)	41	7	17,1	1	235,0777 3	209,7867 8	69,2
Sakarya Ü (Turizm FK.)	82	82	100	7	250,6328 8	198,9880 4	66,8
Selçuk Ü Beyşehir (Turizm FK.)	82	2	2,4	-	228,0200 6	224,7524 8	64,2
Selçuk Ü (Turizm FK)	108	31	28,7	1	264,1759 2	203,6780 7	67,5
Süleyman Demirel Ü (İİBF)	67	17	25,4	1	233,2246 1	201,6934 6	65,6

Tablo 3’de Turizm İşletmeciliği (Fakülte) programı bulunan üniversitelerin 2017 yılındaki 1. Öğretim genel bilgileri görülmektedir. Tablo 3’e göre, 35 üniversitenin 5 tanesi eğitimlerini İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde vermektedir. 35 üniversitede açılan toplam kontenjan sayısı 2245’dir. Bu sayı ortalama olarak bir üniversitede yaklaşık 64 öğrencilik kontenjan açıldığını göstermektedir. Selçuk Üniversitesi 108 öğrencilik kontenjanı ile en fazla kontenjan açan üniversite konumundadır. Mersin Üniversitesi, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi ve Akdeniz Üniversitesi 103 öğrencilik kontenjanlarıyla en çok kontenjan açan diğer üniversitelerdir.

Toplam kontenjanlara yerleşen öğrenci sayısı 1420’dir, bu öğrencilerden 87 tanesi kontenjana yerleşmiş fakat kayıt yaptırmamıştır. Türkiye’de Turizm

İşletmeciliği (Fakülte) programı bulunan üniversitelerin doluluk oranı %63,2'dür. Bu oran çok düşük görünmese de 16 üniversitenin doluluk oranları %50'nin altındadır. Yani belirli üniversitelerde açılan kontenjanlar önemli ölçüde dolsa da bazı üniversitelerde açılan kontenjan ve yerleşen öğrenci sayısı arasında ciddi farklar mevcuttur. Örneğin, Gümüşhane Üniversitesi'nde açılan 21 kişilik kontenjana sadece 1 kişi yerleşmiştir, diğer en düşük doluluk oranına sahip olan üniversite 82 kişilik kontenjana sadece 2 kişinin yerleştiği %2,4 doluluk oranına sahip olan Selçuk Üniversitesi Beyşehir Turizm Fakültesidir. En çok kontenjan açan Selçuk Üniversitesi Turizm Fakültesi'nde de 108 kişilik kontenjana toplam 37 kişi yerleşmiş ve doluluk oranı %28,7 kalmıştır.

İzmir, Eskişehir, Ankara, İstanbul, Antalya, Çanakkale, Muğla, Pamukkale ve Sakarya'da bulunan üniversiteler kontenjanlarının tamamı dolmuştur. Ondokuz Mayıs, Mersin, Erciyes ve Balıkesir Üniversiteleri ise kontenjanlarının büyük bir kısmı dolmuştur.

Tablo 3 incelendiğinde 2017 yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) programı bulunan 35 üniversitenin ortalama tavan puanlarının 271,83454 olduğu hesaplanmaktadır. 18 üniversite tavan puan ortalamasının altında kalmıştır. Dokuz Eylül Üniversitesi (İngilizce) 348,59206 puan ile en yüksek tavan puana sahip üniversite konumundadır. Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi 335,39047 puanla ikinci, İstanbul Üniversitesi 331,1019 puanla üçüncü sırada yer almaktadır. Ortalama taban puanın ise 224,30293 olduğu görülmektedir. Bartın Üniversitesi 198,32919 puan; Sakarya Üniversitesi 198,98804 puan; Erciyes Üniversitesi 199,4530; Mersin Üniversitesi 200,20054 puan; Ondokuz Mayıs Üniversitesi 200,20172; Balıkesir Üniversitesi 200,59593 puan ile taban puanları en düşük üniversitelerdir. 2017 yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) programı bulunan üniversitelere yerleşen öğrencilerin ortaöğretim diploma notu ortalaması 70,2'dir.

Tablo 4. Türkiye'de Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Devlet Üniversitelerinin 2017 Yılı 2. Öğretim Genel Bilgileri

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversiteler	Toplam Kontenjan	Toplam Yerleşen	Yerleşen %	Yerleşip Kayıt Yaptırmayan Öğrenci Sayısı	Tavan Puan	Taban Puan	Yerleşenlerin Ortalama Diploma Notu
Afyon Kocatepe Ü.	62	1	1,6	61	326,497 62	326,497 62	78,0
Akdeniz Ü.	103	103	100	3	254,946 88	231,385 71	69,6

Alanya Alaaddin Keykubat Ü.	103	8	7,8	2	234,797 94	200,539 17	65,8
Atatürk Ü.	62	-	0,0	-	-	-	-
Balıkesir Ü.	82	5	6,1	-	323,859 00	219,937 14	64,5
Bartın Ü.	31	-	0,0	-	-	-	-
Çanakkale 18 Mart Ü.	77	20	26,0	-	235,737 02	200,246 44	63,1

Tablo 4. Devamı

Eskişehir Osmangazi Ü.	67	67	100	2	239,849 43	224,903 33	68,2
Karabük Ü.	47	1	2,1	-	216,569 52	216,569 52	59,0
Kırklareli Ü.	52	-	0,0	-	-	-	-
Mersin Ü.	103	6	5,8	-	260,384 48	199,374 21	61,9
Muğla Sıtkı Koçman Ü.	62	39	62,9	2	250,079 35	200,093 92	63,8
Necmettin Erbakan Ü.	52	1	1,9	-	219,139 38	219,139 38	62,2
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ü.	44	1	2,3	-	310,123 31	310,123 31	91,0
Sakarya Ü.	82	11	13,4	-	235,268 74	199,207 63	64,6
Selçuk Ü.	108	5	4,6	-	260,674 19	202,032 10	67,1
Süleyman Demirel Ü.	67	3	4,5	-	239,904 28	200,514 98	65,4

Tablo 4’de Turizm İşletmeciliği (Fakülte) programı bulunan üniversitelerin 2017 yılındaki 2. Öğretim genel bilgileri görülmektedir. Tablo 4’e göre, 17 üniversitede açılan toplam kontenjan sayısı 1204’dür. Bu sayı ortalama olarak bir üniversitede yaklaşık 71 öğrencilik kontenjan açıldığını göstermektedir. Selçuk Üniversitesi 108 öğrencilik kontenjanı ile en fazla kontenjan açan üniversite konumundadır. Mersin Üniversitesi, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi ve Akdeniz Üniversitesi 103 öğrencilik kontenjanlarıyla en çok kontenjan açan diğer üniversitelerdir.

Kontenjanlara yerleşen öğrenci sayısı toplam 271’dir, bu öğrencilerden 70 tanesi kontenjana yerleşmiş fakat kayıt yaptırmamıştır. Türkiye’de Turizm İşletmeciliği (Fakülte) programı bulunan üniversitelerin kontenjanlarının ortalama doluluk oranı %22,5’dir. Sadece Akdeniz ve Eskişehir Osman Gazi üniversiteleri açmış oldukları kontenjanlarının tamamını doldurmuşlardır. Muğla Sıtkı Kocaman Üniversitesi kontenjan doluluk oranı %50’nin üzerinde olan bir diğer üniversitedir. Afyon Kocatepe, Nevşehir Hacı Bektaş Veli, Necmettin Erbakan ve Karabük Üniversitelerinde açılan kontenjanlara sadece 1’er öğrenci yerleşirken, Atatürk, Bartın, Kırklareli Üniversitelerinin açmış oldukları kontenjanlara hiçbir öğrencinin yerleşmediği görülmektedir.

Tablo 4 incelendiğinde 2017 yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2.Öğretim programı bulunan 17 üniversitenin ortalama tavan puanlarının 212,22536, ortalama taban puanlarının ise 185,32732 olduğu hesaplanmaktadır. Yerleşen

öğrencilerin ortalama ortaöğretim diploma notu puanları ise 55,5'dir. Üniversitelerin tavan-taban puan ortalamalarının ve ortaöğretim diploma not ortalamalarının düşük olmasında 3 üniversiteye hiçbir öğrencinin yerleşmemesinin etkisi olduğu düşünülmektedir. Afyon ve Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitelerine yerleşen sadece 1'er öğrenci olmasına rağmen bu öğrencilerin puanlarının ve orta öğretim diploma puanlarının ortalamasının oldukça üstünde oldukları dikkat çekmektedir.

Tablo 5. Türkiye'de Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Vakıf Üniversitelerinin 2017 Yılı Genel Bilgileri

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversiteler	Toplam Kontenjan	Toplam Yerleşen	Yerleşen %	Yerleşip Kayıt Yaptırmayan Öğrenci Sayısı	Tavan Puan	Taban Puan	Yerleşenlerin Ortalama Diploma Notu
Alanya Hamdullah Emin Paşa Ü (Tam Burslu) (İİBF)	5	5	100	-	257,679 14	230,926 79	72,8
Alanya Hamdullah Emin Paşa Ü (%50 Burslu)	35	-	0,0	-	-	-	-
Alanya Hamdullah Emin Paşa Ü (%25 Burslu)	10	-	0,0	-	-	-	-
Haliç Ü (Tam Burslu) (İİBF)	4	4	100	-	278,591 64	277,258 68	73,6
Haliç Ü (%50 Burslu)	28	2	7,1	-	235,162 66	234,546 29	75,7
Haliç Ü (%25 Burslu)	8	-	0,0	-	-	-	-

Tablo 5.'de Türkiye'de Turizm İşletmeciliği (Fakülte) programı bulunan vakıf üniversitelerinin 2017 yılındaki genel bilgileri görülmektedir. Alanya Hamdullah Emin Paşa ve Haliç Üniversiteleri bu programda eğitim veren vakıf üniversiteleridir. Her iki programında tam burs, %50 burs ve %25 burs

bulunmaktadır. Vakıf üniversitelerinin toplamda 90 kişilik kontenjanı mevcuttur. Ancak yerleşen öğrenci sayısı 11, doluluk oranları %12,2'dir. Bu oran devlet üniversiteleri ile karşılaştırıldığında oldukça düşük kalmaktadır. Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesi'nde öğrencilerin tamamının tam burslu kontenjanı doldurduğu, %50 burs ve %25 bursla yerleşen öğrencinin olmadığı, Haliç Üniversitesinde ise tam burslu kontenjanın yine tamamen dolduğu, %50 burslu kontenjana 2 kişinin, %25 burslu kontenjana ise yerleşen öğrencinin olmadığı görülmektedir. Buradan yola çıkarak öğrencilerin turizm işletmeciliği okumak için herhangi bir ücret ödemeye gönüllü olmadıkları sonucuna varılabilir.

Vakıf Üniversitelerinin tavan puanları incelendiğinde. Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesinin tam burs puanlarının 11 devlet üniversitesinden daha yüksek olduğu, Haliç Üniversitesinin tam burs puanlarının ise 21 devlet üniversitesinden daha yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca vakıf üniversitelerinde taban ve tavan puanları arasındaki farkın da oldukça düşük olduğu görülmektedir. Bu göstergede kontenjanlara yerleşen öğrenci sayısının önemli bir etkisi olduğu düşünülmektedir. Yerleşen öğrencilerin ortaöğretim diploma notlarına bakıldığında ortalamasının 74,03 olduğu görülmektedir. Her ne kadar devlet üniversitelerine yerleşen öğrencilerin diploma notu ortalamaları daha düşük olsa da yine kontenjana yerleşen öğrenci sayısının az olması sağlıklı bir kıyaslama yapmayı engeller niteliktedir.

Tablo 6. Türkiye’de Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) Programı Bulunan Üniversitelerin 2017 Yılı Genel Bilgileri

Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) Programı Bulunan Üniversiteler	Toplam Kontenjan	Toplam Yerleşen	Yerleşen %	Yerleşip Kayıt Yaptırmayan Öğrenci Sayısı	Tavan Puan	Taban Puan	Yerleşenlerin Ortalama Diploma Notu
Balıkesir Ü (U.B.Y.O.)	62	62	100	8	257,90295	233,63292	71,5
Bilecik Şeyh Edebali Ü (U.B.Y.O.)	52	52	100	9	298,12034	216,31618	65,7
Çankırı Karatekin Ü (Turizm ve Otelcilik Y.O.)	62	32	51,6	6	249,37922	202,14069	64,6
Dokuz Eylül Ü (U.B.Y.O.)	52	52	100	12	382,95800	254,75087	72,1
Düzce Ü (Turizm İş. ve Otelcilik Y.O.)	123	108	87,8	16	326,29461	200,66450	67
Erzincan Ü (U.B.Y.O.)	31	16	51,6	3	276,92837	200,79475	64,8
Gaziosmanpaşa Ü (Turizm ve Otelcilik Y.O.)	108	26	24,1	4	348,00385	204,15638	67,8
Trakya Ü (U.B.Y.O.)	62	62	100	9	364,12358	231,16230	70,2
Giresun Ü (UB.Y.O.)	98	88	89,8	13	309,15770	196,19664	67,2
Beykent Ü Tam Burslu (U.B.Y.O.)	4	4	100	-	345,32762	272,90276	70,6
Beykent Ü %75 Burslu	16	16	100	3	260,36650	228,89119	68,5
Beykent Ü %50 Burslu	20	1	5	-	214,85376	214,85376	53,93

Tablo 6'da Türkiye'de Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan üniversitelerin 2017 yılında yılındaki genel bilgileri görülmektedir. Tabloya göre 9 devlet 1 vakıf üniversitesi bu programda eğitim vermektedir. Vakıf üniversite sayısı 1 olduğu için ayrı bir tabloda değerlendirme yapılmamıştır. Bu üniversitelerden 7 tanesi eğitimini Uygulamalı Bilimler Yüksekokulunda, 3 tanesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu çatısı altında vermektedir.

Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan üniversiteler 2017 yılında toplam 650 öğrencilik kontenjan açmışlardır. Bu sayı ortalama olarak bir üniversitede yaklaşık 72 öğrencilik kontenjan açıldığını göstermektedir. Açılan kontenjanlara yerleşen öğrenci sayısı ise 498'dir, ortalama doluluk oranları yaklaşık olarak %76'dır. Bu rakamlara bağlı olarak kontenjanların önemli ölçüde dolduğu gözlemlenmektedir. Ancak yerleşen 598 öğrenciden 80'i kayıt yaptırmamıştır. Düzce Üniversitesi 123 öğrencilik kontenjan ile en fazla kontenjan açan üniversite olmuştur. Gaziosmanpaşa ve Giresun Üniversiteleri ise en fazla kontenjan açan diğer üniversitelerdir. Fakat, Gaziosmanpaşa Üniversitesinin açmış olduğu 108 öğrencilik kontenjana sadece 26 öğrenci yerleşerek kontenjanının büyük bir kısmı boşta kalmıştır. Bir vakıf üniversitesi olarak Beykent Üniversitesinin tam burslu ve %75 burslu kontenjanlarının tamamı dolarken, 20 kişilik %50 burslu kontenjanına 1 kişi yerleşmiştir. Balıkesir, Şeyh Edebali, Dokuz Eylül, Giresun ve Trakya Üniversitelerinin açmış oldukları kontenjanların tamamı dolmuştur. Düzce ve Giresun Üniversiteleri ise kontenjanlarının neredeyse tamamı dolmuştur (doluluk oranları ortalama %89).

Tablo 6. incelendiğinde 2017 yılında Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan 9 devlet üniversitenin ortalama tavan puanlarının 312,54095 olduğu hesaplanmaktadır. Tavan puanı en yüksek üniversite 382,95800 ile Dokuz Eylül Üniversitesidir. Trakya, Gaziosmanpaşa, Düzce Üniversitelerinin puanlarının da ortalamanın oldukça üzerinde olduğu görülmektedir. Tavan puanı en düşük üniversite ise 249,37922 puan ile Çankırı Karatekin Üniversitesi olmuştur. Erzincan ve Balıkesir Üniversiteleri de ortalama tavan puanın oldukça altında kalmaktadır. Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan 9 üniversitenin 2017 yılındaki ortalama taban puanlarının 215,53502 olduğu hesaplanmaktadır. 9 üniversiteden 6 tanesi bu ortalamanın altında kalmaktadır.

Beykent Üniversitesinde ise ortalama tavan puan 273,51596, tavan puan ise 214,85376 olarak hesaplanmaktadır. Tavan puan açısından devlet üniversiteleri ile benzerlik göstermesine rağmen tavan puan kısmında devlet

üniversitelerinin ortalamalarından yüksektir. Bu sonucun ortaya çıkmasında Beykent Üniversitesinde verilen bursa yönelik puanın yüksek tutulması önemli bir rol oynamaktadır.

Toplamda devlet üniversitelere yerleşen öğrencilerin ortaöğretim diploma notu ortalamaları 67,8 olarak hesaplanmaktadır vakıf üniversitesinde ise bu ortalama 64,3'dür. Dokuz Eylül Üniversitesine yerleşen öğrencilerin diploma notu ortalamaları 72,1 ile en yüksektir. Balıkesir Üniversitesine yerleşen öğrencilerin ki 71,5, Trakya Üniversitesine yerleşen öğrencilerin ortalamaları 70,2 ve Beykent Üniversitesi tam burslu yerleşen öğrencilerin ki 70,6 ile en yüksek diğer ortalamalardır.

Tablo 7. Türkiye’de Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 2. Öğretim Programı Bulunan Üniversitelerin 2017 Yılı Genel Bilgileri

Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) Programı Bulunan Üniversiteler	Toplam Kontenjan	Toplam Yerleşen	Yerleşen %	Yerleşip Kayıt Yaptırmayan Öğrenci Sayısı	Tavan Puan	Taban Puan	Yerleşenlerin Ortalama Diploma Notu
Balıkesir Üniversitesi	57	57	100	5	250,436 41	224,981 57	69,1
Düzce Üniversitesi	123	16	13	6	242,474 35	213,877 87	63,5
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	108	13	12	3	245,449 15	214,430 41	63,3
Trakya Üniversitesi	62	62	100	11	247,311 49	220,415 52	65,7

Tablo 7’de Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan üniversitelerin 2017 yılındaki 2. Öğretim genel bilgileri görülmektedir. Tablo 7’ye göre, 4 üniversitede açılan toplam kontenjan sayısı 350’dir. Bu sayı ortalama olarak bir üniversitede yaklaşık 88 öğrencilik kontenjan açıldığını göstermektedir. Düzce Üniversitesi 123 öğrencilik kontenjanı ile en fazla kontenjan açan üniversite konumundadır. Balıkesir Üniversitesi ise 57 öğrencilik kontenjan ile en az kontenjana sahip olan üniversitedir.

Kontenjanlara yerleşen öğrenci sayısı toplam 148’dir, bu öğrencilerden 25 tanesi kontenjana yerleşmiş fakat kayıt yaptırmamıştır. Türkiye’de Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) ikinci öğretim programı bulunan üniversitelerin kontenjanlarının doluluk oranı %42,2’dir. Sadece Balıkesir ve Trakya Üniversiteleri açmış oldukları kontenjanlarının tamamını doldurmuşlardır. Düzce Üniversitesinin kontenjan doluluk oranı %13’de, Gaziosmanpaşa Üniversitesinin ise %13’de kalmıştır.

Tablo 7 incelendiğinde 2017 yılında Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 2.Öğretim programı bulunan 4 üniversitenin ortalama tavan puanlarının 246,41785 ortalama tavan puanlarının ise 218,42634 olduğu hesaplanmaktadır. Yerleşen öğrencilerin ortalama ortaöğretim diploma notu puanları ise 65,4'dür.

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programlarının 2017 yılı genel bilgileri karşılaştırıldığında, T.U.İ. programı bulunan devlet üniversiteler ortalama 64 öğrencilik kontenjan açmıştır, T.U.İ.O. programı bulunan üniversitelerde ise ortalama kontenjan 69'dur. Lisans düzeyinde turizm eğitimi veren iki programdaki açılan ortalama kontenjan sayısı birbirine yakındır. Yerleşip kayıt yaptırmayan öğrenci sayıları da birbirine yakın gözükmesine rağmen (T.U.İ. 87 öğrenci, T.U.İ.O. 83 öğrenci) T.U.İ. bölümlerine yerleşip kayıt yaptırmayan öğrencilerin oranı yaklaşık %6 iken T.U.İ.O. bölümlerine yerleşip kayıt yaptırmayan öğrencilerin oranı yaklaşık %16'dır. Fakat T.U.İ.O. bölümlerinin açılan kontenjanları doldurma oranları (%75) T.U.İ. bölümlerinkinden (%59,3) daha fazladır.

Bu noktada T.U.İ. ve T.U.İ.O. programları bulunan üniversitelerin tavan ve taban puanlarının incelenmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. T.U.İ. bölümlerine ortalama tavan-taban puanları 271,83454-224,30293'dür ve arada 47,53 puanlık bir fark bulunmaktadır. T.U.İ.O. bölümlerinin ortalama tavan-taban puanları ise 308,63845-217,86978'dir ve 90,76867 puanlık bir fark vardır. T.U.İ.O. bölümlerinin ortalama tavan puanı T.U.İ. bölümlerinden fazla olmasına rağmen taban puanlarda tam tersi bir durum söz konusudur. Ayrıca tavan-taban puan arasındaki fark T.U.İ.O. bölümlerinde oldukça fazladır. Ayrıca en yüksek puan ile yerleşen öğrenci ve en düşük puanla yerleşen öğrencilerin arasında 100 puana yakın bir fark bulunmaktadır. Taban puanın oldukça düşük ve tavan-taban puan arasında farkın fazla olmasının T.U.İ.O. bölümlerinin kontenjanlarının doluluk oranının fazla olmasında önemli bir etken düşünülmektedir. Ayrıca T.U.İ.O. bölümlerinin puan türünün YGS-6 , T.U.İ. bölümlerinin puan türünün Eşit Ağırlık olmasının da bu duruma etkisi olduğu düşünülmektedir. T.U.İ. ve T.U.İ.O. bölümlerine yerleşen öğrencilerin genel ortaöğretim ortalama diploma notları T.U.İ. 70, T.U.İ.O.67,5'dir. Tablo 3. ve Tablo 6. incelendiğinde, öğrencilerin ortaöğretim diploma puanlarının çok düşük olmadığı düşünülse de tavan ve taban puanı yüksek üniversitelere yerleşen öğrenciler ile tavan ve taban puanı düşük olan üniversitelere yerleşen öğrencilerin diploma notu puanlarının birbirine

yakın olması ortaöğretim başarısının, öğrencilerin puanı yüksek bir üniversiteye yerleşmesinde önemli bir etkisinin olmadığını göstermektedir.

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 2.öğretim programlarının 2017 yılı genel bilgileri karşılaştırıldığında, T.U.İ. programı bulunan üniversiteler ortalama 71 öğrencilik kontenjan açmıştır, T.U.İ.O. programı bulunan üniversitelerde ise bu kontenjan sayısı 88'dir. Lisans düzeyinde turizm eğitimi veren iki programdaki üniversitelerin ortalama açtıkları kontenjan sayıları arasında 17 öğrencilik bir fark bulunmaktadır. T.U.İ.O. programı bulunan üniversitelerin ortalama açtıkları kontenjan daha fazla olmasına rağmen doluluk oranları T.U.İ. bölümlerinden yaklaşık %20 oranında daha fazladır. Ayrıca yerleşip kayıt yaptırmayan öğrenci sayısının T.U.İ. üniversitelerinde daha fazla olduğu görülmektedir (T.U.İ. 70, T.U.İ.O. 25).

Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 2.öğretim programı bulunan üniversitelerin 2017 yılındaki ortalama tavan-taban puanlarının Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2.öğretim programı bulunan üniversitelerinkinden daha yüksek olduğu gözlemlenmektedir. Üstelik, T.U.İ.O. üniversitelerinin ortalama taban puanları (218,42634) T.U.İ. üniversitelerinin ortalama tavan puanlarından (212,22536) yüksektir. Ayrıca T.U.İ.O. üniversitelerine yerleşen öğrencilerin orta öğretim diploma notları ortalamalarının da T.U.İ. üniversitelerine yerleşen öğrencilerinkinden önemli anlamda fazla olduğu dikkat çeken bir göstergedir (T.U.İ.O. 65,4, T.U.İ. 55,5).

T.U.İ ve T.U.İ.O. programı bulunan vakıf üniversitelerinin 2017 yılındaki genel bilgileri incelendiğinde, T.U.İ. üniversitelerinin doluluk oranlarının %12,2, T.U.İ.O. programı bulunan üniversitenin ise %52,5 olduğu gözlemlenmektedir. Tavan- taban puanları arasında çok fazla fark bulunmamasına rağmen T.U.İ. üniversitelerinin kontenjanlarının boş kalmasında T.U.İ.O. üniversitelerinde en düşük bursun %50, T.U.İ. üniversitelerinde en düşük %25 burs imkanının sağlanmasının önemli bir etkisi olduğu düşünülmektedir. Bu noktadan hareketle öğrencilerin turizm işletmeciliği ve turizm işletmeciliği ve otelcilik programlarında eğitim görmek için mümkün olduğu kadar az ücret ya da hiç ücret ödememe niyetinde oldukları sonucuna varılabilir.

3.7.4. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) Programı Bulunan 1. Öğretim ve 2. Öğretim Devlet ve Vakıf Üniversitelerine Yerleşen Öğrencilerin 2017 Yılındaki Cinsiyet Dağılımları

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan devlet ve vakıf üniversitelerine yerleşen öğrencilerin 2017 yılındaki 1.öğretim ve 2. öğretim cinsiyet dağılımlarını içeren tablolar aşağıda yer almaktadır.

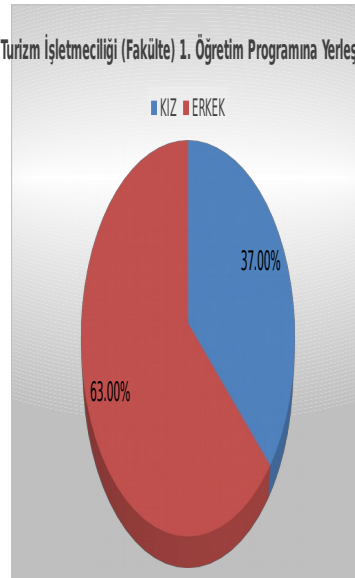
Tablo 8. 2017 Yılında Devlet Üniversitelerinde Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 1.Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı

<i>Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversiteler</i>	<i>Kız Öğrenci Sayısı</i>	<i>Erkek öğrenci Sayısı</i>	<i>Toplam Sayı</i>
Adıyaman Ü	1	3	4
Afyon Kocatepe Ü	2	5	7
Akdeniz Ü	32	71	103
Akdeniz Ü (İng.)	22	30	52
Aksaray Ü	2	2	4
Alanya Alaaddin Keykubat Ü	22	81	103
Anadolu Ü	22	30	52
Atatürk Ü	3	5	8
Balıkesir Ü	18	47	65
Bartın Ü	2	2	4
Bülent Ecevit Ü	4	3	7
Çanakkale Onsekiz Mart Ü	29	48	77
Dokuz Eylül Ü	26	36	62
Dokuz Eylül Ü (İng.)	28	34	62

Tablo 8. Devamı

Erciyes Ü	18	27	45
Eskişehir Osmangazi Ü	30	37	67
Gazi Üniversitesi	32	47	79
Gümüşhane Ü	-	1	1
İstanbul Medeniyet Ü	34	18	52
İstanbul Ü	40	37	77
İzmir Katip Çelebi Ü (İng.)	19	24	43
Kafkas Ü	1	1	2
Karabük Ü	1	4	5
Kırklareli Ü	2	8	10
Mersin Ü	28	69	97
Muğla Sıtkı Koçman Ü	26	36	62
Necmettin Erbakan Ü	4	5	9
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ü	3	7	10
On dokuz Mayıs Ü	12	38	50
Pamukkale Ü	18	44	62
Recep Tayyip Erdoğan Ü	3	4	7
Sakarya Ü	26	56	82
Selçuk Ü Beyşehir	1	1	2
Selçuk Ü	8	23	31
Süleyman Demirel Ü	6	11	17
Oran %	36	64	100

2017 Yılında Devlet Üniversitelerinde Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 1. Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı % Oran

Şekil 1. 2017 Yılında Devlet Üniversitelerinde Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 1. Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı % Oran

Tablo 8.'de 2017 yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) programı bulunan devlet üniversitelerine yerleşen öğrencilerin cinsiyet dağılımı görülmektedir.

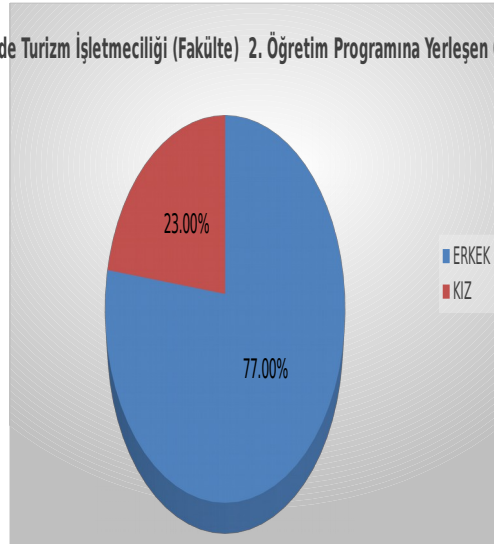
Yerleşen toplam öğrenci sayısı dikkate alındığında, erkek ve kız öğrenci sayısı dağılımlarının oldukça dengesiz olduğu görülmektedir. Yerleşen 1420 öğrenciden 895'i erkek öğrenci, 535'i kız öğrencidir. Şekil 1.'de 2017 yılında T.U.İ üniversitelerine yerleşen öğrencilerin cinsiyetlerinin yüzdeler oranı dağılımına göre erkek öğrenciler %64'lük bir dilimi oluştururken, kız öğrenciler sadece %36'lık bir dilimi oluşturmaktadırlar.

Kontenjana yerleşen öğrenci sayısının 10 ve fazlası olduğu üniversitelerdeki dağılımlar karşılaştırıldığında, yerleşen kız-erkek öğrenci sayısındaki dengesizliğinin en yüksek olduğu üniversiteler 103 kişiden sadece 22'sinin kız olduğu Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, 10 kişiden 2'si kız öğrenci olan Kırklareli Üniversitesi, 50 kişiden 12'si kız öğrenci olan Ondokuz Mayıs Üniversitesi, 62 kişiden 18'i kız öğrenci olan Pamukkale Üniversitesi, 31 kişiden 8'inin kız öğrenci olduğu Selçuk Üniversitesi ve 97 öğrenciden 28'inin kız öğrenci olduğu Mersin Üniversitesi'dir. 35 üniversite içerisinde kız öğrenci sayısı erkek öğrenci sayısından fazla olan sadece 2 üniversite vardır. (İstanbul Üniversitesi ve İstanbul Medeniyet Üniversitesi).

Tablo 9. 2017 Yılında Devlet Üniversitelerinde Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2.Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversiteler	Kız Öğrenci Sayısı	Erkek öğrenci sayısı	Toplam Sayı
Afyon Kocatepe Ü	-	1	1
Akdeniz Ü	34	69	103
Alanya Alaaddin Keykubat Ü	-	8	8
Atatürk Ü	-	-	-
Balıkesir Ü	1	4	5
Bartın Ü	-	-	-
Çanakkale Onsekiz Mart Ü	4	16	20
Eskişehir Osmangazi Ü	15	52	67
Karabük Ü	1	-	1
Kırklareli Ü	-	-	-
Mersin Ü	-	6	6
Muğla Sıtkı Koçman Ü	5	34	39
Necmettin Erbakan Ü	-	1	1
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ü	-	1	1
Sakarya Ü	3	8	11
Selçuk Ü	-	5	5
Süleyman Demirel Ü	-	3	3
Oran %	23	77	100

2017 Yılında Devlet Üniversitelerinde Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2. Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı % Oran

Şekil 2. 2017 yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2.Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı %Oran

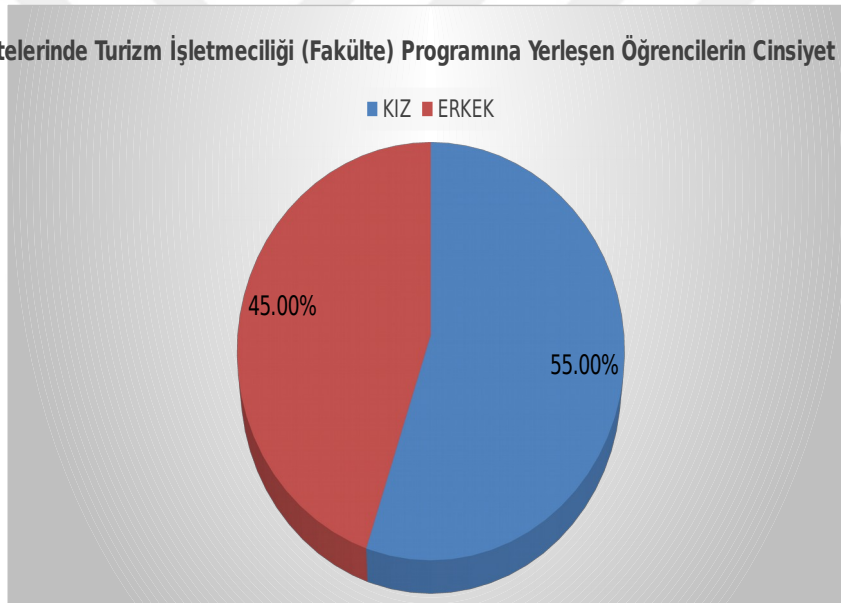
Tablo 9’da 2017 yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2. öğretim programı bulunan üniversitelere yerleşen öğrencilerin cinsiyet dağılımı görülmektedir. Kontenjanlara toplamda 271 öğrenci yerleşmiştir. Bu öğrencilerden 208’i erkek öğrenci 63’ü kız öğrencidir. Şekil 2’de görüldüğü üzere erkek öğrenciler yaklaşık olarak %77’lik bir kısmı oluştururken kız öğrenciler %23’lük bir kısmı oluşturmaktadırlar. Bu oranlara bağlı olarak cinsiyet dağılımında önemli bir dengesizlik olduğu görülmektedir.

Kontenjanlara yerleşen öğrenci sayılarının 1’den daha fazla olduğu üniversiteler incelendiğinde, 4 üniversiteye yerleşen kız öğrenci olmadığı ve 1 öğrencinin yerleştiği üniversitelerin hepsinde yerleşen öğrencilerin erkek öğrenci olduğu gözlemlenmektedir. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2. öğretim programı bulunan üniversiteler arasında cinsiyet dağılımının en dengeli olduğu üniversite olan Akdeniz Üniversitesinde dahi erkek öğrenciler kontenjanın %67’sini oluşturmaktadır. Kontenjan doluluk oranı en yüksek 3. üniversite olan Muğla Sıtkı Kocaman Üniversitesi yerleşen öğrenci sayısının 10’dan fazla olan üniversiteler arasında kız öğrenci oranının en düşük olduğu üniversite olmuştur (%13).

Tablo 10. 2017 Yılında Vakıf Üniversitelerinde Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programına Yerleşen Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversiteler	Kız Öğrenci Sayısı	Erkek öğrenci sayısı	Toplam Sayı
Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesi (Tam Burslu)	3	2	5
Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesi (%50 Burslu)	-	-	-
Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesi (%25 Burslu)	-	-	-
Haliç Üniversitesi (Tam Burslu)	2	2	4
Haliç Üniversitesi (%50 Burslu)	1	1	2
Haliç Üniversitesi (%25 Burslu)	-	-	-
Oran %	55	45	100

Vakıf Üniversitelerinde Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programına Yerleşen Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı % Oran

Şekil 3. 2017 Yılında Vakıf Üniversitelerinde Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 1. Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı % Oran

Tablo 10.'da 2017 yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) programı bulunan vakıf üniversitelerinin açmış oldukları kontenjanlara yerleşen öğrencilerin cinsiyet dağılımı görülmektedir. He ne kadar sağlıklı bir kıyaslama ve değerlendirme yapılabilecek sayının altında öğrenci olmasına rağmen, vakıf üniversitelerinde cinsiyet dağılımının daha dengeli dağıldığı görülmektedir. Şekil 3.'de görüldüğü üzere kontenjanlara yerleşen öğrencilerin %55'i kız, %45'i erkek öğrencidir. Devlet üniversitelerinin aksine kız öğrenci sayısının erkek öğrenci sayısından daha fazla olması da dikkat çekicidir.

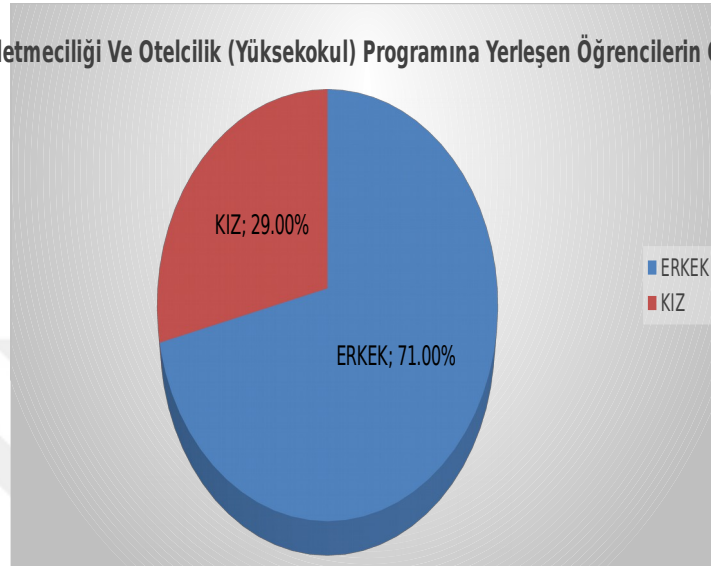
Tablo 11. 2017 Yılında Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik (Yüksekokul) 1.Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı

Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) Programı Bulunan Üniversiteler	Kız Öğrenci Sayısı	Erkek Öğrenci Sayısı	Toplam Sayı
Balıkesir Üniversitesi	30	32	62
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	16	36	52
Çankırı Karatekin Üniversitesi	8	24	32
Dokuz Eylül Üniversitesi	17	35	52
Düzce Üniversitesi	32	76	108
Erzincan Üniversitesi	2	14	16
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	8	18	26
Giresun Üniversitesi	17	71	88
Trakya Üniversitesi	19	43	62
Beykent Üniversitesi Tam Burslu	2	2	4
Beykent Üniversitesi %75 Burslu	2	14	16
Beykent Üniversitesi %50 Burslu	-	1	1
Oran %	30	70	100

Tablo 11.'de 2017 yılında Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan üniversitelere yerleşen öğrencilerin cinsiyet dağılımı görülmektedir. Yerleşen toplam 498 öğrenciden 349'sı erkek, 149'u kız öğrencidir. Şekil 4.'de görüldüğü üzere, erkek öğrenciler yaklaşık olarak %70'lik kısmı oluştururken, kız öğrenciler %30'luk bir kısmı oluşturmaktadır. Üniversiteler özelinde incelendiğinde, Balıkesir Üniversitesi, erkek ve kız öğrenci sayısı dağılımının en dengeli olduğu üniversite olarak görülmektedir. Toplamda yerleşen 62 öğrenciden 30'u kız ve 32'si erkektir. Erzincan Üniversitesi ise kız ve erkek öğrenci sayısının en dengesiz dağıldığı üniversitedir. 16 öğrenciden 14'ü erkek, 2 tanesi kızdır. Üniversitelerin hiçbirinde kız öğrenci sayısının erkek öğrenci sayısından fazla olmadığı görülmektedir. T.U.İ.O. bölümü bulunan tek vakıf üniversitesi olan Beykent Üniversitesi cinsiyet dağılımı incelendiğinde, devlet üniversitelerine benzer bir şekilde erkek öğrenci sayısının daha fazla olduğu

gözlemlenmektedir. Bütün kontenjanlara yerleşen öğrencilerin %79'unu erkek öğrenciler, %21'ini kız öğrenciler oluşturmaktadır.

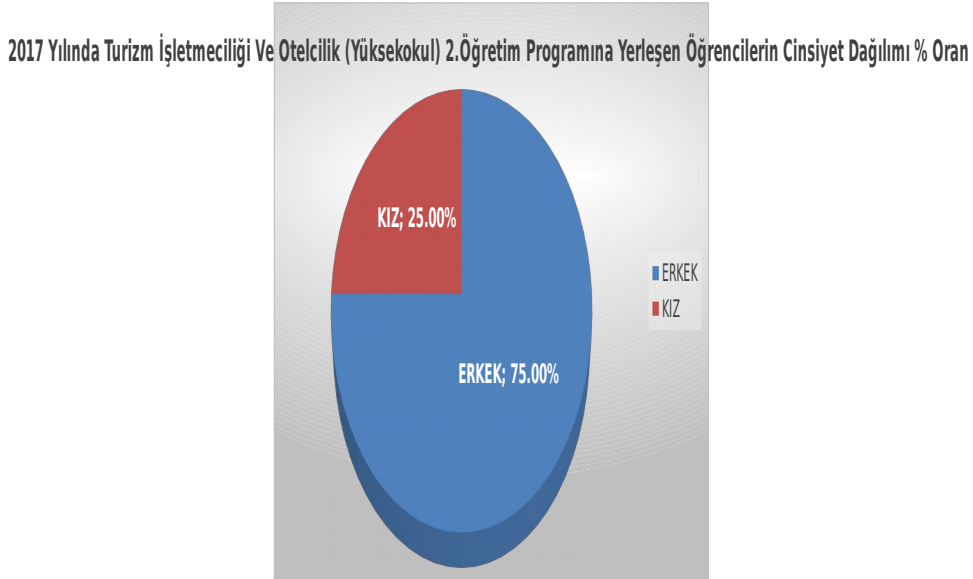
2017 Yılında Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik (Yüksekokul) Programına Yerleşen Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı %Oran

Şekil 4. 2017 Yılında Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) Programına Yerleşen Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı % Oran

Tablo 12. 2017 Yılında Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik (Yüksekokul) 2.Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı

Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) Programı Bulunan Üniversiteler	Kız Öğrenci Sayısı	Erkek Öğrenci Sayısı	Toplam Sayı
Balıkesir Üniversitesi	16	41	57
Düzce Üniversitesi	2	14	16
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	1	12	13
Trakya Üniversitesi	18	44	62
Oran %	25	75	100

Şekil 5. 2017 yılında Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 2.Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı %Oran

Tablo 12.'de 2017 yılında Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 2. öğretim programı bulunan üniversitelere yerleşen öğrencilerin cinsiyet dağılımı görülmektedir. Kontenjanlara toplamda 148 öğrenci yerleşmiştir. Bu öğrencilerden 111'i erkek öğrenci 37'si kız öğrencidir. Şekil 5'de görüldüğü üzere erkek öğrenciler yaklaşık olarak %75'lik bir kısmı oluştururken kız öğrenciler %25'lik bir kısmı oluşturmaktadırlar.

Kontenjanlarının tamamını dolduran Balıkesir ve Trakya Üniversitelerinde kız öğrenciler %28 ve %29'luk kısmı oluştururlarken, 13 öğrencinin yerleştiği Gaziosmanpaşa Üniversitesinde ise yerleşen kız öğrenci sayısı 1'dir. Düzce Üniversitesinde ise yerleşen 16 öğrenciden 2'si kız öğrencidir. Bu oranlara bağlı olarak cinsiyet dağılımında önemli bir dengesizlik olduğu görülmektedir.

2017 yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan devlet üniversitelerine yerleşen öğrencilerin büyük bir kısmını erkek öğrenciler oluşturmuştur. T.U.İ.O programı bulunan üniversitelere yerleşen öğrencilerde bu farkın daha fazla olduğu görülmektedir.

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 2.öğretim programları bulunan üniversitelere 2017 yılında yerleşen öğrencilerin cinsiyet dağılımı incelendiğinde, cinsiyet dağılımının birbirine yakın oranlarda olduğu gözlemlenmektedir. T.U.İ. bölümlerinde erkek öğrenci oranı %77 iken bu oran T.U.İ.O. üniversitelerinde %75'dir. Bu oranların ışığında cinsiyet dağılımında önemli anlamda bir dengesizlik olduğu, kız öğrenci sayısının oldukça az olduğu görülmektedir.

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan vakıf üniversitelerinin cinsiyet dağılımı incelendiğinde, T.U.İ. üniversitelerinde kız öğrenci sayısının erkek öğrenci sayısından fazla olduğu gözlemlenmektedir. T.U.İ.O. üniversitesinde ise bu durum tam tersi şekildedir. Bu farkın oluşmasında yine kontenjanların doluluk oranlarının önemli bir rol oynadığı düşünülmektedir. T.U.İ.O. programı bulunan üniversitenin kontenjan doluluk oranı yaklaşık %52'dir. Ancak bu kontenjana yerleşenlerin %29'u kız öğrencidir. T.U.İ. vakıf üniversitelerinde ise kontenjanların doluluk oranı %12 iken bu kontenjanlara yerleşenlerin %55'i kız %45'i erkek öğrencidir.

3.7.5. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 1. Öğretim ve 2. Öğretim Programı Bulunan Devlet ve Vakıf Üniversitelerine 2017 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Geldikleri Coğrafi Bölgeler

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan devlet ve vakıf üniversitelerine 2017 yılında yerleşen öğrencilerin geldikleri coğrafi bölgeleri gösteren tablolar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 13. 2017 Yılında Devlet Üniversitelerinde Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 1. Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Geldikleri Coğrafi Bölgeler

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversiteler	Akdeniz Bölgesi	Doğu Anadolu Bölgesi	Ege Bölgesi	Güney Doğu Anadolu Bölgesi	İç Anadol u Bölgesi	Karade niz Bölgesi	Marma ra Bölgesi	Belli Değil	Topla m sayı
Adıyaman U	-	-	-	3	-	1	-	-	4
Afyon Kocatepe U	-	-	6	-	1	-	-	-	7
Akdeniz U	29	2	10	3	19	9	30	1	103
Akdeniz U (İng.)	12	2	6	2	8	5	17	-	52
Aksaray Üniversitesi	-	-	-	-	3	-	1	-	4
Alanya Alaaddin Keykubat Ü	23	6	11	9	16	13	25	-	103
Anadolu U	5	3	12	1	17	1	12	1	52
Atatürk U	-	6	1	-	-	1	-	-	8
Balıkesir U	2	-	4	-	6	3	50	-	65
Bartın U	1	-	-	-	1	2	-	-	4
Bülent Ecevit Ü	-	-	-	-	2	3	2	-	7
Çanakkale Onsekiz Mart U	-	-	7	1	5	3	61	-	77
Dokuz Eylül U	13	2	14	1	4	1	27	-	62
Dokuz Eylül U (İng)	5	-	20	-	5	4	27	1	62
Erciyes U	3	-	-	-	38	3	1	-	45
Eskişehir Osmangazi Ü	5	2	6	1	33	5	15	-	67
Gazi U	2	5	3	2	56	7	4	-	79
Gümüşhane U	1	-	-	-	-	-	-	-	1
İstanbul Medeniyet U	3	2	-	-	1	-	46	-	52
İstanbul U	2	-	1	-	1	2	71	-	77
Kafkas U	-	1	-	1	-	-	-	-	2
İzmir Katip Çelebi U (İng)	3	-	28	-	4	-	8	-	43
Karabük U	-	1	-	1	1	1	1	-	5
Kırklareli U	-	-	-	-	-	-	10	-	10
Mersin U	63	6	4	10	7	4	3	-	97
Muğla Sıtkı Koçman Ü	15	2	18	2	7	3	15	-	62
Necmettin Erbakan U	-	1	1	2	5	-	-	-	9
Nevşehir Hacı Bektaş Veli U	1	-	-	-	6	1	2	-	10
19 Mayıs U	2	2	-	2	5	33	6	-	50
Pamukkale U	10	1	32	-	4	5	10	-	62
Recep Tayyip Erdoğan U	-	1	-	-	-	4	2	-	7
Sakarya U	2	1	2	-	1	2	74	-	82
Selçuk U Beyşehir	1	-	-	-	1	-	-	-	2
Selçuk U	1	1	2	-	24	1	2	-	31
Süleyman Demirel U	11	-	2	1	1	1	1	-	17
%Oran	15	3	13,50	3	20	8	37	0,50	100

Tablo 13.'de 2017 yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) programı bulunan üniversitelere yerleşen öğrencilerin gelmiş oldukları coğrafi bölgeler görülmektedir. Tablo genel olarak incelendiğinde, T.U.İ. üniversitelerine yerleşen öğrencilerin en çok Marmara bölgesinden (%37) geldikleri görülmektedir. İç Anadolu bölgesi (%20) 2., Akdeniz bölgesi (%15) 3., Ege bölgesi (%13,5) 4., Karadeniz bölgesi 5. sıradadır. Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu bölgeleri (%3) ise en az öğrencinin yerleştiği bölgelerdir. 3 öğrencinin ise yerleştikleri üniversitelere hangi coğrafi bölgeden geldiklerine dair bilgilerine ulaşılamamıştır. Bu sıralama Türkiye nüfusunun bölgelere göre dağılımı göz önüne alındığında (www.tuik.gov.tr, 2019) Güneydoğu Anadolu bölgesi hariç normal görülmektedir. Güneydoğu Anadolu bölgesinin nüfusu Karadeniz bölgesinden fazla olmasına rağmen, Karadeniz bölgesinden T.U.İ. üniversitelerine yerleşen öğrencilerin sayısı daha fazladır. Tablo incelendiğinde İç Anadolu'da (8) diğer bölgelerden daha fazla T.U.İ. programı bulunan üniversite olduğu gözlemlenmektedir. Marmara, Ege ve Karadeniz'de 6, Akdeniz'de 5, Doğu Anadolu'da 2, Güneydoğu Anadolu'da ise 1 tane T.U.İ. programı bulunan üniversite mevcuttur.

Öğrencilerin tercih ettikleri üniversitelerin, kendi yaşadıkları ya da yaşadıkları coğrafi bölgeye yakın olan üniversiteler olduğu görülmektedir. Örneğin, Adıyaman Üniversitesi'ne yerleşen 4 kişiden 3'ü Güneydoğu Anadolu bölgesinden gelmiştir, Sakarya Üniversitesi'ne yerleşen 82 öğrenciden 74'ü Marmara bölgesinden gelmiştir, Erciyes Üniversitesi'ne yerleşen 45 öğrenciden 37'si İç Anadolu bölgesinden, Mersin Üniversitesi'ne yerleşen 97 öğrenciden ise 63'ü Akdeniz bölgesinden gelmiştir.

Tablo 14. 2017 Yılında Devlet Üniversitelerinde Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2.Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Geldikleri Coğrafi Bölgeler

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversiteler	Akdeniz Bölgesi	Doğu Anadolu Bölgesi	Ege Bölgesi	Güney Doğu Anadolu Bölgesi	İç Anadolu Bölgesi	Karadeniz Bölgesi	Marmara Bölgesi	Belli Değil	Toplam sayı
Afyon Kocatepe Ü	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Akdeniz Ü	38	-	15	4	10	6	30	-	103
Alanya Alaaddin Keykubat Ü	2	-	-	-	2	-	4	-	8
Atatürk Ü	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Balıkesir Ü	1	-	-	-	1	-	3	-	5
Bartın Ü	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Çanakkale Onsekiz Mart Ü	1	-	1	-	2	1	15	-	20
Eskişehir Osmangazi Ü	10	-	5	2	25	2	23	-	67
Karabük Ü	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Kırklareli Ü	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mersin Ü	3	-	1	2	-	-	-	-	6
Muğla Sıtkı Koçman Ü	1	-	6	1	2	3	26	-	39
Necmettin Erbakan Ü	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ü	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Sakarya Ü	-	-	-	-	-	1	10	-	11
Selçuk Ü	-	-	-	-	-	5	-	-	5
Süleyman Demirel Ü	2	-	-	-	-	-	1	-	3
Oran %	21	-	11	3	17	7	41	-	100

Tablo 14.'de 2017 yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2. öğretim programı bulunan üniversitelere yerleşen öğrencilerin gelmiş oldukları coğrafi bölgeler görülmektedir. Tablo genel olarak incelendiğinde, T.U.İ. üniversitelerine yerleşen öğrencilerin en çok Marmara bölgesinden (%41) geldikleri görülmektedir. Akdeniz bölgesi (%21) 2., İç Anadolu bölgesi (%17) 3., Ege bölgesi (%11) 4., Karadeniz bölgesi (%7) 5. sıradadır. Güneydoğu Anadolu bölgesinden gelen öğrenci oranı %3 ile 6. Sıradayken T.U.İ. üniversitelerine Doğu Anadolu bölgesinden kayıt yaptıran öğrencinin olmadığı görülmektedir. Bu sıralama Türkiye nüfusunun bölgelere göre dağılımı göz önüne alındığında (www.tuik.gov.tr, 2019). Güneydoğu Anadolu bölgesi dışında normal görülmektedir. Güneydoğu Anadolu bölgesinin nüfusu Karadeniz bölgesinden fazla olmasına rağmen, Karadeniz bölgesinden T.U.İ. üniversitelerine yerleşen öğrenci oranı daha fazladır.

Öğrencilerin tercih ettikleri üniversitelerin, kendi yaşadıkları ya da yaşadıkları coğrafi bölgeye yakın olan üniversiteler olduğu görülmektedir. Örneğin, Afyon Üniversitesi'ne yerleşen tek öğrenci Ege bölgesinden, Mersin Üniversitesi'ne yerleşen 6 öğrenciden 3'ü Akdeniz bölgesinden 1 Ege bölgesinden ve ikisi Güney Doğu Anadolu bölgesinden, Necmettin Erbakan ve Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitelerine yerleşen 2 öğrenci de İç Anadolu bölgesinden gelmişlerdir.

Tablo 15. 2017 Yılında Vakıf Üniversitelerinde Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programına Yerleşen Öğrencilerin Geldikleri Coğrafi Bölgeler

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversiteler	Akdeniz Bölgesi	Doğu Anadolu Bölgesi	Ege Bölgesi	Güney Doğu Anadolu Bölgesi	İç Anadolu Bölgesi	Karadeniz Bölgesi	Marmara Bölgesi	Belirli Değil	Toplam Sayı
Alanya Hamdullah Emin Paşa Ü (Tam Burslu)	2	-	-	-	-	-	3	-	5
Alanya Hamdullah Emin Paşa Ü (%50 Burslu)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alanya Hamdullah	-	-	-	-	-	-	-	-	-

h Emin Paşa Ü (%25 Burslu)									
Haliç Ü (Tam Burslu)	-	-	-	-	-	-	4	-	4
Haliç Ü (%50 Burslu)						1	1		2
Haliç Ü (%25 Burslu)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oran %	18	-	-	-	-	9	73	-	100

Tablo 15’de 2017 yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) programı bulunan vakıf üniversitelerine yerleşen öğrencilerin gelmiş oldukları coğrafi bölgeler görülmektedir. Yerleşen öğrencilerin çoğunluğunun Marmara bölgesinden (%73) geldiği, Akdeniz bölgesinin (%18) 2. ve Karadeniz bölgesinin (%9) 3. olduğu görülmektedir. Doğu Anadolu, Ege, Güneydoğu Anadolu, İç Anadolu bölgelerinden hiçbir öğrencinin ise T.U.İ. vakıf üniversitelerine kayıt yaptırmadığı gözlemlenmektedir. Devlet üniversitelerine benzer şekilde öğrencilerin yaşadıkları ya da yaşadıkları coğrafi bölgeye yakın yerlerdeki üniversiteleri tercih ettikleri görülmektedir. Akdeniz bölgesinde bulunan Alanya Hamdullah Paşa Üniversitesi’ne Akdeniz ve Marmara bölgesinden öğrenciler tercih ederken, Marmara bölgesinde bulunan Haliç Üniversitesi’ni sadece Marmara ve Karadeniz bölgesinden gelen öğrencileri tercih etmişlerdir.

Tablo 16. 2017 Yılında Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik (Yüksekokul) Programına Yerleşen Öğrencilerin Geldiği Coğrafi Bölgeler

Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) Programı Bulunan Üniversiteler	Akdeniz Bölgesi	Doğu Anadolu Bölgesi	Ege Bölgesi	Güney Doğu Anadolu Bölgesi	İç Anadolu Bölgesi	Karadeniz Bölgesi	Marmara Bölgesi	Toplam sayı
Balıkesir Ü	4	1	18	4	8	6	21	62
Bilecik Şeyh Edebali Ü	1	4	6	2	12	3	24	52
Çankırı Karatekin Ü	5	2	3	2	10	5	5	32
Dokuz Eylül Ü	7	1	8	4	7	3	22	52
Düzce Ü	8	1	2	3	18	27	49	108
Erzincan Ü	1	9	1	2	2	-	1	16
Gaziosmanpaşa Ü	4	1	-	-	9	10	2	26

Giresun Ü	3	8	2	5	7	56	7	88
Trakya Ü	1	1	5	-	2	2	51	62
Beykent Ü Tam Burslu	1	-	-	1	-	-	2	4
Beykent Ü %75 Burslu	-	-	-	-	-	-	16	16
Beykent Ü %50 Burslu	-	-	-	-	-	-	1	1
Oran %	7	5	9	4	14	22	39	100

Tablo 16.'da 2017 yılında Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan üniversitelere yerleşen öğrencilerin gelmiş oldukları coğrafi bölgelerin dağılımı görülmektedir. Tablo incelendiğinde, T.U.İ.O. bölümlerine yerleşen öğrencilerin en çok Marmara bölgesinden (%39) geldikleri görülmektedir. Sonrasında sırasıyla Karadeniz (%22), İç Anadolu (%14), Ege (%9), Akdeniz (%7), Doğu Anadolu (%5) ve Güneydoğu Anadolu (%4) bölgelerinden gelen öğrencilerdir. İç Anadolu bölgesi Türkiye'nin en kalabalık ikinci bölgesi olmasına rağmen (www.tuik.gov.tr, 2019), bu bölgeden T.U.İ.O bölümlerine yerleşen öğrenci sayısı Türkiye'nin nüfus yoğunluğu olarak 6. sırada bulunan Karadeniz bölgesinden daha azdır. Ayrıca Ege ve Akdeniz bölgelerinden yerleşen öğrenci sayısı da Karadeniz bölgesinden daha düşüktür. Öğrencilerin yaşadıkları ya da yaşadıkları bölgeye yakın olan üniversiteleri tercih etme eğiliminde olduğu gözlemlenmektedir. Örneğin, Trakya Üniversitesi'ne yerleşen 62 öğrenciden 51 tanesi Marmara bölgesinden, Giresun Üniversitesi'ne yerleşen 88 öğrenciden 56 tanesi Karadeniz bölgesinden, Erzincan Üniversitesi'ne yerleşen 16 öğrenciden 9'u Doğu Anadolu bölgesinden gelmektedir.

Tablo 17. 2017 Yılında Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik (Yüksekokul) 2.Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Geldiği Coğrafi Bölgeler

Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) Programı Bulunan Üniversiteler	Akdeniz Bölgesi	Doğu Anadolu Bölgesi	Ege Bölgesi	Güney Doğu Anadolu Bölgesi	İç Anadolu Bölgesi	Karadeniz Bölgesi	Marmara Bölgesi	Toplam sayı
Balıkesir Üniversitesi	4	2	7	1	8	12	23	57
Düzce Üniversitesi	-	-	1	-	2	5	8	16
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	1	-	-	2	3	5	2	13
Trakya Üniversitesi	1	-	6	-	3	2	50	62

Oran %	4	1	10	2	11	16	56	100
--------	---	---	----	---	----	----	----	-----

Tablo 17.'de 2017 yılında Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 2.öğretim programı bulunan üniversitelere yerleşen öğrencilerin gelmiş oldukları coğrafi bölgelerin dağılımı görülmektedir. Tablo incelendiğinde, T.U.İ.O. üniversitelerine yerleşen öğrencilerin en çok Marmara bölgesinden (%56) geldikleri görülmektedir. Sonrasında sırasıyla Karadeniz (%16), İç Anadolu (%11), Ege (%10), Akdeniz (%4), Güney Doğu Anadolu (%2) ve Doğu Anadolu (%1) bölgelerinden gelen öğrencilerdir. İç Anadolu bölgesi Türkiye'nin en kalabalık ikinci bölgesi olmasına rağmen, bu bölgeden T.U.İ.O üniversitelerine yerleşen öğrenci sayısı Türkiye'nin nüfus yoğunluğu olarak 6. sırada bulunan Karadeniz bölgesinden daha azdır. Ayrıca Ege ve Akdeniz bölgelerinden yerleşen öğrenci sayısı da Karadeniz bölgesinden daha düşüktür (www.tuik.gov.tr, 2019). Bu sonucun oluşmasında T.U.İ. programı bulunan üniversitelerin 2 tanesinin Marmara bölgesinde (Balıkesir Üniversitesi, Trakya Üniversitesi), 2 tanesinin Karadeniz bölgesinde (Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Düzce Üniversitesi) bulunmasının önemli bir etkisinin olduğu düşünülmektedir.

2017 yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan devlet üniversitelerine yerleşen öğrencilerin yerleştikleri üniversitelere geldikleri coğrafi bölgelerin dağılımı incelendiğinde, Türkiye'nin nüfus yoğunluğunun en fazla olduğu bölge olan Marmara bölgesinden gelen öğrenci oranının en yüksek oran olduğu gözlemlenmektedir. Tablolarda Karadeniz bölgesinden gelen öğrencilerin T.U.İ. ve T.U.İ.O. üniversitelerine yerleşme oranlarındaki fark dikkat çekici bir göstergedir. Bu farkın oluşmasında, Ege ve Akdeniz bölgelerinde T.U.İ.O. programı bulunan 1 tane üniversite olmasının önemli bir sebep olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, T.U.İ. ve T.U.İ.O. programı bulunan üniversitelere yerleşen öğrencilerin önemli ölçüde kendi yaşadıkları coğrafi bölgelerdeki ya da kendi yaşadıkları coğrafi bölgelere yakın olan üniversitelere gittikleri görülmektedir. Bu bağlamda , lisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrencilerin eğitimin kalitesinden daha çok coğrafi konuma önem verdikleri düşünülmektedir.

2017 yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 2. öğretim programı bulunan devlet üniversitelerine yerleşen öğrencilerin yerleştikleri üniversitelere geldikleri coğrafi bölgelerin dağılımı incelendiğinde, Türkiye'nin nüfus yoğunluğunun en yoğun olduğu bölge olan Marmara bölgesinden gelen öğrenci sayısının diğer bölgelerden fazla olduğu gözlemlenmektedir. Tablolarda Karadeniz bölgesinden gelen öğrencilerin T.U.İ. ve

T.U.İ.O. üniversitelerine yerleşme oranlarındaki fark dikkat çekici bir göstergedir. Ayrıca , T.U.İ. ve T.U.İ.O. programı bulunan üniversitelere yerleşen öğrencilerin önemli ölçüde kendi yaşadıkları coğrafi bölgelerdeki ya da kendi yaşadıkları coğrafi bölgelere yakın olan üniversitelere gittikleri görülmektedir. Bu bağlamda, lisans düzeyinde 2. öğretim turizm eğitimi alan öğrencilerin eğitim önceliklerinde coğrafi konumun önem arz ettiği düşünülmektedir.

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan vakıf üniversitelerine yerleşen öğrencilerin geldikleri coğrafi bölgelerin dağılımı incelendiğinde, devlet üniversitelerine benzer bir şekilde Marmara bölgesinin en yüksek orana sahip olduğu, Akdeniz bölgesinin ise ikinci olduğu görülmektedir. İç Anadolu, Ege, ve Doğu Anadolu bölgelerinden hiçbir öğrenci vakıf üniversitelerine yerleşmemiştir. Bu noktada toplamda T.U.İ. ve T.U.İ.O. programı bulunan 3 üniversite olmasının ve bu üniversitelerden 2 tanesinin Marmara, 1 tanesinin Akdeniz bölgesinde olmasının etkisinin olduğu düşünülmektedir. Devlet üniversitelerindeki sonucu benzer bir şekilde, T.U.İ. ve T.U.İ.O. vakıf üniversitelerine yerleşen öğrencilerin, ağırlık olarak kendi yaşadıkları coğrafi bölgedeki ve kendilerine yakın olan bölgelerdeki üniversitelere gittikleri görülmektedir.

3.7.6. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 1. Öğretim ve 2. Öğretim Programı Bulunan Devlet ve Vakıf Üniversitelerine 2017 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Grupları/Türleri

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı 1. ve 2. öğretim bulunan devlet ve vakıf üniversitelerine 2017 yılında yerleşen öğrencilerin mezun oldukları lise grupları/typleri aşağıda yer almaktadır.

ÖSYM'İN gruplandırmasına göre, Genel Lise Grubu (Lise, Yabancı Dil Ağırlıklı Lise, Özel Lise, Anadolu Lisesi, Yabancı Dille Öğretim Yapan Lise, Fen Lisesi, Özel Fen Lisesi, Sosyal Bilimleri Lisesi, Spor Lisesi, Askeri Lise, Polis Koleji, Akşam Lisesi, Özel Akşam Lisesi, Açıköğretim Lisesi (Lise Programı), Çok Programlı Lise (Lise Programı, Lise Programı- Yabancı Dil Ağırlıklı), Anadolu Güzel

Sanatlar Lisesi, Güzel Sanatlar Lisesi, Güzel Sanatlar Ve Spor Lisesi, Özel Güzel Sanatlar Ve Spor Lisesi, Anadolu Öğretmen Lisesi, Özel Anadolu Öğretmen Lisesi, Öğretmen Lisesi, Öğretmen Okulu Ve Köy Enstitüsü) liselerini, Meslek Lisesi Grubu (Ticaret Meslek Liseleri, Teknik Liseler, Endüstri Meslek Liseleri, Kız Meslek Liseleri, Sağlık Meslek Liseleri, Sekreterlik Meslek Liseleri, İmam Hatip Liseleri, Açıköğretim Lisesi (Meslek Lise Programları) İşitme Engelliler Meslek Lisesi, Çok Programlı Liseler (Meslek Lisesi Programları), Mesleki Ve Teknik Eğitim Merkezi (METEM), Astsubay Hazırlama Okulları) liselerini kapsamaktadır (Yükseköğretim Programları ve Kontenjan Kılavuzu, 2018).

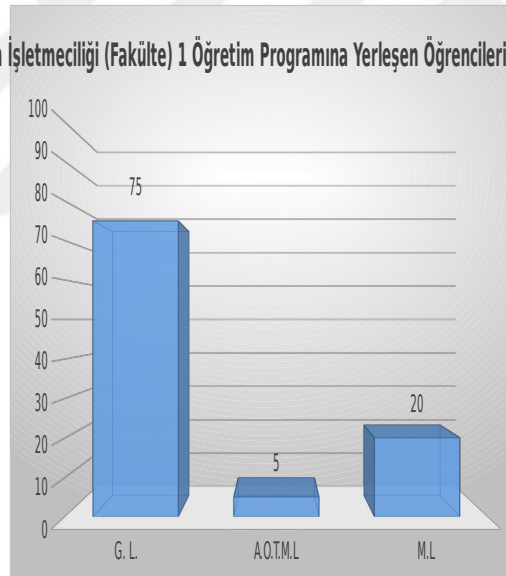
Tablo 18. 2017 Yılında Devlet Üniversitelerinde Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 1.Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Grupları/Tipleri

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversiteler	Genel Lise Grubu	Anadolu Otelcilik Ve Turizm Meslek Lisesi	Diğer Meslek Lisesi Grubu	Toplam
Adıyaman Ü	3	-	1	4
Afyon Kocatepe Ü	3	1	3	7
Akdeniz Ü	83	9	11	103
Akdeniz Ü (İng)	44	5	3	52
Aksaray Ü	1	1	2	4
Alanya Alaaddin Keykubat Ü	76	5	22	103
Anadolu Ü	47	2	3	52
Atatürk Ü	6	1	1	8
Balıkesir Ü	37	5	23	65
Bartın Ü	3	-	1	4
Bülent Ecevit Ü	4	-	3	7
Çanakkale 18 Mart Ü	50	8	19	77
Dokuz Eylül Ü	45	3	14	62
Dokuz Eylül Ü (İng)	54	2	6	62
Erciyes Ü	26	3	16	45
Eskişehir Osmangazi Ü	53	4	10	67
Gazi Üniversitesi	55	4	20	79
Gümüşhane Ü	-	-	1	1

Tablo 18. Devamı

Istanbul Medeniyet Ü	41	2	9	52
Istanbul Ü	72	2	3	77
Izmir Katip Çelebi Ü (İng)	38	2	3	43
Kafkas Üniversitesi	2	-	-	2
Karabük Üniversitesi	4	-	1	5
Kırklareli Üniversitesi	8	-	2	10
Mersin Üniversitesi	74	6	17	97
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	44	2	16	62
Necmettin Erbakan Ü	6	1	2	9
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ü	7	-	3	10
Ondokuz Mayıs Ü	39	1	10	50
Pamukkale Ü	49	-	13	62
Recep Tayyip Erdoğan Ü	5	-	2	7
Sakarya Üniversitesi	51	6	25	82
Selçuk Ü	21	2	8	31
Selçuk Ü Beyşehir	2	-	-	2
Süleyman Demirel Ü	9	1	7	17
Oran %	75	5	25	100

2017 Yılında Devlet Üniversitelerinde Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 1 Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Grupları/Tipleri % Oran

Şekil 6. 2017 Yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversitelere Yerleşen Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Grupları/Tipleri % Oran

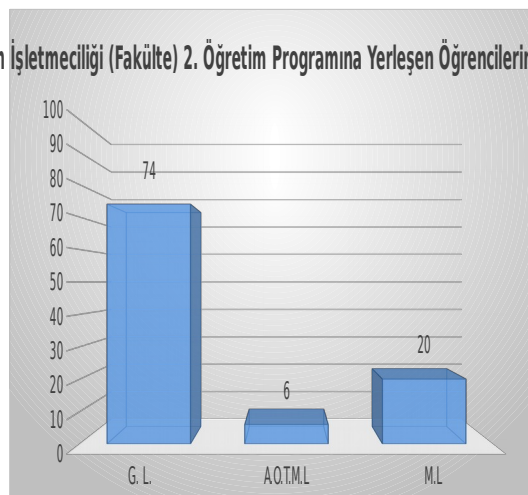
Tablo 18.'de 2017 yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) programı bulunan üniversitelere yerleşen öğrencilerin mezun oldukları lise grupları/tyipleri görülmektedir. Şekil 6. incelendiğinde, yerleşen öğrencilerin yaklaşık %75'nin genel liselerden mezun oldukları, %20'sinin diğer meslek liselerinden ve %5'nin Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek liselerinden mezun oldukları görülmektedir. Üniversiteler özelinde incelendiğinde, hiçbir üniversitede A.O.T.M.L. mezunu öğrenci sayısının genel lise ve diğer meslek lisesi mezunlarından fazla olmadığı

görülmektedir. 35 üniversitesinin 11 tanesinde A.O.T.M.L. mezunu öğrenci bulunmamaktadır.

Tablo 19. 2017 Yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2. Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Grupları/Tipleri

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversiteler	Genel Lise Grubu	Anadolu Otelcilik Ve Turizm Meslek Lisesi	Diğer Meslek Lisesi Grubu	Toplam
Afyon Kocatepe Ü	1	-	-	1
Akdeniz Ü	86	7	10	103
Alanya Alaaddin Keykubat Ü	5	2	1	8
Atatürk Ü	-	-	-	-
Balıkesir Ü	1	1	3	5
Bartın Ü	-	-	-	-
Çanakkale 18 Mart Ü	14	-	6	20
Eskişehir Osmangazi Ü	48	4	15	67
Karabük Ü	1	-	-	1
Mersin Ü	4	-	2	6
Muğla Sıtkı Koçman Ü	23	2	14	39
Necmettin Erbakan Ü	1	-	-	1
Kırklareli Üniversitesi	-	-	-	-
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ü	1	-	-	1
Sakarya Ün	9	-	2	11
Selçuk Ü	5	-	-	5
Süleyman Demirel Ü	3	-	-	3
Oran %	74	6	20	100

2017 Yılında Devlet Üniversitelerinde Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2. Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Grupları/Tipleri % Oran

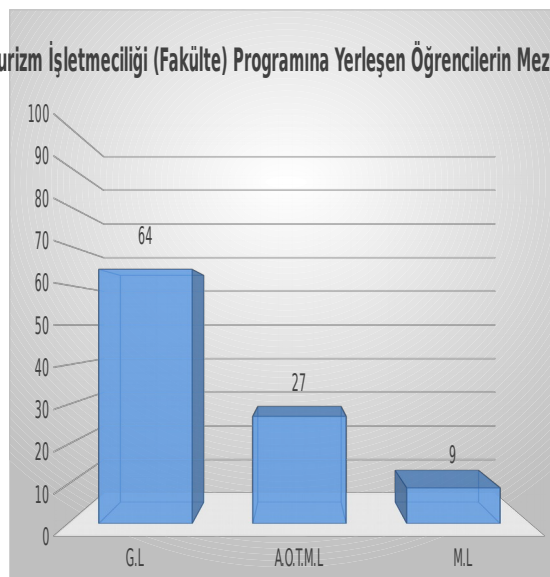
Şekil 7. 2017 Yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2. Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Grupları/Tipleri % Oran

Tablo 19.'de 2017 yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2.öğretim programı bulunan üniversitelere yerleşen öğrencilerin mezun oldukları lise grupları/tipleri görülmektedir. Şekil 7 incelendiğinde, yerleşen öğrencilerin yaklaşık %74'nün genel liselerden mezun oldukları, %20'sinin diğer meslek liselerinden ve sadece %6'sının Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek liselerinden mezun oldukları görülmektedir. Üniversiteler özelinde incelendiğinde, hiçbir üniversitede A.O.T.M.L. mezunu öğrenci sayısının genel lise ve diğer meslek lisesi mezunlarından fazla olmadığı görülmektedir. 17 üniversitesinin 9 tanesine A.O.T.M.L. mezunu öğrenci kayıt yaptırmamıştır.

Tablo 20. 2017 Yılında Vakıf Üniversitelerinde Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programına Yerleşen Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Grupları/Tipleri

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversiteler	Genel Lise Grubu	Anadolu Otelcilik Ve Turizm Meslek Lisesi	Diğer Meslek Lisesi Grubu	Toplam
Alanya Hamdullah Emin Paşa Ü (Tam Burslu)	3	1	1	5
Alanya Hamdullah Emin Paşa (%50 Burslu)	-	-	-	-
Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesi (%25 Burslu)	-	-	-	-
Haliç Ü (Tam Burslu)	3	1	-	4
Haliç Ü (%50 Burslu)	1	1	-	2
Haliç Ü (%25 Burslu)	-	-	-	-
Oran %	64	27	9	100

2017 Yılında Vakıf Üniversitelerinde Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programına Yerleşen Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Grupları/Tipleri % Oran

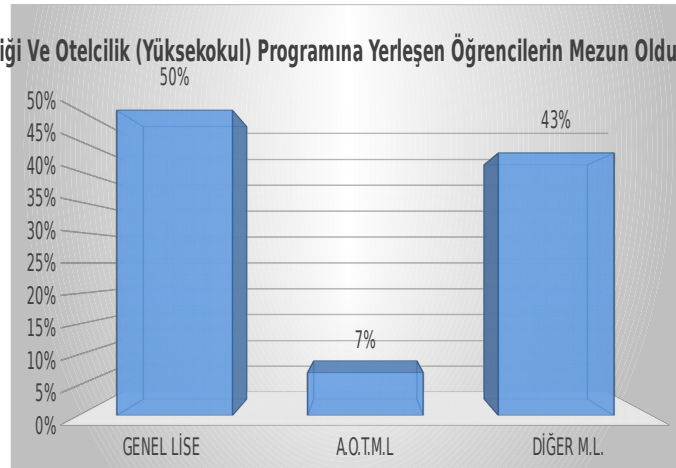
Şekil 8. 2017 Yılında Vakıf Üniversitelerinde Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programına Yerleşen Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Grupları/Tipleri % Oran

Tablo 20.'de 2017 yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) programı bulunan üniversitelere yerleşen öğrencilerin mezun oldukları lise grupları/tyipleri görülmektedir. Şekil 8'de görüldüğü üzere yerleşen öğrencilerin %64'nün genel liseden mezun olduğu, %27'sinin Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Liselerinden, %9'un ise diğer meslek liselerinden mezun oldukları görülmektedir.

Tablo 21. 2017 Yılında Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik (Yüksekokul) Programına Yerleşen Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Grupları/Tipleri

Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) Programı Bulunan Üniversiteler	Genel Lise Grubu	Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	Diğer Meslek Lisesi Grubu	Toplam
Balıkesir Üniversitesi	32	9	21	62
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	25	-	27	52
Çankırı Karatekin Üniversitesi	17	1	14	32
Dokuz Eylül Üniversitesi	31	4	17	52
Düzce Üniversitesi	51	6	51	108
Erzincan Üniversitesi	10	-	6	16
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	11	2	13	26
Giresun Üniversitesi	38	1	49	88
Trakya Üniversitesi	33	8	21	62
Beykent Üniversitesi Tam Burslu	3	1	-	4
Beykent Üniversitesi %75 Burslu	6	6	4	16
Beykent Üniversitesi %50 Burslu	-	-	1	1
Oran %	50	7	43	100

2017 Yılında Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik (Yüksekokul) Programına Yerleşen Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Grupları/Tipleri %Oran

Şekil 9. 2017 Yılında Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik (Yüksekokul) Programına Yerleşen Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Grupları/Tipleri % Oran

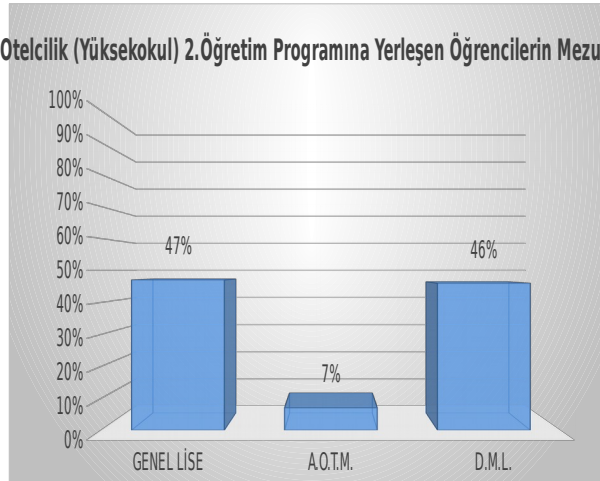
Tablo 21'de 2017 yılında Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan üniversitelere yerleşen öğrencilerin mezun oldukları lise grupları/tyipleri görülmektedir. Şekil 9.'da görüldüğü üzere yerleşen öğrencilerin %50'si genel liselerden, %43'ü diğer meslek liselerinden ve %7'si Anadolu

Otelcilik ve Turizm meslek liselerinden mezun olmuştur. Üniversiteler özelinde incelendiğinde, Bilecik Şey Edebali ve Erzincan Üniversitelerine yerleşen öğrencilerinin hiçbirinin A.O.T.M.L. mezunu olmadıkları görülmektedir. T.U.İ.O. programı bulunan tek vakıf üniversitesi olan Beykent Üniversitesine yerleşen öğrencilerin mezun oldukları lise grupları/tipleri incelendiğinde, öğrencilerin %43'nün genel lise, %34'nün A.O.T.M.L., %23'nün ise diğer meslek liselerinden mezun oldukları görülmektedir.

Tablo 22. 2017 Yılında Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik (Yüksekokul) 2.Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Grupları/Tipleri

Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) Programı Bulunan Üniversiteler	Genel Lise Grubu	Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	Diğer Meslek Lisesi Grubu	Toplam
Balıkesir Üniversitesi	24	5	28	57
Düzce Üniversitesi	7	1	8	16
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	6	-	7	13
Trakya Üniversitesi	33	4	25	62
Oran %	47	7	46	100

2017 Yılında Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik (Yüksekokul) 2.Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Grupları/Tipleri %Oran

Şekil 10. 2017 Yılında Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 2. Öğretim Programına Yerleşen Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Grupları/Tipleri % Oran

Tablo 22’de 2017 yılında Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan üniversitelere yerleşen öğrencilerin mezun oldukları lise grupları/tipleri görülmektedir. Şekil 10.’da görüldüğü üzere yerleşen öğrencilerin %47’si genel liselerden, %46’sı diğer meslek liselerinden ve %7’si Anadolu

Otelcilik ve Turizm meslek liselerinden mezun olmuştur. Gaziosmanpaşa Üniversitesine yerleşen 13 öğrenciden hiçbiri A.O.T.M.L. mezunu değildir. Düzce Üniversitesinde ise yerleşen 16 öğrenciden 1'i A.O.T.M.L. mezundur.

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan üniversitelere yerleşen öğrencilerin mezun oldukları lise grupları incelendiğinde, öğrencilerin önemli oranda genel lise mezunu oldukları görülmektedir. Ayrıca, birçok üniversitede Anadolu Otelcilik ve Turizm Lisesi mezunu öğrenci bulunmaması dikkat çekici bir bulgu olmuştur.

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 2.öğretim programı bulunan üniversitelere yerleşen öğrencilerin mezun oldukları lise grupları incelendiğinde, öğrencilerin önemli oranda genel lise mezunu oldukları görülmektedir. Genel Lise mezunu-Diğer Meslek Lisesi mezunu öğrenci oranı T.U.İ.O. üniversitelerinde daha yakındır. Ayrıca, birçok üniversitede Anadolu Otelcilik ve Turizm Lisesi mezunu öğrenci bulunmaması dikkat çekici bir bulgu olmuştur.

Vakıf üniversitelerine yerleşen öğrencilerin mezun oldukları lise grupları/tipleri incelendiğinde devlet üniversitelerine benzer şekilde yerleşen öğrencilerin önemli oranda genel lise mezunu oldukları görülmektedir. Ancak devlet üniversitelerinin aksine vakıf üniversitelerinde Anadolu Turizm ve Otelcilik Meslek Lisesi mezunu öğrenci oranı daha fazladır.

3.7.7. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 1. Öğretim ve 2. Öğretim Programı Bulunan Devlet ve Vakıf Üniversitelerine 2017 Yılında Yerleşen Öğrencilerin YGS/LYS Net Ortalamaları

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan devlet ve vakıf üniversitelerine yerleşen öğrencilerin 2017 yılındaki YGS/LYS net ortalamaları incelenmiştir.

Tablo 23. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversitelere Yerleşen Öğrencilerin YGS/LYS Net Ortalamaları (2017)

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversiteler	YGS TÜRKÇE (40)	YGS SOSYAL BİLİMLER (40)	YGS MATEMATİK (40)	YGS FEN BİLİMLERİ (40)	LYS-1 MATEMATİK (80)	LYS-3 TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI (56)	LYS-3 COĞRAFYA-1 (24)
Adıyaman Ü	22,8	20	3	1,9	8,2	13,4	9,8
Afyon Kocatepe Ü	20,1	13,9	4,7	1,9	8,2	18,1	7,3
Akdeniz Ü	23,3	18	4,7	2,5	7,6	23,8	10,4
Akdeniz Ü Ing.	26,2	18,9	7,7	2,8	11,5	27,7	12,1
Alanya Alaaddin Keykubat Ü	20,8	17	3,6	2,2	4,6	18,8	9,7
Anadolu Ü	23,9	18	6	2,9	8,5	25,1	10,2
Atatürk Ü	22,2	18,3	4,4	1,2	5,9	20,3	9,7
Balıkesir Ü	20,1	15,9	3,7	1,7	5,5	18,9	9,3
Bartın Ü	21,8	16,1	2,5	0,8	3,4	18,6	7,6
Bülent Ecevit Ü	19,9	15,3	3,2	0,8	2	22,2	9,5
Çanakkale 18 Mart Ü	X	X	X	X	X	X	X
Dokuz Eylül Ü	22,3	16,8	4,9	1,8	7,7	23,3	9,4
Dokuz Eylül Ü (Ing.)	28,2	19,3	7,6	1,7	12,2	29,3	11
Erciyes Ü	19,9	14,6	3,9	2,7	5,8	18,5	8,9
Eskişehir Osmangazi Ü	24	16,8	5,1	2	7	22	8,5
Gazi Ü	X	X	X	X	X	X	X
Gümüşhane Ü	22,5	20	4,8	1,8	2	14,8	9,8
İstanbul Medeniyet Ü	24,7	18,9	6	2	9,7	26,5	10,9
İstanbul Ü	28,2	19,9	8,2	2,3	12,4	29,6	11,1
İzmir Katip Çelebi Ü (Ing.)	24,2	18,4	6,2	1,8	8,3	24,7	10,1
Kafkas Ü	21,3	16,9	6,1	0,1	4,6	22,9	8
Karabük Ü	21,3	19	4,5	2,9	7,3	19,7	8,9
Kırklareli Ü	20	16	3,3	1,1	2,9	19,8	8,6
Mersin Ü	21,1	16	4	1,7	5,9	18,9	8,9
Muğla Sitki Koçman Ü	22,6	16,6	4,1	2,1	5,4	21,9	9,4
Necmettin Erbakan Ü	17,8	15,3	3,3	2,4	5,1	19,5	7,3
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ü	22,4	17,8	4,2	2	6,3	20	8,8
19 Mayıs Ü	21,7	15,9	4,3	2,4	5,7	17,6	8,8
Pamukkale Ü	20,6	15,8	3,9	2,9	5	18,1	9,7
Recep Tayyip Erdoğan Ü	20,9	13,6	3,3	2,3	6,1	18,6	8,1
Sakarya Ü	X	X	X	X	X	X	X
Selçuk Ü Beyşehir	21,8	10,6	6,9	1,6	6,6	15,9	6,4
Selçuk Ü	19,7	16,6	3,8	2,2	5,5	18,3	9,3
Süleyman Demirel Ü	18,9	15,6	3,4	2	4,1	18	9,9

Ortalama	22	16,7	4,7	2	6,4	20,7	9,2
----------	----	------	-----	---	-----	------	-----

Tablo 23’de Turizm İşletmeciliği (Fakülte) programı bulunan üniversitelere yerleşen öğrencilerin 2017 yılındaki YGS/LYS net ortalamaları görülmektedir. Tabloda görüldüğü üzere öğrenciler bu üniversitelere yerleşebilmek için Eşit Ağırlık puanlama türünde, YGS (Yüksek Öğretime Geçiş Sınavı) bölümünde bütün alanlardan, LYS (Lisans Yerleştirme Sınavı) bölümünden ise LYS-1 Matematik, LYS-3 Türk Dili ve Edebiyatı, LYS-3 Coğrafya-1 alanlarından soruları çözmektedirler.

Yerleşen öğrencilerin YGS net ortalamaları incelendiğinde, Türkçe alanında 40 soruda 22 doğru cevap (%55); Sosyal Bilimler alanında 40 soruda 16,7 doğru cevap (%42,5); Matematik alanında 40 soruda 4,7 doğru cevap (%12,5); Fen Bilimlerinde ise 40 soruda 2 doğru cevap (%5) verdikleri görülmektedir. Yerleşen öğrencilerin LYS net ortalamaları incelendiğinde ise, LYS-1 Matematik alanında 80 soruda 6,4 (%7,5); LYS-3 Türk Dili ve Edebiyatı alanında 56 soruda 20,7 doğru (%37,5), LYS-3 Coğrafya-1 alanında ise 24 soruda 9,2 doğru (%38,3) cevap verdikleri görülmektedir.

Öğrencilerin YGS bölümünde doğru cevaplama oranı en yüksek olan alan %55 ile Türkçe olmuştur. En başarısız oldukları alan ise %5 oranında doğru cevap verdikleri Fen Bilimleri alanı olmuştur. Ayrıca öğrencilerin Matematik alanında da başarısız oldukları (%7,5 doğru cevap) görülmektedir. LYS bölümünde ise en başarılı oldukları alan Türk Dili ve Edebiyatı ve Coğrafya olmuştur, öğrenciler bu alanlarda %37,5 ve %38,3 doğru cevap verme oranlarına sahiplerdir. LYS Matematik alanında doğru cevap verme oranları ise YGS bölümünde olduğu gibi %7,5 oranında kalmıştır.

Üniversiteler bazında incelendiğinde ise Dokuz Eylül (İngilizce), İstanbul ve Akdeniz Üniversitelerine (İngilizce) yerleşen öğrencilerin YGS/LYS net ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Çanakkale 18 Mart, Sakarya ve Gazi Üniversitelerine yerleşen öğrencilerin 2017 yılındaki YGS/LYS net ortalamaları ile ilgili verilere ulaşılamamıştır.

Tablo 24. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2.Öğretim Programı Bulunan Üniversitelere Yerleşen Öğrencilerin YGS/LYS Net Ortalamaları (2017)

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2. Öğretim Programı Bulunan Üniversiteler	YGS TÜRKÇE (40)	YGS SOSYAL BİLİMLER (40)	YGS MATEMATİK (40)	YGS FEN BİLİMLERİ (40)	LYS-1 MATEMATİK (80)	LYS-3 TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI (56)	LYS-3 COĞRAFYA-1 (24)
Afyon Kocatepe Ü	X	X	X	X	X	X	X
Akdeniz Ü	21,7	16	4,2	2,3	6,1	19,8	8,9
Alanya Alaaddin Keykubat Ü	X	X		X	X	X	X
Atatürk Ü	X	X	X	X	X	X	X
Balıkesir Ü	X	X	X	X	X	X	X
Bartın Ü	X	X	X	X	X	X	X
Çanakkale 18 Mart Ü	X	X	X	X	X	X	X
Eskişehir Osmangazi Ü	20,6	15,8	4	2,2	5,7	18,8	8,9
Karabük Ü	X	X	X	X	X	X	X
Kırklareli Ü	X	X	X	X	X	X	X
Mersin Ü	X	X	X	X	X	X	X
Muğla Sıtkı Koçman Ü	20	16,4	3,7	1,3	5,1	17,5	10,1
Necmettin Erbakan Ü	X	X	X	X	X	X	X
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ü	X	X	X	X	X	X	X
Sakarya Ü	X	X	X	X	X	X	X
Selçuk Ü	X	X	X	X	X	X	X
Süleyman Demirel Ü	X	X	X	X	X	X	X
Ortalama	20,7	16,1	3,9	1,9	5,6	18,7	9,3

Tablo 24'de Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2.öğretim programı bulunan üniversitelere yerleşen öğrencilerin 2017 yılındaki YGS/LYS net ortalamaları görülmektedir. Tabloda görüldüğü üzere öğrenciler bu üniversitelere yerleşebilmek için Eşit Ağırlık puanlama türünde, YGS (Yüksek Öğretime Geçiş Sınavı) bölümünde bütün alanlardan, LYS (Lisans Yerleştirme Sınavı) bölümünde ise LYS-1 Matematik, LYS-3 Türk Dili ve Edebiyatı, LYS-3 Coğrafya-1 alanlarından soruları çözmektedirler.

Yerleşen öğrencilerin YGS net ortalamaları incelendiğinde, Türkçe alanında 40 soruda 20,7 doğru cevap (%51,7); Sosyal Bilimler alanında 40 soruda 16,1 doğru cevap (%40,2); Matematik alanında 40 soruda 3,9 doğru cevap (%9,7); Fen Bilimlerinde ise 40 soruda 1,9 doğru cevap (%4,7) verdikleri görülmektedir. Yerleşen öğrencilerin LYS net ortalamaları incelendiğinde ise, LYS-1 Matematik alanında 80 soruda 5,6 (%7); LYS-3 Türk Dili ve Edebiyatı alanında 56 soruda 18,7 doğru (%36,9), LYS-3 Coğrafya-1 alanında ise 24 soruda 9,3 doğru (%38,7) cevap verdikleri görülmektedir.

Öğrencilerin YGS bölümünde doğru cevaplama oranı en yüksek olan alan %51,7 ile Türkçe olmuştur. En başarısız oldukları alan ise %4,7 oranında doğru cevap verdikleri Fen Bilimleri alanı olmuştur. Ayrıca öğrencilerin Matematik alanında da başarısız oldukları (%9,7 doğru cevap) görülmektedir. LYS bölümünde ise en başarılı oldukları alan Türk Dili ve Edebiyatı ve Coğrafya olmuştur, öğrenciler bu alanlarda %36,9 ve %38,7 doğru cevap verme oranlarına sahiptirler. LYS Matematik alanında doğru cevap verme oranları ise %7'de kalmıştır. Sadece Akdeniz, Eskişehir Osmangazi ve Muğla Sıtkı Kocaman Üniversitelerinin verilerine ulaşılabilmektedir.

Tablo 25. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Vakıf Üniversitelerine Yerleşen Öğrencilerin YGS/LYS Net Ortalamaları (2017)

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversiteler	YGS TÜRKÇE (40)	YGS SOSYAL BİLİMLER (40)	YGS MATEMATİK (40)	YGS FEN BİLİMLERİ (40)	LYS-1 MATEMATİK (80)	LYS-3 TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI (56)	LYS-3 COĞRAFYA-1 (24)
Alanya Hamdullah Emin Paşa Ü (Tam Burslu)	21,4	19,2	1,6	2,1	2,8	24,3	11,1
Haliç Ü (Tam	24,3	18,4	7,3	2,3	12,1	27,8	10,5

Burslu)							
Ortalama	22,8	18,8	4,4	2,2	7,4	26,5	10,8

Tablo 25.'de Turizm İşletmeciliği (Fakülte) programı bulunan vakıf üniversitelerine yerleşen öğrencilerin YGS/LYS net ortalamaları görülmektedir. Tabloda görüldüğü üzere öğrenciler bu üniversitelere yerleşebilmek için Eşit Ağırlık puanlama türünde, YGS (Yüksek Öğretime Geçiş Sınavı) bölümünde bütün alanlardan, LYS (Lisans Yerleştirme Sınavı) bölümünde ise LYS-1 Matematik, LYS-3 Türk Dili ve Edebiyatı, LYS-3 Coğrafya-1 alanlarından soruları çözmektedirler.

Yerleşen öğrencilerin YGS net ortalamaları incelendiğinde,, Türkçe alanında 40 soruda 22,8 doğru cevap (%57,5); Sosyal Bilimler alanında 40 soruda 18,8 doğru cevap (%47,5); Matematik alanında 40 soruda 4,4 doğru cevap (%11); Fen Bilimlerinde ise 40 soruda 2,2 doğru cevap (%5,5) verdikleri görülmektedir. Yerleşen öğrencilerin LYS net ortalamaları incelendiğinde ise, LYS-1 Matematik alanında 80 soruda 7,4 (%9,2); LYS-3 Türk Dili ve Edebiyatı alanında 56 soruda 26,5 doğru (%47,3), LYS-3 Coğrafya-1 alanında ise 24 soruda 10,8 doğru (%45) cevap verdikleri görülmektedir.

Öğrencilerin YGS bölümünde doğru cevaplama oranı en yüksek olan alan %57,5 ile Türkçe olmuştur. En başarısız oldukları alan ise %5,5 oranında doğru cevap verdikleri Fen Bilimleri alanı olmuştur. Ayrıca öğrencilerin Matematik alanında da başarısız oldukları (%11 doğru cevap) görülmektedir. LYS bölümünde ise en başarılı oldukları alan Türk Dili ve Edebiyatı ve Coğrafya olmuştur, öğrenciler bu alanlarda %47,3 ve %45 doğru cevap verme oranlarına sahiplerdir. LYS Matematik alanında doğru cevap verme oranları ise YGS matematik bölümünde olduğu gibi oldukça düşük oranda kalmıştır (%9,2).

Üniversiteler bazında incelendiğinde, Haliç (Tam Burslu) Üniversitesine yerleşen öğrencilerin Alanya Hamdullah Emin Paşa (Tam Burslu) Üniversitesine yerleşen öğrencilerden YGS/LYS ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Ancak vakıf üniversitelerinin YGS/LYS net ortalamalarının devlet üniversitelerinden daha yüksek olduğu gözlemlenmektedir. Vakıf üniversitelerinin sadece tam burslu kontenjanlarının net ortalamalarına ulaşmıştır.

Tablo 26. Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) Programı Bulunan Üniversitelere Yerleşen Öğrencilerin YGS/LYS Net Ortalamaları (2017)

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversiteler	YGS TÜRKÇE (40)	YGS SOSYAL BİLİMLER (40)	YGS MATEMATİK (40)	YGS FEN BİLİMLERİ (40)
Balıkesir Üniversitesi	20,8	14,3	3,6	3,3

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	19,9	14,4	2,7	2,4
Çankırı Karatekin Üniversitesi	19	14,3	3,3	3,1
Dokuz Eylül Üniversitesi	24,1	15,6	7	4,5
Düzce Üniversitesi	19,5	13,1	3,8	2,6
Erzincan Üniversitesi	19,8	16,2	3,4	1,3
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	20,3	14,8	3,7	0,9
Giresun Üniversitesi	19,3	13,5	3,3	2,6
Trakya Üniversitesi	21,9	15,2	3,8	2,3
Beykent Üniversitesi	X	X	X	X
Ortalama	20,5	14,6	3,8	2,5

Tablo 26.'da Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan devlet üniversitelerine yerleşen öğrencilerin YGS/LYS net ortalamaları görülmektedir. Tabloda görüldüğü üzere öğrenciler bu üniversitelere yerleşebilmek için YGS-6 puan türünde, YGS (Yüksek Öğretime Geçiş Sınavı) bölümünde bulunan bütün alanlardan soruları çözmektedirler.

Yerleşen öğrencilerin YGS net ortalamaları incelendiğinde, Türkçe alanında 40 soruda 20,5 doğru cevap (%51,2); Sosyal Bilimler alanında 40 soruda 14,6 doğru cevap (%36,5); Matematik alanında 40 soruda 3,8 doğru cevap (%9,5); Fen Bilimlerinde ise 40 soruda 2,5 doğru cevap (%6,2) verdikleri görülmektedir.

Öğrencilerin YGS bölümünde doğru cevaplama oranı en yüksek olan alan %51,2 ile Türkçe olmuştur. En başarısız oldukları alan ise %6,2 oranında doğru cevap verdikleri Fen Bilimleri alanı olmuştur. Ayrıca öğrencilerin Matematik alanında da başarısız oldukları (%9,5 doğru cevap) görülmektedir.

Öğrenci YGS net ortalamaları üniversiteler bazında incelendiğinde, Dokuz Eylül Üniversitesine yerleşen öğrencilerin net ortalamalarının bütün alanlarda diğer üniversitelere yerleşen öğrencilerin netlerinden daha yüksek olduğu gözlemlenmektedir. Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan vakıf üniversitesine yerleşen öğrencilerin 2017 yılına ait YGS/LYS net ortalamalarına ait verilere ulaşamamıştır.

Tablo 27. Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul)2.öğretim Programı Bulunan Üniversitelere Yerleşen Öğrencilerin YGS/LYS Net Ortalamaları (2017)

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversiteler	YGS TÜRKÇE (40)	YGS SOSYAL BİLİMLER (40)	YGS MATEMATİK (40)	YGS FEN BİLİMLERİ (40)
Balıkesir Üniversitesi	20,8	14,3	3,6	3,3
Düzce Üniversitesi	19,9	14,4	2,7	2,4
Trakya Üniversitesi	19	14,3	3,3	3,1

Ortalama	19,9	14,3	3,2	2,9
----------	------	------	-----	-----

Tablo 27.'de Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 2. öğretim programı bulunan üniversitelere yerleşen öğrencilerin YGS/LYS net ortalamaları görülmektedir. Tabloda görüldüğü üzere öğrenciler bu üniversitelere yerleşebilmek için YGS-6 puan türünde, YGS (Yüksek Öğretime Geçiş Sınavı) bölümünde bulunan bütün alanlardan soruları çözmektedirler.

Yerleşen öğrencilerin YGS net ortalamaları incelendiğinde, Türkçe alanında 40 soruda 19,9 doğru cevap (%49,7); Sosyal Bilimler alanında 40 soruda 14,3 doğru cevap (%35,7); Matematik alanında 40 soruda 3,2 doğru cevap (%8); Fen Bilimlerinde ise 40 soruda 2,9 doğru cevap (%7,2) verdikleri görülmektedir.

Öğrencilerin YGS bölümünde doğru cevaplama oranı en yüksek olan alan %49,7 ile Türkçe olmuştur. En başarısız oldukları alan ise 7,2 oranında doğru cevap verdikleri Fen Bilimleri alanı olmuştur. Ayrıca öğrencilerin Matematik alanında da başarısız oldukları (%8 doğru cevap) görülmektedir.

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan üniversitelere yerleşen öğrencilerin 2017 yılı YGS/LYS net ortalamaları incelendiğinde, T.U.İ. üniversitelerinin puan türünün Eşit Ağırlık, T.U.İ.O. üniversitelerinin puan türünün ise YGS-6 olduğu görülmektedir. Bu nedenle iki programın YGS net ortalamaları karşılaştırılacaktır.

Hem T.U.İ. hem de T.U.İ.O. üniversitelere yerleşen öğrencilerin en başarılı oldukları alan Türkçe olmuştur. Ancak T.U.İ. üniversitelere yerleşen öğrencilerin doğru cevaplama oranı %55 iken T.U.İ.O. öğrencilerinininki %51,2'de kalmıştır, bu oran 3,8 soruluk bir fark oluşturmaktadır. Sosyal Bilimler alanı ise her iki programa yerleşen öğrenciler için en fazla nete ulaştıkları ikinci alan olmuştur. Fakat bu alanda da T.U.İ. üniversitelere yerleşen öğrencilerin net sayısının daha fazla olduğu görülmektedir. Bu alanda aralarındaki net farkı 2,1'dir. Matematik alanında ise her iki programa yerleşen öğrencilerin net ortalamalarının oldukça düşük olduğu görülmektedir. T.U.İ. üniversitelere yerleşen öğrencilerin doğru cevap verme oranı %12,5, T.U.İ.O. üniversitelere yerleşen öğrencilerin ise %9,5'dir. 40 soruda ortalama 4 net yapıldığı gözlemlenmektedir. Fen Bilimleri ise net ortalamalarının en düşük olduğu alan olarak göze çarpmaktadır. T.U.İ. öğrencileri 40 soruda 2 net yaparken, T.U.İ.O. öğrencilerinin net ortalamaları 2,5'dir.

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 2. öğretim programları bulunan üniversitelere yerleşen öğrencilerin

2017 yılı YGS/LYS net ortalamaları incelendiğinde, T.U.İ. üniversitelerinin puan türünün Eşit Ağırlık, T.U.İ.O. üniversitelerinin puan türünün ise YGS-6 olduğu görülmektedir. Bu nedenle iki programın YGS net ortalamaları karşılaştırılacaktır.

Hem T.U.İ. hem de T.U.İ.O. bölümlerine yerleşen öğrencilerin en başarılı oldukları alan Türkçe olmuştur. Ancak T.U.İ. üniversitelerine yerleşen öğrencilerin doğru cevaplama oranı %51,7 iken T.U.İ.O. öğrencilerinininki %49,2'de kalmıştır. Sosyal Bilimler alanı ise her iki programa yerleşen öğrenciler için en fazla nete ulaştıkları ikinci alan olmuştur. Fakat bu alanda da T.U.İ. üniversitelerine yerleşen öğrencilerin net sayısının daha fazla olduğu görülmektedir. Bu alanda aralarındaki net farkı 1,8'dir. Matematik alanında ise her iki programa yerleşen öğrencilerin net ortalamalarının oldukça düşük olduğu görülmektedir. T.U.İ. üniversitelerine yerleşen öğrencilerin doğru cevap verme oranı %9,7, T.U.İ.O. üniversitelerine yerleşen öğrencilerin ise %8'dir. Fen Bilimleri ise net ortalamalarının en düşük olduğu alan olarak göze çarpmaktadır. T.U.İ. öğrencileri 40 soruda 1,9 net yaparken, T.U.İ.O. öğrencilerinin net ortalamaları 2,9'dur. Fen Bilimlerinin, T.U.İ.O. üniversitelerine yerleşen öğrencilerin T.U.İ. öğrencilerinden başarılı oldukları tek alan olduğu görülmektedir.

Vakıf üniversitelerine yerleşen öğrencilerin YGS net ortalamalarının devlet üniversitelerine yerleşen öğrencilerle benzer oranlarda olduğu gözlemlenmektedir. Öğrenciler en yüksek netleri Türkçe ve Sosyal Bilimler alanlarında yapmaktadırlar. Matematik ve Fen Bilimleri ise net ortalamalarının oldukça düşük olduğu alanlardır.

3.7.8. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 1. Öğretim ve 2. Öğretim Programı Bulunan Devlet ve Vakıf Üniversitelerinin 2017 Yılındaki Tercih Edilme İstatistikleri

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan devlet ve vakıf üniversitelerine yerleşen öğrencilerin 2017 yılındaki 1. ve 2. Öğretim YGS/LYS net ortalamaları incelenmiştir.

Tablo 28. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 1. Öğretim Programı Bulunan Devlet Üniversitelerinin 2017 Yılında Türkiye Geneline Tercih Edilme İstatistikleri

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversiteler	Birinci Sırada Tercih Eden Sayısı	İlk Üç Sırada Tercih Eden Sayısı	İlk Dokuz Sırada Tercih Eden Sayısı	On Ve Sonrası Tercih Eden Sayısı	Ortalama Tercih Edilme Sırası	Toplamda Tercih Eden Sayısı	Toplam Yerleşen
Adıyaman U	2	6	23	24	11,2	47	4
Afyon Kocatepe U	2	15	48	102	12,8	150	7
Akdeniz U	114	330	846	550	8,8	1396	103
Akdeniz U (İng)	89	219	435	219	7,5	654	52
Aksaray Ü	3	5	27	41	12,2	68	4
Alanya Alaaddin Keykubat Ü	17	79	302	305	10,6	607	103
Anadolu U	53	141	383	240	8,9	623	52
Atatürk U	3	11	41	44	11	85	8
Balıkesir U	18	46	217	261	11,3	478	65
Bartın Ü	1	4	17	19	11,1	36	4
Bülent Ecevit U	1	2	13	16	12	29	7
Çanakkale 18 Mart U	24	104	389	368	10	766	77
Dokuz Eylül U	59	202	567	423	9,3	990	62
Dokuz Eylül U (İng)	107	224	538	272	8	810	62
Erciyes U	14	37	134	96	9,3	230	45
Eskişehir Osmangazi Ün	61	175	532	449	9,8	981	67
Gazi U	74	182	498	349	9,2	847	79
Gümüşhane U	-	2	7	16	12,9	23	1
İstanbul Medeniyet U	47	145	360	249	9,4	609	52
İstanbul U	159	310	634	341	8,2	975	77
İzmir Katip Çelebi U (İng)	31	122	347	209	8,8	556	43
Kafkas U	1	2	3	3	10,6	6	2
Karabük U	1	2	33	61	12,4	94	5
Kırklareli U	2	6	41	64	11,9	105	10
Mersin U	30	75	227	206	10,1	433	97
Muğla Sıtkı Koçman U	37	156	488	494	10,4	982	62
Necmettin Erbakan U	4	19	60	84	11,3	144	9
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ü	2	14	50	79	11,7	129	10
19Mayıs Ü	16	36	131	141	10,5	271	50
Pamukkale U	14	39	189	208	10,9	397	62
Recep Tayyip Erdoğan U	3	7	31	30	10,8	61	7
Sakarya U	10	37	157	166	11	323	82

Selçuk U Beyşehir	-	3	15	23	12,1	38	2
Selçuk U	11	27	127	142	10,6	269	31
Süleyman Demirel U	1	15	95	125	11,4	220	17

Tablo 28.'de Turizm İşletmeciliği (Fakülte) programı bulunan üniversitelerin 2017 yılında Türkiye genelinde tercih edilme istatistikleri görülmektedir. Tabloya göre toplamda en çok tercih edilen üniversite 1396 öğrenci tarafından tercih edilen Akdeniz Üniversitesi olmuştur. Öğrencilerin 24 üniversite tercih etme haklarının olduğu göz önüne alındığında Akdeniz Üniversitesi 846 öğrenci tarafından ilk 9 tercihleri arasında yer almıştır. Dokuz Eylül, Muğla Sıtkı Kocaman, İstanbul, Gazi, Eskişehir Osmangazi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversiteleri de ortalama 925 öğrenci tarafından tercih edilerek tercih edilme oranı yüksek üniversiteler olmuşlardır. Ayrıca bu üniversiteleri tercihlerinde yer veren öğrencilerin çoğunlukla bu üniversiteleri ilk 10 tercihleri arasına aldıkları ve üniversitelerin kontenjanlarının dolu oldukları görülmektedir. Eğitimlerini İngilizce vermekte olan Dokuz Eylül ve Akdeniz Üniversiteleri ise ortalama tercih edilme sırası en yüksek olan üniversitelerdir.

Kafkas Üniversitesi sadece 6 öğrenci tarafından tercih edilerek en az tercih edilen üniversite olmuştur ve açmış olduğu 41 kişilik kontenjana 2 kişi yerleşmiştir. Sadece 1 öğrencinin yerleştiği Gümüşhane Üniversitesi ise 23 öğrenci tarafından tercih edilmiştir. 82 kişilik kontenjana sahip olan Selçuk Üniversitesi Beyşehir Ali Akkanat Turizm Fakültesi 38 öğrenci tarafından tercih edilmiş ve 2 öğrenci yerleşmiştir. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) programı bulunan üniversitelerin genel ortalama tercih edilme sıra ise 10,5 tir.

Tablo 29. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2. Öğretim Programı Bulunan Üniversitelerin 2017 Yılında Türkiye Genelinde Tercih Edilme İstatistikleri

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversiteler	Birinci Sırada Tercih Eden Sayısı	İlk Üç Sırada Tercih Eden Sayısı	İlk Dokuz Sırada Tercih Eden Sayısı	On Ve Sonrası Tercih Eden Sayısı	Ortalama Tercih Edilme Sırası	Toplamda Tercih Eden Sayısı
Afyon Kocatepe Ü	-	3	11	21	13,2	32
Akdeniz Ü	33	147	443	312	9,3	755
Alanya Alaaddin Keykubat Ü	5	14	83	115	11,6	198
Atatürk Ü	-	2	7	17	12,1	24
Balıkesir Ü	3	10	38	66	12	104
Bartın Ü	-	1	2	5	11,7	7
Çanakkale 18 Mart Ü	1	22	99	81	9,8	180
Eskişehir Osmangazi Ü	13	87	233	241	10,2	474
Karabük Ü	-	-	4	12	14,6	16
Kırklareli Ü	-	-	7	12	12,1	19
Mersin Ü	3	20	64	45	9,6	109
Muğla Sıtkı Koçman Ü	3	21	99	130	11,1	229

Necmettin Erbakan Ü	1	3	12	22	12,9	34
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ü	1	1	8	12	10,7	20
Sakarya Üniversitesi	1	7	45	63	11,2	108
Selçuk Ü	2	13	23	31	11,2	54
Süleyman Demirel Ü	1	3	21	51	12,2	72

Tablo 29.'da Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2. öğretim programı bulunan üniversitelerin 2017 yılında Türkiye genelinde tercih edilme istatistikleri görülmektedir. Tabloya göre toplamda en çok tercih edilen üniversite 755 öğrenci tarafından tercih edilen Akdeniz Üniversitesi olmuştur. Öğrencilerin 24 üniversite tercih etme haklarının olduğu göz önüne alındığında Akdeniz Üniversitesi 443 öğrenci tarafından ilk 9 tercihleri arasında yer almıştır. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi ise 474 öğrenci tarafından tercih edilerek tercih edilme oranı yüksek 2., Muğla Sıtkı Kocaman Üniversitesi ise 229 öğrenci tarafından tercih edilerek en çok tercih edilen 3. Üniversite olmuşlardır. Ayrıca bu üniversiteleri tercihlerinde yer veren öğrencilerin büyük bir kısmı bu üniversiteleri ilk 10 tercihleri arasına aldıkları ve üniversitelerin kontenjanlarının dolu oldukları görülmektedir.

Afyon, Atatürk, Bartın, Karabük ve Kırklareli Üniversiteleri hiçbir öğrenci tarafından ilk sırada tercih edilmemişlerdir. Bartın Üniversitesi sadece 7 öğrenci tarafından tercih edilerek en az tercih edilen üniversite olmuştur ve açmış olduğu 11 kişilik kontenjana yerleşen öğrenci bulunmamaktadır. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2. öğretim programı bulunan üniversitelerin genel ortalama tercih edilme sıra ise 11,5 tir.

Tablo 30. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Vakıf Üniversitelerinin 2017 Yılında Türkiye Genelinde Tercih Edilme İstatistikleri

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversiteler	Birinci Sırada Tercih Eden Sayısı	İlk Üç Sırada Tercih Eden Sayısı	İlk Dokuz Sırada Tercih Eden Sayısı	On Ve Sonrası Tercih Eden Sayısı	Ortalama Tercih Edilme Sırası	Toplamda Tercih Eden Sayısı	Toplam Yerleşen
Alanya Hamdullah Emin Paşa Ü (Tam Burslu)	4	11	31	24	9,5	55	5
Alanya Hamdullah Emin Paşa Ü (%50 Burslu)	-	-	1	2	14,3	3	-
Alanya	-	-	-	-	-	-	-

Hamdullah Emin Paşa Ü (%25 Burslu)							
Haliç Ü (Tam Burslu)	-	36	90	73	9,4	163	4
Haliç Ü (%50 Burslu)	-	1	6	5	9,3	11	2
Haliç Ü (%25 Burslu)	-	-	-	1	10	1	-

Tablo 30.'da Turizm İşletmeciliği (Fakülte) programı bulunan vakıf üniversitelerinin 2017 yılında tercih edilme istatistikleri görülmektedir. Tablo incelendiğinde Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesinin tam burslu ve %50 burslu kontenjanlarının öğrenciler tarafından tercihlerinde yer verildiği görülmektedir. Tam burslu kontenjanı toplamda 55 öğrenci tercih etmiştir, ortalama tercih edilme sırası 9,5'tir ve 5 öğrencilik kontenjanın tamamı dolmuştur. %50 burslu kontenjan ise toplamda 3 öğrenci tarafından tercih edilmiş ve bu kontenjana yerleşen kimse olmamıştır. Haliç üniversitesinde de tam burs ve %50 burs ve %25 burs kontenjanları öğrenciler tarafından tercih edilmiştir. Ancak Haliç Üniversitesinin tam burslu kontenjanını 163 öğrenci tercih etmiştir ve bu tercihlerin 90 tanesi ilk 9 sıra içerisinde yapılmıştır, ortalama tercih edilme sırası 9,4 tür ve kontenjanın tamamı dolmuştur. Ancak hiç kimse ilk tercihine Haliç üniversitesini yazmamıştır. %50 burslu kontenjan ise 11 öğrenci tarafından tercih edilmiştir ortalama tercih edilme sırası 9,3 ile tam burstan yüksektir ancak 28 kişilik kontenjana 2 öğrenci yerleşmiştir. 8 öğrencilik %25 burs kontenjanını ise 1 öğrenci tercih etmiş ve yerleşememiştir.

Tablo 31. Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik (Yükseköğretim) Programı Bulunan Üniversitelerin 2017 Yılında Tercih Edilme İstatistikleri

Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yükseköğretim) Programı Bulunan Üniversiteler	Birinci Sırada Tercih Eden Sayısı	İlk Üç Sırada Tercih Eden Sayısı	İlk Dokuz Sırada Tercih Eden Sayısı	On Ve Sonrası Tercih Eden Sayısı	Ortalama Tercih Edilme Sırası	Toplamda Tercih Eden Sayısı	Toplam Yerleşen
Balıkesir Ü	30	125	361	290	9,5	651	62
Bilecik Şeyh Edebali Ü	16	68	257	274	10,6	531	52
Çankırı Karatekin Ü	10	44	197	274	11,6	471	32
Dokuz Eylül Ü	111	275	608	372	8,2	980	52
Düzce Ü	40	114	321	294	9,8	615	108
Erzincan Ü	6	25	109	144	11,3	253	16
Gaziosmanpaşa Ü	8	51	199	241	11,3	440	26

Giresun Ü	40	90	273	275	10	548	88
Trakya Ü	52	137	370	261	9	631	62
Beykent Tam Burslu	6	16	41	26	7,8	67	4
Beykent Ü %75 Burslu	8	21	52	29	7,9	81	16
Beykent Ün %50 Burslu	-	9	23	24	9,7	47	1

Tablo 31.'de Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan üniversitelerin 2017 yılındaki tercih edilme istatistikleri görülmektedir. Tabloya göre, toplamda en çok tercih edilen üniversite 980 öğrenci tarafından tercih edilen Dokuz Eylül Üniversitesi olmuştur. Bu öğrencilerin 111 tanesi Dokuz Eylül Üniversitesini ilk tercihlerine yazmışlardır ve 608 öğrenci ilk 9 sırada tercih etmiştir. Ortalama tercih edilme sırası 8,2'dir ve kontenjanın tamamı dolmuştur. Üniversiteler genel anlamda incelendiğinde, tercih eden öğrenci sayılarının oldukça yüksek olduğu görülmektedir. En az tercih eden sayısına sahip üniversite 253 kişinin tercih ettiği Erzincan Üniversitesi olmuştur. Üniversiteleri ortalama tercih eden sayısı 569 ortalama tercih edilme sıraları ise 10,1 olarak hesaplanmıştır. Ayrıca kontenjanlarının doluluk oranlarının ise tablo 5.'de görüldüğü üzere %75'tir.

Bir vakıf üniversitesi olarak Beykent Üniversitesinin tercih edilme istatistikleri incelendiğinde toplamda tercih edilme sayısının devlet üniversitelerinden oldukça düşük olduğu görülmektedir. Toplamda 195 öğrenci Beykent Üniversitesinin tam burslu, %75 burslu ve %50 burslu kontenjanlarını tercih etmişlerdir. En çok tercih edilen 81 öğrenci ile %75 burslu kontenjan olmuştur ve ortalama tercih edilme sıraları 8,5'tir. Beykent Üniversitesini tercih eden öğrencilerin çoğunluğu üniversiteyi ilk 9 tercihleri arasında yazmışlardır.

Tablo 32. Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik (Yüksekokul) 2. Öğretim Programı Bulunan Üniversitelerin 2017 Yılında Türkiye Genelinde Tercih Edilme İstatistikleri

Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) Programı Bulunan Üniversiteler	Birinci Sırada Tercih Eden Sayısı	İlk Üç Sırada Tercih Eden Sayısı	İlk Dokuz Sırada Tercih Eden Sayısı	On Ve Sonrası Tercih Eden Sayısı	Ortalama Tercih Edilme Sırası	Toplamda Tercih Eden Sayısı
Balıkesir Üniversitesi	13	64	256	263	10,3	519
Düzce Üniversitesi	7	42	144	184	11,4	328
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	7	24	81	150	13,2	231

Trakya Üniversitesi	20	77	241	220	10	461
---------------------	----	----	-----	-----	----	-----

Tablo 32’de Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 2.öğretim programı bulunan üniversitelerin 2017 yılındaki tercih edilme istatistikleri görülmektedir. Tabloya göre, toplamda en çok tercih edilen üniversite 519 öğrenci tarafından tercih edilen Balıkesir Üniversitesi olmuştur. Bu öğrencilerin 13 tanesi Balıkesir Üniversitesini ilk tercihlerine yazmışlardır ve 256 öğrenci ilk 9 sırada tercih etmiştir. Ortalama tercih edilme sırası 10,3’dür ve kontenjanın tamamı dolmuştur. Trakya Üniversitesi ise toplamda 461 öğrenci tarafından tercih edilmiştir. 20 öğrenci ilk sırada 241 öğrenci ilse ilk 9 tercih etmiştir, ortalama tercih edilme sırası ise 10’dur ve Trakya Üniversitesinin de kontenjanları tamamen dolmuştur. Düzce ve Gaziosmanpaşa Üniversiteleri ise toplamda tercih edilme sayıları daha azdır. Her iki üniversiteyi de 7 öğrenci ilk tercihlerinde yer verirken Düzce Üniversitesini ilk 9 tercih yer veren öğrenci sayısı daha fazladır.

Üniversiteler genel anlamda incelendiğinde, tercih eden öğrenci sayılarının oldukça yüksek ve birbirlerine yakın olduğu görülmektedir. Üniversiteleri ortalama tercih eden sayısı 385, ortalama tercih edilme sıraları ise 11,2 olarak hesaplanmıştır.

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm işletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programları bulunan üniversitelerin 2017 yılındaki tercih edilme istatistikleri incelendiğinde, T.U.İ. üniversitelerinin sayıca fazla olmasından dolayı tercih eden öğrenci sayısı daha fazla görünmesine rağmen ortalamada bir üniversiteyi tercih eden kişi sayısında T.U.İ.O. üniversitelerinin daha fazla tercih edildiği görülmektedir. T.U.İ. üniversiteleri ortalama 412 öğrenci tarafından tercih edilirken T.U.İ.O. üniversitelerinde bu sayı 569 ‘dur. Ayrıca T.U.İ. üniversiteleri ortalama tercih edilme sıraları 10,5, T.U.İ.O. üniversitelerinde bu sayı 10,1 olarak hesaplanmaktadır. Ayrıca T.U.İ.O. üniversitelerinin kontenjanlarının doluluk oranı da daha fazladır.

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm işletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 2. öğretim programları bulunan üniversitelerin 2017 yılındaki tercih edilme istatistikleri incelendiğinde, T.U.İ. üniversitelerinin sayıca fazla olmasından dolayı tercih eden öğrenci sayısı daha fazla görünmesine rağmen ortalamada bir üniversiteyi tercih eden kişi sayısının T.U.İ.O. üniversitelerinde daha fazladır. Ayrıca T.U.İ.O. üniversitelerinin ortalama tercih edilme sıraları T.U.İ. üniversitelerinden geride olmasına rağmen T.U.İ.O. üniversitelerinin kontenjan doluluk oranının daha fazla olduğu görülmektedir.

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan vakıf üniversitelerinin 2017 yılındaki tercih edilme istatistikleri incelendiğinde, T.U.İ. üniversitelerini toplamda 233 öğrencinin tercih ettiği ver tercih eden öğrencilerin çoğunlukla ilk 9 sıra tercihlerinde bu üniversitelere yer verdikleri görülmektedir. Ayrıca tercih edilme sıraları ortalama 8,7 olarak hesaplanmıştır. T.U.İ.O. üniversitesinde ise 195 öğrenci tarafından tercih edildikleri ve yine öğrencilerin bu üniversiteyi ağırlıklı olarak ilk 9 tercihleri arasında yer verdikleri görülmektedir. Ortalama tercih edilme sıralarının ise 8,5 olduğu hesaplanmıştır. Devlet üniversitelerinde olduğu gibi T.U.İ.O. üniversitesinin kontenjan doluluk oranı daha fazladır.

Devlet ve vakıf üniversitelerinin 2017 yılındaki tercih edilme istatistiklerine göre, vakıf üniversitelerinin ortalama tercih edilme sıralarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Ancak devlet üniversitelerinin ortalama tercih sayıları ile vakıf üniversitelerinin ortalama tercih edilme sayıları arasında büyük fark vardır. Her iki üniversite tipinde de öğrenciler ağırlıklı olarak ilk 9 sırada üniversiteleri tercih etmektedirler.

3.7.9. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 1. Öğretim Programı Bulunan Devlet ve Vakıf Üniversitelerinin 2017 Yılındaki Öğretim Üyeleri Sayıları ve Unvan Dağılımları

Bu kısımda Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan devlet ve vakıf üniversitelerinin 2017 yılındaki öğretim üyeleri sayıları ve unvan dağılımları incelenmiştir.

Tablo 33. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Devlet Üniversitelerinin 2017 Yılındaki Öğretim Üyesi Sayısı ve Unvan Dağılımı

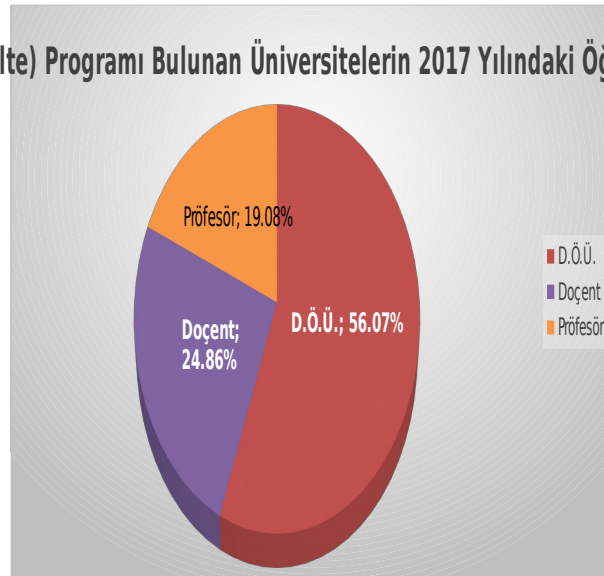
Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversiteler	Doktor Öğretim Üyesi	Doçent	Profesör	Toplam
Adıyaman Ü	2	1	1	4
Afyon Kocatepe Ü	3	1	-	4
Akdeniz Ü	4	4	5	13
Akdeniz Ü (İng)	4	4	5	13
Aksaray Üniversitesi	3	-	-	3
Alanya Alaaddin Keykubat Ü	4	-	1	5
Anadolu Ü	5	2	2	9
Atatürk Ü	3	2	-	5
Balıkesir Ü	2	4	1	7
Bartın Ü	3	-	-	3
Bülent Ecevit Ü	3	-	-	3
Çanakkale 18 Mart Ü	1	2	1	4

Dokuz Eylül Ü	3	1	2	6
Dokuz Eylül Ü (İng)	1	4	1	6
Erciyes Ü	-	2	1	3
Eskişehir Osmangazi Ü	2	1	1	4
Gazi Ü	-	-	-	-
Gümüşhane Ü	3	-	-	3
İstanbul Medeniyet Ü	2	2	1	5
İstanbul Ü	2	1	4	7
İzmir Katip Çelebi Ü (İng)	2	1	1	4
Kafkas Ü	3	-	-	3
Karabük Ü	3	-	-	3
Kırklareli Ü	5	-	-	5
Mersin Ü	1	3	3	7
Muğla Sıtkı Koçman Ü	4	-	-	4
Necmettin Erbakan Ü	5	1	1	7
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ü	4	2	1	7
19 Mayıs Ü	3	-	-	3
Pamukkale Ü	2	1	-	3
Recep Tayyip Erdoğan Ü	3	-	-	3
Sakarya Ü	x	x	x	x
Selçuk Ü Beyşehir	4	-	-	4
Selçuk Ü	2	2	1	5
Süleyman Demirel Ü	6	2	-	8

Tablo 33.'de Turizm işletmeciliği (Fakülte) programı bulunan üniversitelerin 2017 yılındaki öğretim üyesi sayıları ve unvan dağılımları görülmektedir. Tablo incelendiğinde toplamda 33 üniversitede 173 öğretim üyesinin olduğu görülmektedir. Üniversitelerde 97 Doktor Öğretim Üyesi, 43 Doçent ve 33 Profesör bulunmaktadır. Şekil 11.'de görüldüğü üzere Doktor Öğretim Üyeleri %56'lık bir kısmı oluştururken, Doçentler %25 ve Profesörler %19'luk bir kısmı oluşturmaktadırlar. Ortalama olarak bir üniversiteye ise 5 öğretim üyesinin düştüğü görülmektedir.

Akdeniz Üniversitesi 13 öğretim üyesi ile en fazla öğretim üyesinin bulunduğu üniversitedir. Ayrıca Akdeniz Üniversitesi bünyesinde en fazla Doçent ve Profesör bulunan üniversite konumundadır. Üniversitelerde en az öğretim üyesi sayısı 3'tür. 11 üniversitede Doçent ve Profesör öğretim üyesi bulunmamaktadır. Sakarya Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi'nin öğretim üyesi sayısı ve dağılımı ile ilgili verilere ulaşılamamıştır.

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversitelerin 2017 Yılındaki Öğretim Üyesi Dağılım %Oran

Şekil 11. Turizm işletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversitelerin 2017 Yılındaki Öğretim Üyesi Dağılımı % Oran

Tablo 34. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Vakıf Üniversitelerinin 2017 Yılındaki Öğretim Üyesi Sayısı ve Unvan Dağılımı

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Vakıf Üniversiteleri	Doktor öğretim Üyesi	Doçent	Profesör	Toplam
Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesi	3	-	-	3
Haliç Üniversitesi	3	-	-	3

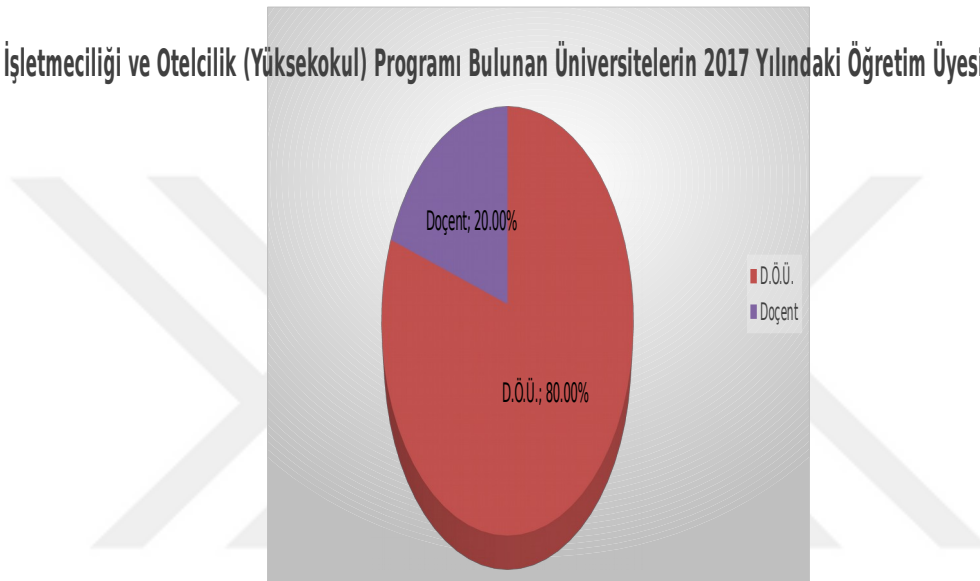
Tablo 34.'de Turizm İşletmeciliği (Fakülte) programı bulunan vakıf üniversitelerinin 2017 yılındaki öğretim üyesi sayıları ve unvan dağılımları görülmektedir. Tablo incelendiğinde, vakıf üniversitelerinin hiçbirinde Doçent ve Profesör öğretim üyesinin bulunmadığı, her iki üniversitede sadece 3'er Doktor Öğretim Üyesi olduğu görülmektedir.

Tablo 35. Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik (Yükseköğretim) Programı Bulunan Üniversitelerin 2017 Yılındaki Öğretim Üyesi Sayısı ve Unvan Dağılımı

Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yükseköğretim) Programı Bulunan	Doktor öğretim	Doçent	Profesör	Toplam
---	-----------------------	---------------	-----------------	---------------

Üniversiteler	Üyesi			
Balıkesir Üniversitesi	1	2	-	3
Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi	3	1	-	4
Çankırı Karatekin Üniversitesi	3	-	-	3
Dokuz Eylül Üniversitesi	4	-	-	4
Düzce Üniversitesi	6	1	-	7
Erzincan Üniversitesi	3	-	-	3
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	4	-	-	4
Giresun Üniversitesi	3	-	-	3
Trakya Üniversitesi	2	3	-	5

Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) Programı Bulunan Üniversitelerin 2017 Yılındaki Öğretim Üyesi Dağılımı %Oran

Şekil 12. Turizm işletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) Programı Bulunan Üniversitelerin 2017 Yılındaki Öğretim Üyesi Dağılımı % Oran

Tablo 35.'de Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan üniversitelerin 2017 yılındaki öğretim üyesi sayıları ve unvan dağılımları görülmektedir. Tablo incelendiğinde, 9 üniversitede toplamda 36 öğretim üyesi olduğu görülmektedir (29 Doktor Öğretim Üyesi, 7 Doçent). Şekil 12.'de görüldüğü üzere Doktor Öğretim Üyeleri %81'lik kısmı oluştururken, Doçent Öğretim Üyeleri ise bu dağılımın %19'luk bir kısmını oluşturmaktadırlar. Bir üniversiteye ortalama 4 öğretim üyesi düşmektedir.

Düzce Üniversitesi 6 Doktor Öğretim Üyesi ve 1 Doçent ile bünyesinde en fazla öğretim üyesi barındıran üniversite konumundadır. Balıkesir, Çankırı Karatekin, Erzincan ve Giresun Üniversitelerinde ise 3'er öğretim üyesi bulunmaktadır. Trakya Üniversitesi ise en fazla Doçentin bulunduğu ve unvan dağılımının en dengeli gözüktüğü üniversitedir. Toplamda 9 üniversitenin hiçbirinde Profesör, 5 tanesinde ise Doçent bulunmamaktadır. Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan tek vakıf üniversitesi olan Beykent

Üniversitesinin 2017 yılındaki öğretim üyesi sayısı ve unvan dağılımı ile ilgili verilere ulaşılamamıştır.

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programları bulunan üniversitelerin 2017 yılındaki öğretim üyesi sayıları ve unvan dağılımları incelendiğinde, kontenjanlara yerleşen öğrencilerin sayısının ve üniversitelerdeki kayıtlı öğrenci sayıları dikkate alındığında, üniversitelerde öğretim üyesi sayılarının oldukça düşük ve unvan dağılımının da dengesiz olduğu görülmektedir. Üniversitelerdeki öğretim üyelerinin büyük bir kısmının Doktor Öğretim Üyesi olduğu ve Profesör sayısının oldukça düşük kaldığı gözlemlenmektedir. Özellikle T.U.İ.O. üniversitelerinin hiçbirinde Profesör olmaması dikkat çekici bir sorun olarak göze çarpmaktadır. Vakıf üniversitelerinde yine benzer bir şekilde unvan dağılımında Doktor Öğretim Üyesi oranının çoğunlukta olduğu ve hiçbir üniversitede Profesör bulunmadığı görülmektedir.

3.7.10. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 1. Öğretim ve 2. Öğretim Programı Bulunan Devlet ve Vakıf Üniversitelerinin 2017 Kayıtlı Öğrenci Sayıları

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan devlet ve vakıf üniversitelerinin 2017 yılındaki kayıtlı öğrenci sayıları ve cinsiyet dağılımları incelenmiştir.

Tablo 36. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 1. Öğretim Programı Bulunan Devlet Üniversitelerinin 2017 Yılında Kayıtlı Öğrenci Sayıları

<i>Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversiteler</i>	<i>Kayıtlı Kız Öğrenci Sayısı</i>	<i>Kayıtlı Erkek Öğrenci Sayısı</i>	<i>Toplam</i>
Adıyaman Ü	14	23	37
Afyon Kocatepe Ü	54	116	170
Akdeniz Ü	219	375	594
Akdeniz Ü (İng)	65	107	172
Aksaray Ü	59	113	172
Alanya Alaaddin Keykubat Ü	176	380	556
Anadolu Ü	170	266	436
Atatürk Ü	90	143	233
Balıkesir Ü	138	192	330
Bartın Ü	19	25	44
Bülent Ecevit Ü	-	-	-
Çanakkale 18 Mart Ü	142	174	316
Dokuz Eylül Ü	38	59	97
Dokuz Eylül Ü (İng)	146	213	359

Tablo 36. Devamı

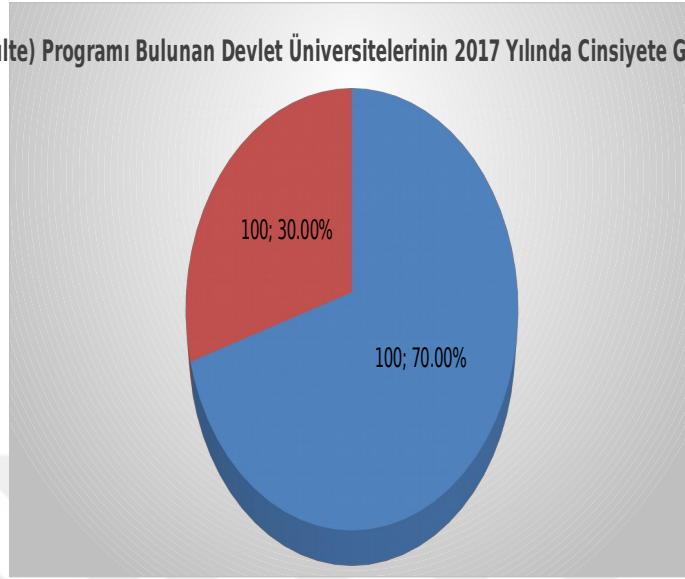
Erciyes Ü	103	155	258
Eskişehir Osmangazi Ü	136	216	352
Gazi Ü	168	178	346
Gümüşhane Ü	16	34	50
İstanbul Medeniyet Ü	55	35	90
İstanbul Ü	228	275	503
İzmir Katip Çelebi Ü (İng)	98	109	207
Kafkas Ü	-	-	-
Karabük Ü	117	194	311
Kırklareli Ü	80	141	221
Mersin Ü	205	304	509
Muğla Sitki Koçman Ü	88	129	217
Necmettin Erbakan Ü	81	122	203
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ü	88	130 59	218
19 Mayıs Ü	89	136	225
Pamukkale Ü	91	210	301
Recep Tayyip Erdoğan Ü	17	22	39
Sakarya Ü	-	-	-
Selçuk Ü Beyşehir	63	113	176
Selçuk Ü	130	275	405
Süleyman Demirel Ü	109	149	258
Oran%	39	61	100

Tablo 36.'da Turizm İşletmeciliği (Fakülte) programı bulunan üniversitelerin kayıtlı öğrenci sayıları ve cinsiyet dağılımları görülmektedir. Tabloya göre 2017 yılında toplamda 8505 öğrenci lisans düzeyinde Turizm İşletmeciliği eğitimi almaktadır, 32 üniversitede ortalama öğrenci sayısının ise yaklaşık 266 olduğu hesaplanmaktadır. Akdeniz Üniversitesi 594 öğrenci ile en çok kayıtlı öğrenci bulunduran üniversitedir. Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi ise 556 öğrenci ile ikinci sıradadır. Kayıtlı öğrenci sayısı en az olan üniversite ise 39 öğrencinin bulunduğu Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'dir.

Türkiye'de 2017 yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) programı bulunan üniversitelerin 2017 yılındaki kayıtlı öğrenci sayılarının cinsiyet dağılımı incelendiğinde, Şekil 13.'de görüldüğü üzere kayıtlı öğrencilerin %61'lik kısmını erkek öğrencilerin, %39'luk kısmını kız öğrencilerin oluşturduğu görülmektedir. Bu sonuç 2017 yılında kontenjanlara yerleşen öğrencilerin cinsiyet dağılımı ile karşılaştırıldığında, oranların benzerlik gösterdiği görülmektedir. Kayıtlı kız öğrenci sayısının, erkek öğrenci sayısından fazla olduğu tek üniversite İstanbul Medeniyet Üniversitesi'dir. 2017 yılında kontenjana yerleşen öğrencilerin cinsiyet dağılımı incelendiğinde de, İstanbul Medeniyet Üniversitesine yerleşen kız öğrenci sayısının da fazla olduğu görülmektedir. Alanya Alaaddin Keykubat, Afyon Kocatepe, Gümüşhane, Pamukkale ve Selçuk Üniversiteleri ise cinsiyet dağılımının oldukça dengesiz ve erkek öğrenci sayısının fazla olduğu

üniversitelerdir. Sakarya, Bülent Ecevit ve Kafkas Üniversitelerinin 2017 yılında kayıtlı öğrenci sayıları ve cinsiyet dağılımları ile ilgili verilere ulaşılamamıştır.

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Devlet Üniversitelerinin 2017 Yılında Cinsiyete Göre Kayıtlı Öğrenci % Oran

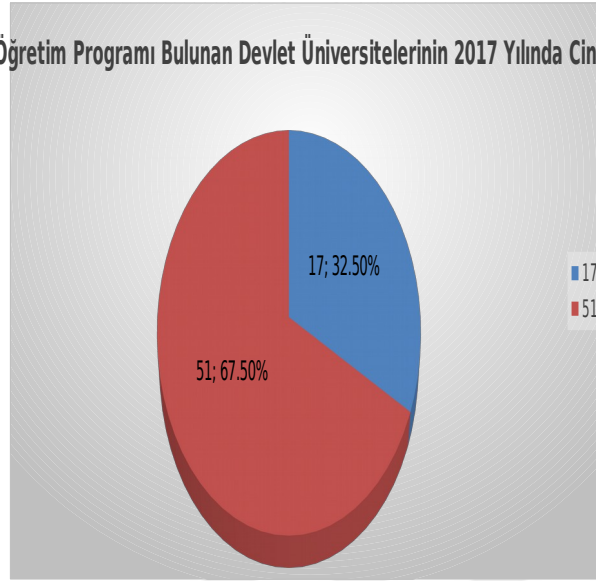

Şekil 13. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Devlet Üniversitelerinin 2017 Yılındaki Kayıtlı Öğrenci Sayıları Cinsiyet Dağılımı %Oran

Tablo 37. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2. Öğretim Programı Bulunan Devlet Üniversitelerinin 2017 Yılında Kayıtlı Öğrenci Sayıları

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversiteler	Kayıtlı Kız Öğrenci Sayısı	Kayıtlı Erkek Öğrenci Sayısı	Toplam
Afyon Kocatepe Ü	38	80	118
Akdeniz Ü	190	42	610
Alanya Alaaddin Keykubat Ü	126	337	463
Atatürk Ü	21	90	111
Balıkesir Ü	69	183	252
Bartın Ü	4	21	25
Çanakkale 18 Mart Ü	96	181	277
Eskişehir Osmangazi Ü	106	227	333
Karabük Ü	58	154	212
Kırklareli Ü	44	107	151
Mersin Ü	100	229	329
Muğla Sıtkı Koçman Ü	58	130	188
Necmettin Erbakan Ü	25	59	84
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ü	51	102	153
Sakarya Ü	-	-	-
Selçuk Ü	66	224	290
Süleyman Demirel Ü	72	178	250
Oran %	29	71	100

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2. Öğretim Programı Bulunan Devlet Üniversitelerinin 2017 Yılında Cinsiyete Göre Kayıtlı Öğrenci % Oran

Şekil 14. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2. Öğretim Programı Bulunan Üniversitelerin 2017 Yılındaki Kayıtlı Öğrenci Sayıları Cinsiyet Dağılımı %Oran

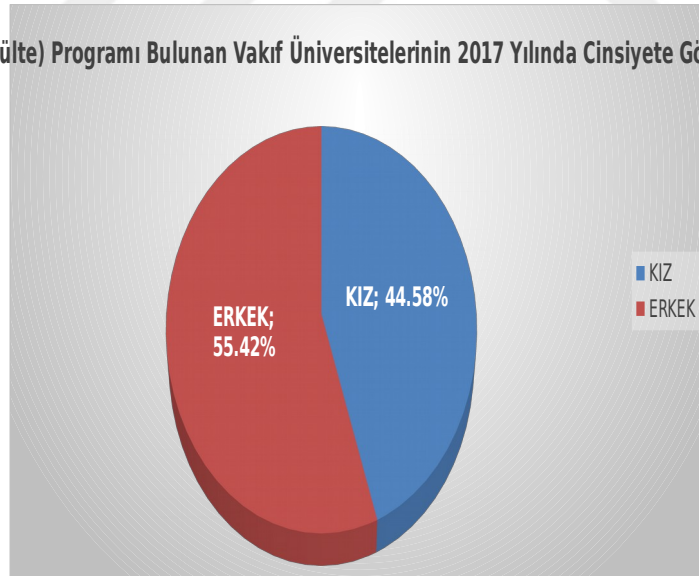
Tablo 37.'de Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2. öğretim programı bulunan üniversitelerin kayıtlı öğrenci sayıları ve cinsiyet dağılımları görülmektedir. Tabloya göre 2017 yılında toplamda 3846 öğrenci lisans düzeyinde 2. öğretim Turizm İşletmeciliği eğitimi almaktadır, 17 üniversitede ortalama öğrenci sayısının ise yaklaşık 240 olduğu hesaplanmaktadır. Akdeniz Üniversitesi 610 öğrenci ile en çok kayıtlı öğrenci bulunduran üniversitedir. Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi ise 463 öğrenci ile ikinci sıradadır. Kayıtlı öğrenci sayısı en az olan üniversite ise 84 öğrencinin bulunduğu Necmettin Erbakan Üniversitesidir.

Türkiye'de 2017 yılında Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 2. öğretim programı bulunan üniversitelerin 2017 yılındaki kayıtlı öğrenci sayılarının cinsiyet dağılımı incelendiğinde, Şekil 14.'de görüldüğü üzere kayıtlı öğrencilerin %71'lik kısmını erkek öğrencilerin, %29'luk kısmını kız öğrencilerin oluşturduğu görülmektedir. Bu sonuç 2017 yılında kontenjanlara yerleşen öğrencilerin cinsiyet dağılımı ile karşılaştırıldığında oranların benzerlik gösterdiği görülmektedir. Kayıtlı kız öğrenci sayısının, erkek öğrenci sayısından fazla olduğu hiçbir üniversite bulunmamaktadır. Üniversiteler bazında incelendiğinde, cinsiyet dağılımının en dengesiz üniversitenin Çanakkale Onsekiz Mart ve Bartın Üniversiteleri olduğu görülmektedir (%84 erkek, %16 kız). Nevşehir Üniversitesi ise cinsiyet dağılım oranlarının birbirine en yakın olduğu üniversitedir (%66 erkek, %34 kız).

Tablo 38. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Vakıf Üniversitelerinin 2017 Yılında Kayıtlı Öğrenci Sayıları

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Üniversiteler	Kayıtlı Kız Öğrenci Sayısı	Kayıtlı Erkek Öğrenci Sayısı	Toplam
Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesi (Tam Burslu)	18	13	31
Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesi (%50 Burslu)	-	4	4
Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesi (%25 Burslu)	2	2	4
Haliç Üniversitesi (Tam Burslu)	9	11	20
Haliç Üniversitesi (%50 Burslu)	8	16	24
Haliç Üniversitesi (%25 Burslu)	-	-	-
Oran %	45	55	100

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Vakıf Üniversitelerinin 2017 Yılında Cinsiyete Göre Kayıtlı Öğrenci % Oran

Şekil 15. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) Programı Bulunan Vakıf Üniversitelerinin 2017 Yılındaki Kayıtlı Öğrenci Sayıları Cinsiyet Dağılımı %Oran

Tablo 38.'de Turizm İşletmeciliği (Fakülte) programı bulunan vakıf üniversitelerinin 2017 yılındaki kayıtlı öğrenci sayıları ve cinsiyet dağılımları görülmektedir. Tabloya göre, 2 üniversitede toplamda 83 kayıtlı öğrenci

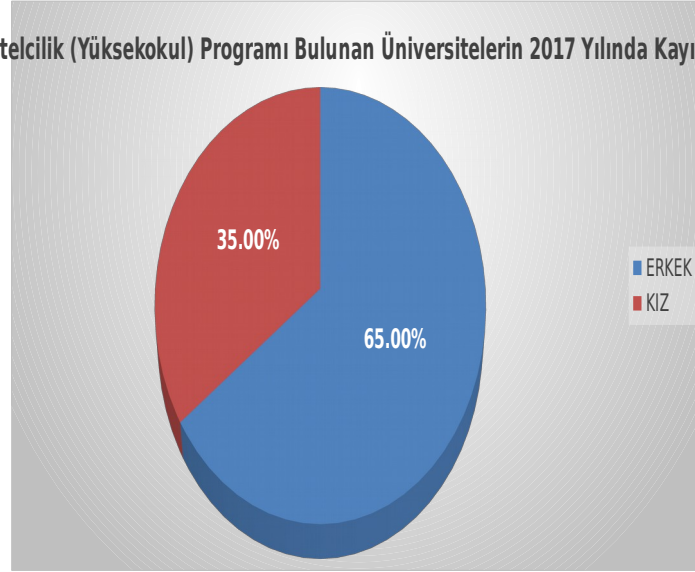
bulunmaktadır. Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesinde toplam 39 kayıtlı öğrenci bulunurken, Haliç Üniversitesinde 44 öğrenci bulunmaktadır. Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesi (Tam Burslu) 31 öğrenci ile en fazla kayıtlı öğrencinin bulunduğu üniversitedir.

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) programı bulunan vakıf üniversitelerinin 2017 yılındaki kayıtlı öğrenci sayılarının cinsiyet dağılımı incelendiğinde, Şekil 15.'de görüldüğü üzere erkeklerin %55'lik kızların ise %45'lik bir orana sahip olduğu görülmektedir. Vakıf üniversitelerinde erkek öğrenci sayısının daha fazla olduğu gözlemlense de devlet üniversiteleri ile karşılaştırıldığında daha dengeli bir cinsiyet dağılımı oluşmuştur. Ayrıca 2017 yılında vakıf üniversitelerine yerleşen öğrencilerin cinsiyet dağılımında da kız öğrenci sayısının daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 39. Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik (Yükseköğretim) Programı Bulunan Üniversitelerin 2017 Yılında Kayıtlı Öğrenci Sayıları

Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yükseköğretim) Programı Bulunan Üniversiteler	Kayıtlı Kız Öğrenci Sayısı	Kayıtlı Erkek Öğrenci Sayısı	Toplam
Balıkesir Ü	102	175 63	277
Bilecik Şeyh Edebali Ü	68	100 59	168
Çankırı Karatekin Ü	22	55 71	77
Dokuz Eylül Ü	23	52 69	75
Düzce Ü	296	471 61	767
Erzincan Ü	17	46 74	63
Gaziosmanpaşa Ü	137	239 63	376
Giresun Ü	133	331 71	464
Trakya Ü	115	261 69	376
Beykent Ü Tam Burslu	6	10	16
Beykent Ü %75 Burslu	-	-	-
Beykent Ü %50 Burslu	11	25	36
Oran	35	65	100

Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik (Yüksekokul) Programı Bulunan Üniversitelerin 2017 Yılında Kayıtlı Öğrenci Sayıları % Oran

Şekil 16. Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) Programı Bulunan Üniversitelerin 2017 Yılındaki Kayıtlı Öğrenci Sayıları Cinsiyet Dağılımı %Oran

Tablo 39.'da Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan üniversitelerin 2017 yılındaki kayıtlı öğrenci sayıları ve cinsiyet dağılımları görülmektedir. Tablo incelendiğinde toplamda 2695 öğrencinin Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik eğitimi aldığı görülmektedir, bu rakam bir üniversitelerde ortalama 270 öğrenci olduğunu göstermektedir. Düzce Üniversitesi 767 öğrenci ile en fazla kayıtlı öğrencinin olduğu üniversitedir. En az kayıtlı öğrencinin bulunduğu üniversite ise 63 öğrencinin bulunduğu Erzincan Üniversitesidir.

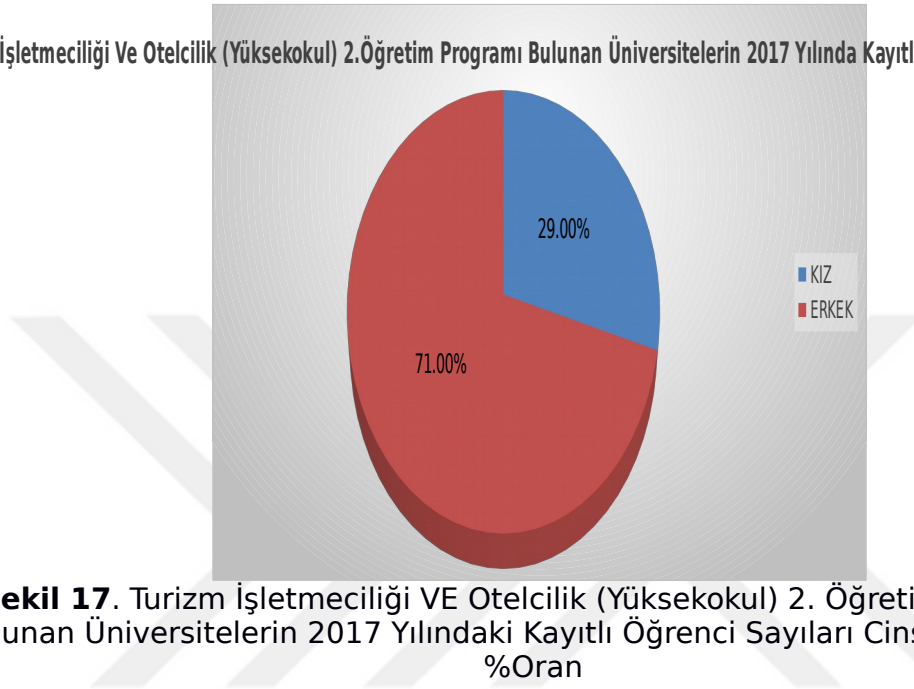
Şekil 16.'da Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan üniversitelerin 2017 yılındaki kayıtlı öğrencilerinin cinsiyet dağılımı görülmektedir. Bu bağlamda erkek öğrencilerin %65, kız öğrencilerin ise %35'lik bir orana sahip olduğu görülmektedir. Bu sonuç 2017 yılında T.U.İ.O. üniversitelerine yerleşen öğrencilerin cinsiyet dağılımı ile karşılaştırıldığında yine erkek öğrencilerin daha fazla olduğu gözlemlenmektedir. Üniversiteler bazında incelendiğinde, kız-erkek öğrenci dağılımının en dengeli olduğu üniversitenin Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi olduğu, dağılımın en dengesiz olduğu üniversitenin ise Erzincan Üniversitesi olduğu görülmektedir.

Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan tek vakıf üniversitesi, Beykent Üniversitesi'nde ise 2017 yılında toplamda 52 öğrencinin olduğu görülmektedir. Bu 52 öğrencinin ise 35'i erkek 17'si ise kız öğrencidir. Bu da erkeklerin %67, kızların ise %33'lük bir orana sahip olduğunu göstermektedir.

Tablo 40. Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik (Yüksekokul) 2.Öğretim Programı Bulunan Üniversitelerin 2017 Yılında Kayıtlı Öğrenci Sayıları

Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) Programı Bulunan Üniversiteler	Kayıtlı Kız Öğrenci Sayısı	Kayıtlı Erkek Öğrenci Sayısı	Toplam
Balıkesir Üniversitesi	74	182	256
Düzce Üniversitesi	163	332	495
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	80	242	322
Trakya Üniversitesi	95	267	362
Oran %	29	71	100

Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik (Yüksekokul) 2.Öğretim Programı Bulunan Üniversitelerin 2017 Yılında Kayıtlı Öğrenci Sayıları % Oran

Şekil 17. Turizm İşletmeciliği VE Otelcilik (Yüksekokul) 2. Öğretim Programı Bulunan Üniversitelerin 2017 Yılındaki Kayıtlı Öğrenci Sayıları Cinsiyet Dağılımı %Oran

Tablo 40.'de Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 2. öğretim programı bulunan üniversitelerin 2017 yılındaki kayıtlı öğrenci sayıları ve cinsiyet dağılımları görülmektedir. Tablo incelendiğinde toplamda 1535 öğrencinin Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik eğitimi aldığı görülmektedir, bu rakam bir üniversitelerde ortalama 384 öğrenci olduğunu göstermektedir. Düzce Üniversitesi 495 öğrenci ile en fazla kayıtlı öğrencinin olduğu üniversitedir. En az kayıtlı öğrencinin bulunduğu üniversite ise 256 öğrencinin bulunduğu Balıkesir Üniversitesidir.

Şekil 17.'de Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 2. öğretim programı bulunan üniversitelerin 2017 yılındaki kayıtlı öğrencilerinin cinsiyet dağılımı görülmektedir. Bu bağlamda erkek öğrencilerin %71, kız öğrencilerin ise %29'luk bir orana sahip olduğu görülmektedir. Bu sonuç 2017 yılında T.U.İ.O. üniversitelerine yerleşen öğrencilerin cinsiyet dağılımı ile benzerlik göstermektedir. Üniversiteler bazında incelendiğinde de cinsiyet dağılımının bütün üniversitelerde benzer oranlarda olduğu ve erkek öğrenci oranının oldukça yüksek olduğu görülmektedir.

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programları bulunan üniversitelerin 2017 yılındaki kayıtlı öğrenci sayıları ve cinsiyet dağılımları incelendiğinde, üniversitelerde ortalama 268 kayıtlı öğrenci olduğu görülmektedir. Lisans düzeyinde eğitimin 4 yıllık bir süreyi kaplamasına bağlı olarak her eğitim döneminde ortalama 67 öğrencinin bulunduğu hesaplanmaktadır. 2017 ise yılında T.U.İ. ve T.U.İ.O. üniversitelerine ortalama 48 öğrencinin yerleştiği hesaplanmıştır. Bu sayıların ışığında geçmiş yıllar ile karşılaştırıldığında 2017 yılı itibariyle T.U.İ. ve T.U.İ.O. üniversitelerine yerleşen öğrenci sayısında önemli bir düşüş olduğu gözlemlenmektedir.

Üniversitelerin 2017 yılındaki kayıtlı öğrencilerinin cinsiyet dağılımları incelendiğinde İstanbul Medeniyet Üniversitesi dışında bütün üniversitelerde erkek öğrenci sayısının kız öğrenci sayısından fazla olduğu ve cinsiyet dağılımının oldukça dengesiz olduğu görülmektedir. Bu oran T.U.İ.O. üniversitelerinde daha fazladır. Vakıf üniversitelerinde de benzer şekilde erkek öğrenci sayısının kız öğrenci sayısından fazla olduğu görülmektedir. Ancak T.U.İ. üniversitelerinde daha dengeli bir dağılım olduğu gözlemlenmektedir (%55 erkek, %45 kız).

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) 2. Öğretim programları bulunan üniversitelerin 2017 yılındaki kayıtlı öğrenci sayıları ve cinsiyet dağılımları incelendiğinde, üniversitelerde ortalama 312 kayıtlı öğrenci olduğu görülmektedir. Lisans düzeyinde eğitimin 4 yıllık bir süreyi kaplamasına bağlı olarak her eğitim döneminde ortalama 78 öğrencinin bulunduğu hesaplanmaktadır. 2017 ise yılında T.U.İ. ve T.U.İ.O. üniversitelerine ortalama 27 öğrencinin yerleştiği hesaplanmıştır. Bu sayıların ışığında geçmiş yıllar ile karşılaştırıldığında 2017 yılı itibariyle T.U.İ. ve T.U.İ.O. üniversiteleri 2. Öğretim yerleşen öğrenci sayısında önemli bir düşüş olduğu gözlemlenmektedir. Özellikle T.U.İ. programları bulunan üniversitelerin kayıtlı öğrenci sayıları ve 2017 yılında yerleşen öğrenci sayıları arasında önemli bir fark bulunmaktadır.

Üniversitelerin 2017 yılındaki kayıtlı öğrencilerinin cinsiyet dağılımları incelendiğinde bütün üniversitelerde erkek öğrenci sayısının kız öğrenci sayısından fazla olduğu ve cinsiyet dağılımının oldukça dengesiz olduğu görülmektedir. Hem T.U.İ. hem de T.U.İ.O. bölümlerinde cinsiyet dağılım oranı aynıdır (%72 erkek, %29 kız).

4. SONUÇLAR ve ÖNERİLER

Çalışmada Türkiye’de lisans düzeyinde turizmi eğitim veren üniversite ve bölümlerin mevcut durumlarının genel bir resmi çizilmeye çalışılmıştır.

Bu bağlamda Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) tarafından adayların üniversite tercihi yaparken yararlanabilmeleri için hazırlanan YÖK LİSANSATLASI yazılım kapsamında yer alan devlet ve vakıf üniversitelerinin Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programları ile ilgili 2017 yılında elde edilen yükseköğretim girdi göstergelerini (üniversitelerin genel bilgileri, yerleşenlerin cinsiyet dağılımı, yerleşenlerin geldikleri coğrafi bölgeler, yerleşenlerin mezun oldukları lise grubu/türleri, yerleşenlerin YGS/LYS net ortalamaları, üniversitelerin Türkiye genelinde tercih edilme istatistikleri), süreç ve çıktı göstergeleri (öğretim üyesi sayısı ve unvan dağılımı, kayıtlı öğrenci sayısı) karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir.

Çalışmanın sonucuna göre, Türkiye’de lisans düzeyinde turizm eğitimi 13 farklı program (Konaklama Ve Turizm İşletmeciliği (Yüksekokul), Turizm İşletmeciliği Ve Otelcilik (Yüksekokul), Turizm İşletmeciliği (Fakülte), Turizm İşletmeciliği (M.T.K.O), Turizm İşletmeciliği (Yüksekokul), Turizm Ve Otel İşletmeciliği (Yüksekokul), Turizm Ve Otelcilik (Fakülte), Turizm Ve Otelcilik (Yüksekokul), Seyahat İşletmeciliği (Fakülte), Seyahat İşletmeciliği (Yüksekokul), Konaklama İşletmeciliği (Fakülte), Konaklama İşletmeciliği (Yüksekokul) şeklinde hem Fakülte hem Yüksekokullarda bünyesinde verilmektedir. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ve Uygulamalı Bilimler Yüksekokulunda turizm eğitimi veren üniversiteler de mevcuttur. Bu rakam ve durum genel anlamda bütünleşmiş ve sürdürülebilir anlamda bir turizm eğitimi politikasının oluşmasında önemli bir engel olarak yorumlanabilir. Erdoğan ve Yıldırım (2014) yapmış oldukları çalışmada benzer sorunlara değinmişlerdir. Geçmişte Türkiye gibi benzer sorunları yaşayan İtalya, 1990 yılında parlamentonun çıkardığı bir yasa ile yükseköğretim turizm eğitimi Avrupa Birliği standartlarına uyumlu, bütün ülke genelinde standardize edilmiş bir biçimi getirmiştir (Formica, 1997).

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) 1.öğretim (35 üniversitede) sayısının 2. öğretimden (17 üniversitede) fazla olduğu, ayrıca tavan ve taban puanlar (271,83454-224,30293, 212,22536-185,32732) açısından karşılaştırıldığında aralarında ciddi oranda fark olduğu gözlemlenmektedir. Ayrıca en yüksek puan ile yerleşen öğrenci ve en düşük puanla yerleşen öğrencilerin arasında 100 puana yakın bir fark bulunmaktadır. Turizm işletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul)

programları bulunan üniversitelerde ise 1. Öğretim program sayısı 9, 2. Öğretim program sayısı ise 3'dür. 2.öğretimin kaldırılmasının turizm eğitiminin verimliliği ve daha standart bir hale gelmesi açısından önemli bir eylem olabileceği düşünülmektedir.

Üniversite türleri karşılaştırıldığında, turizm eğitimi veren programların çoğunluğunun devlet üniversiteleri olduğu görülmektedir. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programlarında eğitim veren toplam vakıf üniversite sayısı 3'dür. Bu bağlamda lisans düzeyinde turizm eğitimi veren vakıf üniversite sayısının oldukça düşük olduğu dikkat çekmektedir.

Bu bağlamda kontenjan sayıları incelendiğinde ise, Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programları bulunan devlet ve vakıf üniversitelerinin 2017 yılındaki genel bilgileri incelendiğinde, T.U.İ. programı bulunan üniversitelerin 64 öğrencilik kontenjan açtıkları, doluluk oranlarının %59,3'de kaldığı, T.U.İ.O. üniversitelerinin ise 69 öğrencilik kontenjan açtıkları ve %75 oranında doluluk oranı yakaladıkları görülmüştür. Ancak tablolar incelendiğinde bir çok üniversitenin kontenjan doluluk oranlarının %50'nin altında kaldığı görülmektedir. Ayrıca kontenjan doluluk oranları %50'nin altında olan 15 üniversitenin 9 tanesi 2. Öğretim programı da açmışlardır. T.U.İ. ve T.U.İ.O. programları bulunan üniversitelerin 2. Öğretim programlarında ise açılan ortalama kontenjan sayısı daha yüksek, doluluk oranları ise 1. Öğretime kıyasla daha düşüktür (T.U.İ. 2. Öğretim açılan ortalama kontenjan 71 öğrenci doluluk oranı %22,5, T.U.İ.O. üniversitelerinde açılan ortalama kontenjan 88, doluluk oranı %42,2). T.U.İ. ve T.U.İ.O. Üniversitelerin 2. Öğretim programlarının tavan-taban puanlarının da genel anlamda düşük ve kendi aralarındaki farkın da büyük olduğu görülmektedir.

Bu bağlamda üniversitelerin kontenjan sayılarını düşürmesinin tavan-taban puan ortalamalarını yukarı çekeceği, kontenjan doluluk oranını arttıracığı ve dolayısıyla eğitimin kalitesinin artacağı düşünülmektedir. Ayrıca yerleşen öğrencilerin orta öğretim diploma notu puanlarının birbirilerine yakın olmasının öğrencilerin lisans düzeyinde iyi bir üniversitede eğitim almalarına bir katkısının olmadığı görülmektedir. Vakıf üniversitelerinde ise öğrencilerin tam burslu kontenjanları doldurduğu görülmektedir, yani öğrenciler lisans düzeyinde turizm eğitimi almak için bir ücret ödemek istememekte ya da mümkün olduğunca az ücret ödeme eğilimindedirler.

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan devlet ve vakıf üniversitelerine yerleşen

öğrencilerin 2017 yılındaki cinsiyet dağılımlarında ise erkek öğrenci yoğunluğunun oldukça fazla olduğu görülmektedir. Turizm eğitimi veren Yükseköğretim kurumlarında kız öğrenci sayısının bu denli az olmasında, ailelerinin kız çocuklarını turizm sektöründe çalıştırmak istememeleri olduğu düşünülmektedir. Özellikle sektörün uzun çalışma saatleri, lojmanların durumu ve çalışma şartları bu algıda önemli bir neden olarak görülmektedir.

Yerleşen öğrencilerin geldiği coğrafi bölgeler incelendiğinde, öğrencilerin kendi coğrafi bölgelerinde bulunan ya da kendi coğrafi bölgelere en yakın bölgedeki üniversitelere gittikleri görülmektedir. Sadece İstanbul, Ankara ve İzmir, Antalya ve Eskişehir'de bulunan üniversiteler her bölgeden öğrenci çekebilmişlerdir. İstanbul, Ankara, İzmir'in Türkiye'nin en büyük şehirleri olmaları, Antalya'nın turizm merkezi olması ve Eskişehir'in öğrenci şehri olması önemli bir etkidir. Böyle bir yönelimin oluşmasında öğrencilerin ekonomik kaygıları ve sorunları önemli bir rol oynamaktadır. Çünkü barınma, beslenme ve okul giderleri önemli bir bütçe gerektirmektedir. Ancak lisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrencilerin tercih önceliklerinde coğrafi konumun öncelikli olması eğitim kalitesinin göz ardı edilmesine sebep olabilecek bir sorun olarak görülmektedir. Bunda hiç kuşkusuz özellikle turizm programlarının talebe veya bölgenin uygunluğuna bakılmaksızın pek çok yerde kurulmasının payı vardır. Ancak bu çalışmanın da gösterdiği gibi gelinen noktada bu yolun tıkandığı ve yeni adımların atılması gerektiği açıktır. Bu sorunun giderilmesinde, kontenjan doluluk oranları düşük olan, aynı bölgelerdeki üniversitelerin birleştirilmesinin etkin bir çözüm yolu olacağı düşünülmektedir.

Yerleşen öğrencilerin mezun oldukları lise grupları/tipleri incelendiğinde Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi mezunu öğrenci oranının diğer lise gruplarından düşük olduğu görülmektedir. Veriler ışığında, A.OT.M.L. mezunu öğrenci sayısının lisans düzeyi eğitimde oldukça az sayıda olması, öğrencilerin ortaöğretimden sonra iş hayatına atıldıklarına ve lisans düzeyinde turizm eğitimini gereksiz gördüklerine yönelik bir gösterge olabilir. Buna göre, lisans düzeyinde turizm eğitimi veren kurumların kendi misyonlarını yeniden tanımlamalarına ihtiyaç vardır.

Yerleşen öğrencilerin YGS/LYS net ortalamaları incelendiğinde, öğrencilerin en başarılı oldukları alanların Türkçe ve Sosyal Bilimler olduğu görülmektedir. Matematik ve Fen Bilim Bilimleri alanlarında ise oldukça başarısız oldukları görülmektedir. Özellikle yönetici yetiştirmeye yönelik olarak kurulan Turizm İşletmeciliği ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik programları bulunan

üniversitelerin ders programlarında Muhasebe-Finans-Yatırım ile ilgili derslerin fazla olduğu ve bu derslerin analitik düşünme becerisi gerektirdiği göz önünde bulundurulduğunda öğrencilerin Matematik alanında başarısız olmalarının üniversite eğitimlerinde olumsuz etkileri olabileceği düşünülmektedir.

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan devlet ve vakıf üniversitelerinin tercih edilme istatistikleri incelendiğinde ise ortalama tercih edilme sıralarının 9,6 olduğu görülmektedir. Yani öğrencilerin ilk tercihlerinde başka bölümlere yöneldiği turizm eğitimi alma tercihlerinin oldukça gerilerde olduğu görülmektedir. Bu durum turizm eğitimi alanın öğrencilere çekici gelmediğine işaret etmektedir. Bu da daha önce yapılan çalışmalarda da belirtildiği gibi sektörün düşük imajı veya sektördeki işlerin düşük statüde görülmesinden kaynaklanıyor olabilir. (Kozak, 2009), Bu durum turizm eğitimi alanların sektörde kalma tercihlerini de etkileyen bir durumdur. Nitekim Okumuş ve Yağcı(2005), çalışmasında Türkiye’de turizm eğitimi almış öğrencilerin önemli bir kısmını turizm sektöründe tutmanın her geçen gün giderek daha da zorlaştığını, bunda da sektörün çalışma koşullarının zorlukları, düşük ücret ve uzun çalışma saatlerinin önemli bir etkisi olduğunu belirtmişlerdir. Yine Seymen, Bolat, Bolat Ve Kinter (2017), çalışmalarında, turizm eğitimi almış sektör çalışanlarında olumsuz iş koşullarına bağlı olarak mesleki yabancılaşma oranının ve sektörden ayrılma niyetlerinin giderek arttığını belirtmişlerdir. Benzer sorunlar Avustralya’da yaşanmaktadır. Turizm eğitimi alan öğrencilerin sektörde kalmayı tercih etmedikleri çünkü otelcilik ve hizmet sektörünün kendilerine iyi bir gelecek fırsatı sunmayacağı yönünde inançlara sahip oldukları belirtilmiştir (Ricardson, 2009).

Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan 1. ve 2. öğretim eğitim veren devlet ve vakıf üniversitelerinin 2017 yılında 16.664 kayıtlı öğrencileri bulunmaktadır. Bu üniversitelere 2017 yılında yerleşen toplam öğrenci sayısı ise 1950’dir. Yani genel toplamda 18.614 öğrenci bulunmaktadır. 47 üniversitenin ortalama öğrenci sayısı 396 olarak hesaplanmaktadır. Ancak Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan üniversitelerin öğretim üyesi sayıları ve unvan dağılımları incelendiğinde, toplam öğretim sayısının 215 olduğu görülmektedir. Turizm İşletmeciliği (Fakülte) ve Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik (Yüksekokul) programı bulunan 47 üniversite olduğu düşünüldüğünde ortalama olarak bir üniversiteye bulunan öğretim üyesi sayısının yaklaşık olarak 5 olduğu hesaplanmaktadır. Yani bir üniversitede 396 öğrenci için 5 öğretim üyesi

sayısının oldukça yetersiz olduğu düşünülmektedir. Ayrıca unvan dağılımı da üniversiteler için dengesizdir. Profesör olmayan üniversite sayısının bir hayli fazla olduğu dikkat çekmektedir. Bölümlerin iyi bir planlama yapılmadan, tam olarak yapılanmadan hızlı bir şekilde açılması akademisyen sayısının yetersiz kalmasında önemli bir sebeptir. Turizm eğitiminin lisans seviyesinde kalite düzeyinin artmasında öğretim üyesi sayısının artırılmasının önem arz ettiği düşünülmektedir. Tercih edilme istatistikleri düşük olan ve kontenjan doluluk oranları %50'nin altında bulunan fakülte ve yüksekokulların kapatılması ve bu bölümlerde bulunan akademisyenlerin diğer bölümlere dağıtılması bir çözüm yolu olarak görülmektedir.

Üniversitelerin kayıtlı öğrenci sayıları hesaplandığında, üniversitelerde ortalama 268 kayıtlı öğrenci olduğu görülmektedir. Lisans düzeyinde eğitimin 4 yıllık bir süreyi kaplamasına bağlı olarak her eğitim döneminde ortalama 67 öğrencinin bulunduğu hesaplanmaktadır. 2017 ise yılında T.U.İ. ve T.U.İ.O. üniversitelerine ortalama 48 öğrencinin yerleştiği hesaplanmıştır. Bu sayıların ışığında geçmiş yıllar ile karşılaştırıldığında 2017 yılı itibarıyla T.U.İ. ve T.U.İ.O. üniversitelerine yerleşen öğrenci sayısında önemli bir düşüş olduğu gözlemlenmektedir. Yani öğrencilerin lisans düzeyinde turizm eğitimi almaya yönelik isteklerinin azalması turizm sektöründe iyi eğitilmiş çalışan sayısının da azalacağı anlamına gelmektedir. Turizm İşletmeciliği bölümü Yüksekokullardan kalan bir yapıdır ve çok genel bir kapsama ve tanıma sahiptir. Yeniden tanımlanmış bir turizm bölümünün oluşturulması önem arz etmektedir.

Sonuç olarak eğitim, üretim ve emeğin verimini arttırmakta güçlü bir araçtır. 1980'li yıllardan başlayarak önemi günümüze kadar artarak devam eden turizm sektöründen Türkiye'nin de hak ettiği payı alabilmesi için turizm sektöründeki hizmet kalitesini en üst seviyeye çıkarması gerekmektedir. Hizmet kalitesinin artmasında ise eğitimin önemi göz ardı edilemez.

KAYNAKLAR

- [1].Akın, A. (2018). Türk turizminin makroekonomik göstergeler üzerindeki etkileri. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 6(3), 3-23.
- [2].Aksu, M., Bucak, T. (2012). Mesleki turizm eğitimi. *Aksaray Üniversitesi İİBF Dergisi*, Cilt: 4, Sayı: 2, 8-18.
- [3].Amoah, A., V., Baum, T. (1997). Tourism education: policy versus practice. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 9(1), 5-12.
- [4].Aykaç, N. (2002). Türkiye'de ve bazı avrupa birliği ülkelerinde mesleki teknik eğitim (Almanya, Fransa, İsviçre, İspanya, Yunanistan Örneği). *Eğitim Dergisi*, 155-156.
- [5].Bakır, K. (2016). *Natüralist eğitim jean-jacques rousseau'da eğitimin toplumsal ve ahlâki temelleri*. Pegem Akademi, Ankara.
- [6].Bayer, E. (1998). Turizm Meslek yüksekokulları turizm eğitimi kalitesinin geliştirilmesinde sanal yöntemlerin rolü. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 3, 145-156.
- [7].Blanton, D. (1992). Tourism education in developing countries. *Practicing Anthropology*, Vol:14, No:2.
- [8].Boylu, Y., Arslan, E. (2014). Türkiye'deki turizm eğitiminin rakamsal gelişmeler açısından değerlendirilmesi. *Gazi Üniversitesi Turizm Fakültesi Dergisi*, 1, 79-97.
- [9].Bursalıoğlu, Z. (1989). Atatürk ve sonrası eğitim. *Ankara Üniversitesi Türk İnkilap Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, 1, 4.
- [10].Çımat, A., Bahar, O. (2003). Turizm sektörünün türkiye ekonomisi içindeki yeri ve önemi üzerine bir değerlendirme. *Akdeniz İ.İ.B.F. Dergisi* (6), 1-18.
- [11].Dağdeviren, A. (2007). *Lisans düzeyinde turizm eğitimi veren kurumların ders programlarının fonksiyonel açıdan değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir.
- [12].Daniel, A., D., Costa, R., Pita, M., Costa, C. (2017). Tourism education: what about entrepreneurial skills?. *Journal of Hospitality and Tourism Management*. 1-8.
- [13].Eivazi Gharamaleki, M., R. (2011). *Lisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrencilerin turizm eğitimi veren kurumları değerlendirmeleri İran-Türkiye karşılaştırması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara
- [14].Ekşioğlu, E. (2017). Dünya ülkelerinde mesleki eğitim. 4. *Ulusal Meslek Yüksekokulları Sosyal Ve Teknik Bilimler Kongresi Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi*, 11-13 Mayıs 2017, Burdur.
- [15].Erdem, A., R. (2012). Eğitim sistemini geliştirme planı. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 2000
- [16].Erdoğan, A., Yıldırım, Y. (2014). A general evaluation on undergraduate level tourism education of Turkey: Prudential Suggestions and a Curriculum Offer. *Social Sciences Research Journal*, 3(2), 16-26, ISSN: 2147-5237.
- [17].Ergün, M. (1985). *Eğitim sosyolojisi*. www.pegem.net./kitapevi. DOI: 10.14527/9786054282081
- [18].Evans, J. (1993). Tourism graduates: a case of over-production. *Tourism Management*. 243-246.

- [19].Evren, S. (2010). *Lisans düzeyi turizm eğitimi ders programının mezunlarca değerlendirilmesi: Mersin üniversitesi turizm işletmeciliği ve otelcilik yüksekokulu mezunları üzerinde bir araştırma*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Mersin Üniversitesi, Mersin.
- [20].Fidan, N. (2012). *Okulda öğrenme ve öğretme*. Ankara: Pegem Akademi.
- [21].Formica, S. (1996). European hospitality and tourism education: differences with the american model and future trends. *International Hospitality Management*, 1(4), 317-323.
- [23].Formica, S. (1997). The development of hospitality and tourism education in Italy. *Journal of Hospitality&Tourism Education*, 9(3), 48-54.
- [24].Gürbüz, A. (2007). An assesment on the effect of educational level on the job satisfaction from the tourism sector point of view. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 8 (1), 36-46.
- [25].Inui, Y., Wheeler, D. Ve Lankford, S. (2006). Rethinking tourism education: what should schools teach ?. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport and Tourism Education* 5(2), 25-35.
- [26].Jafari, J., Ritchie, J., R. (1981). Toward a framework for tourism education problems and prospects. *Annals of Tourism Research*. 13-34.
- [27].Karaarslan, E. (2005). Kamu kesimi eğitim harcamalarının analizi. *Maliye Dergisi*, Sayı 149, 36-73
- [28].Kozak, M. (2009). Akademik turizm eğitimi üzerine bir durum analizi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (İLKE)*, 22
- [29].Lashley, C., Barron, P. (2006). The learning style preferences of hospitality and tourism students: Observation from an international and cross-cultural study. *Hospitality Management*, 25, 552-569.
- [30].Lomine, L., L. (2003). Hospitality, leisure, sport and tourism in higher education in France. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport and Tourism Education*, 2, 1.
- [31].Millar, M., Mao, Z. VE Moreo, P. (2010). Hospitality&Tourism educators vs. The industry: A competency assesment. *Journal of Hospitality&Tourism Education*, 22:2, 38-50.
- [32].Milli Eğitim Bakanlığı (2015). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş 10. Sınıf Ders Kitabı*. Ankara
- [33].Morgan, M. (2004). From production line to drama School: Higher Education for the Future of Tourism. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 16(2), 91-99.
- [34].Muradova, T. (1994). İnsan kaynakları yönetiminde eğitim ve geliştirmenin önemi. *Journal of Azerbaijani Studies*, 75-84
- [35].Nyugen, H., Chaisavat, M. (2011). The current and future developments of hospitality and tourism higher education in Vietnam. *Journal of Tourism, Hospitality& Culinary Arts*, 3, 57-67.
- [36].Okumuş, F., Yağcı, O. (2005). Tourism higher education in Turkey. *Journal of Teaching Travel&Tourism*, 5(1-2), 89-116.
- [37].Olçay, A. (2008). Türk turizmde eğitimin önemi. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 7(2): 383-390

- [38].Pelit, E., Ergün, B., ve Yarmaci, N. (2011). Comparasion of tourism education systems of Turkey, united stataes of america and the europan union: The Current Situation, Problems and Recommendations. *Managment and Education*, Vol: 7 (3), 154-162.
- [39].Pınar, I. (2013). *Tourism Education Universities in Turkey: Comparison of Different Structures and Related Effects on Education Quality*. 5th World Conference on Edcucational Sciences. World Education and Research Center.
- [40].Richards, G. (1998). A European network for tourism education. *Tourism Management*, 19(1), 1-4.
- [41].Richardson, S. (2009). Undergraduates' perception of tourism and hospitality as a career choice. *International Journal of Hospitality Mnagement*, 28, 382-388.
- [42].Sağ, V. (2003). Toplumsal değişim ve eğitim üzerine. *C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*, 1, 11-25.
- [43].Sarıçay, N. (2012). *Türkiye'de eğitim sektörünün sorunları, eğitimin ekonomik boyutu ve çözümleri...* AR&GE Bülten, Araştırma ve Meslekleri Geliştirme Müdürlüğü.
- [44].Seymen, O., Bolat, T., Bolat, İ., Kinter, O. (2017). Turizm sektöründe çalışma koşulları algısı, hizmet verme yatkınlığı ve mesleki yabancılaşma ilişkisi: Turizm eğitimi alan öğrenciler açısından bir değerlendirme. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(3), 402-430.
- [45].Şahinkesen, A. (1992). Eğitimde İkili sistem. Türk eğitim derneği. Türkiye'de Meslek Eğitimi ve Sorunları, Bilim Dizisi No.6, Ankara.
- [46].Şişman, M. (2014). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Pegem Akademi.
- [47].Taş, U., Yenilmez, F. (2008). Türkiye'de eğitimin kalkınma üzerindeki rolü ve eğitim yatırımlarının geri dönüş oranı. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 155-186.
- [48].Tezcan, M. (1993). *Eğitim sosyolojisinde çağdaş kuramlar ve Türkiye*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Yayınları No:170, Ankara Üniversitesi Basımevi.
- [49].Topal, T., (2016). *Eğitim biliminin temel kavramları*. Onur, M (Ed.). Ve Şanal, M. (Ed.), *Eğitim Bilimine Giriş*. Pegem Akedemi, Ankara.
- [50].Tribe, J. (2002). Education for ethical tourism action. *Journal of Sustainable Tourism*, 10:4, 309-324.
- [51].Türk Dil Kurumu 18 Ağustos 2017 tarihinde www.tdk.gov.tr adresinden alınmıştır.
- [52].Türkeri, İ. (2014). Yükseköğretim düzeyinde turizm eğitiminin özel nitelikli sorunları ve çözüm önerileri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*,4, 1-14.
- [53].Türkiye İstatistik Kurumu 20 Nisan 2019 tarihinde www.tuik.gov.tr adresinden alınmıştır.
- [54].Türkiye Seyahat Acentaları Birliği, 6 Mart 2017 tarihinde www.tursab.org.tr adresinden alınmıştır.
- [55].Uçar, C., Özerbaş, M., A. (2013). Mesleki ve teknik eğitimin dünyadaki ve Türkiye'deki konumu. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 242-253

- [56].Ulama, S. (2016). *Turizm lisans öğrencilerinin girişimcilik eğilimleri üzerine bir araştırma: Sakarya Üniversitesi Örneği*. International Conference on Eurasioan Economies.
- [57].Uludağ, S. (1996). *İbn- Haldun mukaddime* (göz. geç. bs.). dergâh Yayınları, İstanbul.
- [58].UNESCO 14 Haziran 2018 tarihinde www.en.unesco.org adresinden alınmıştır.
- [59].Ünlüönen, K. (1994). Türkiye’de yüksek öğretim düzeyinde turizm eğitim ve öğretimi. *Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 6.
- [60].Ünlüönen, K., Boylu, Y. (2005). Türkiye’de yükseköğretim düzeyinde turizm eğitimindeki gelişmelerin değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(12), 11-32.
- [61].Ünlüönen, K., Kılıçlar, A. (2004). Ekonomik yansımalarıyla türk turizminin seksen yılı. *Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitimi Fakültesi Dergisi* 1, 1-17.
- [62].Wng, X. (2015). Critical aspects of sustainable development in tourism: Advanced Ecotourism Education. *Journal of Sustainable Development*, 3(2), 261-263.
- [63].Woodhall M. (1979). Education, work and employment in developing countries. *International Development Research Centre Manuscript Reports*. Canada.
- [64].World Tourism Organization (2017).*Tourism Highlights* 2017 Edition.
- [65].Yağcı, E. (1998). Demokrasi ve eğitim. *Eğitim ve Bilim*, 22(107), 15-22.
- [66].YÖKATLAS, 12 Şubat 2017 tarihinde www.yokatlas.yok.gov.tr adresinden alınmıştır.
- [67].Yörük, S., Dikici, A., Uysal, A. (2002). Bilgi Toplumu ve Türkiye’de Mesleki Eğitim. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. Cilt 12, Sayı 2, 299-312.
- [68].Yüksek Öğretim Kurumu, 24 Aralık 2017 tarihinde www.yok.gov.tr adresinden alınmıştır.
- [69].Zhang, W., Fan, X. (2005). Tourism higher education in China: Pasy, present, opportunities and challenges. *Journal of Teaching in Travel&Tourism*, 5(1-2), 117-135.
- [70].Zhang, Y., Xiong, Y. (2017). Interdisciplinary understanding of place in tourism education: An Approach of Participatory Learning in China. *Journal of Hospitality and Tourism Management*. 30, 47-54.
- [71].Zhao, J., L. (1991). A current look at hospitality and tourism education in China’s colleges and universities. *Int. J. Hospitality Management*,10(4), 357-367.

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve Soyadı : Çağlar ADA

Doğum Tarihi : 09.07.1990

E-mail çağlar_ada@hotmail.com

Öğrenim Durumu :

Derece	Bölüm/Program	Üniversite	Yıl
Lisans	Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik	Mersin ÜNİVERSİTESİ	2011-2015
Yüksek Lisans	Turizm İşletmeciliği	Mersin Üniversitesi	DEVAM
Doktora			

Görevler :

Görev Ünvanı	Görev Yeri	Yıl

ESERLER (Makaleler ve Bildiriler)

1. Restoran İşletmelerinde Teknoloji Kullanımı: Restoran Çalışanları Ve Yöneticileri Üzerinde Bir Araştırma Doç. Dr. Dilek ATÇI, Çağlar ADA